

Da bodo Gorjanci čisti in lepi

Očiščevalna akcija na Gorjancih po prvomajskih praznikih — Postavitev stalnih zabojnikov na šestih krajih — Ostro proti brezvestnežem

MIKLAVŽ — Prejšnjo sredo je Planinsko društvo Novo mesto na pobudo novomeške občine sklicalo pri Miklavžu na Gorjancih sestanek, na katerem je beseda tekla o prizadevanjih za čiste in lepe Gorjance. Poleg predstavnikov Planinskega društva in občine so se tega sestanka udeležili še predstavniki novomeške Komune, Gozdnega gospodarstva, Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine, Zelenih Novoga mesta in oskrbnika domov pri Gosposodični in Miklavžu. Žal ni bilo predstavnikov krajevnih skupnosti Gabrje in Orehoviča in lovecev.

Žalostno dejstvo je, da so Gorjanci precej onesnaženi z različnimi odpadki, ki jih številni obiskovalci in izletniki nemarno puščajo vsepovsod, precej pa je tudi takih odpadkov, ki jih brezvestni ljudje pripeljejo in odvržejo na Gorjancih, kot so stari štedilniki, pralni stroji, celo ostanki avtomobilov in druga krma, ropotija, zamazanija in svinjarija. In marsikaj se morajo za to, da star štedilnik ali zmlinčena avtomobilska vrata in streho pripeljejo na Gorjance in zvržejo v goščavo ali sunejo v dolino k potoku, bolj namučiti, kot če bi to lepo, pri belem dnevu in v miru odpeljali na urejeno komunalno odlagališče v bližnjem Leskovcu pri Brusnicah.

Kakorkoli že, na sestanku pri Miklavžu so se dogovorili, naj bi akcija za čistejšo Gorjance potekala v dveh delih. Najprej bodo po prvomajskih praznikih, ki na Gorjance vsako leto privabijo številne izletnike, pripravili široko očiščevalno akcijo, ki bo potekala v okviru občinske akcije za čisto okolje. Te akcije naj bi se udeležilo čimveč ljubiteljev in prijateljev Gorjancev, v prvi vrsti pa računajo na planince, ki naj bi bili koordinirani vsa počenja, ter še posebej na osnovnošolce iz novomeških in iz osnovnih šol v Stopičah, Brusnicah in Šentjerneju ter seveda na druge prijatelje Gorjancev. Za to očiščevalno akcijo bo novomeška Komuna na šestih mestih na Gorjancih postavila primerne smetarske zabojnike in potem vse skupaj odpeljala na komunalno deponijo.

Drugi del prizadevanja za čistejšo Gorjance pa je postavitve stalnih posod oziroma mest za odpadke, ki naj bi bila pri Gosposodični, Miklavžu, pri krvavem kamnu, na Trdinovem vrhu, pri tovarni ter ob cesti pri košenici v prvem oddelku, to je dobre 3 km po cesti od Vahte proti Gosposodični, se pravi na krajih,

kjer se najpogosteje ustavljajo izletniki. Na bolj obiskovanih krajih, kot sta Gosposodična in Miklavž, morda pa še kje, naj bi bili ti zabojniki standardni 700-litrski, na drugih, zlasti na Trdinovem vrhu, ob košenici in še kje, pa bi jih naredili posebej za to kot z lesom ograjene prostore. Les naj bi prispevali gozdarji, izdelali pa jih bodo pri Komunali, ki bo prispevala tudi stalne standardne zabojnike in poskrbela za odvoz. Računajo, da odpadkov ne bi bilo treba z Gorjancev odvažati več kot trikrat na leto.

Zdravje predvsem lastna skrb

V prihodnje nas bodo fizioterapevti učili skrbeti za zdravje — Usposabljanje v Dolenjskih Toplicah

DOLENJSKE TOPLICE — V soboto je tukaj s tridnevni seminarjem delom končala še zadnja skupina slovenskih fizioterapevtov. Tako se jih je v šestih izmenah kar 140, poleg njih pa še 40 zdravnikov specialistov fiziotrov, seznanilo z najnovejšimi izsledki v kinetoterapiji pri degenerativnih boleznih. Predavali so prof. Vera Vitulič iz Zagreba, prof. dr. Martin Stefančič iz Zavoda za rehabilitacijo invalidov, primarij dr. Marija Gažič iz Dolenjskih Toplic in primarij dr. Janez Zajec, ki je vodja službe za medicinsko rehabilitacijo pri UKC v Ljubljani.

»V Sloveniji že vrsto let na področju medicinske rehabilitacije pogrešamo enotna merila in s tem seminarjem smo skušali to poenotenje doseči. Slovenijo smo bolj poznali po električni stimulaciji, na področju osnovnega fizioterapevtskega tretmana, terapevtskih vaj in hidroginastike pa smo bili pravzaprav zelo tanki. To smo sedaj nadomestili. V Dolenjskih Toplicah smo zadovoljni, ker imamo mir za poglobljeno delo. Z zdravilišči v kliničnem centru tudi sicer

najo, da odpadkov ne bi bilo treba z Gorjancev odvažati več kot trikrat na leto.

Jasno pa je, da lahko za lepše in predvsem čiste in privlačne Gorjance največ naredi vsak obiskovalec, izletnik in pohodnik sam. Brezvestneže, ki vozijo in vlačijo v naravo svoje odpadke, pa je treba odkrivati in najstrožje kaznovati.

A. BARTELI

- Veliki časi zapustijo velike razvaline. (Hesse)
- Naš sistem je najbolj demokratičen, vaša dolžnost pa je, da to spoznate. (Kim Il Sung)
- Kdor reši eno samo življenje, reši ves svet. (Talmud)

zelo tesno sodelujemo, saj nudijo bolnikom individualno skrb, ki je v večjih centrih in zavodih ne morejo biti deležni. Zadovoljni smo s strokovno zasedenostjo, razlika pa je v opremljenosti in v standardu bolnikov, pri čemer pa Dolenjske Toplice že zelo zaostajajo za slovenskim poprečjem,« pravi vodja seminarja dr. Zajec in dodaja, da ga veseli, ko vidi, da se stvari z novo investicijo obračajo na bolje.

Dr. Janez Zajec

Primarij dr. Janez Zajec, ki je tudi član komisije za reorganizacijo slovenskega zdravstva pri ministrstvu za zdravstvo, pravi, da bo novi zakon prinesel vsem nam tudi obveznost, da bomo bolj skrbeli za lastno zdravje. »Naša stroka bo pri tem imela velik pomen zlasti v preventivnem smislu. To se bo poznalo tudi tako, da bomo takrat, ko bomo sami zainteresirani za lastno zdravje, tudi pripravljali zanj nekaj žrtvovati. Prav tukaj je pomen zdravilišč, ki nas naučijo, kaj moramo za svoje zdravje narediti,« pravi dr. Zajec.

T. J.

Videm zdaj spet lažje diha

Izboljšana likvidnost

KRŠKO — Če v podjetju Videm kihajo, dobi krška občina pljučnico. V približno takim sorazmerju si je treba zamišljati tudi občutje, ko se je največje krško podjetje deblokiralo. Zdi se, da so v Vidmu ves čas vedeli, da se bodo, in zaradi tega 8. marca, ko je bila blokada žiro računa prekinjena, niso zganjali nobenega cirksa. Krškim občinskim možem, ki so med drugimi tudi pripomogli k temu, pa se je bržkone odvalil od srca velik kamen.

Poleg deblokade je v Vidmu v središču pozornosti obnova papirnega stroja PS-1 in pa bližnja zaustavitev proizvodnje celuloze. Oboje dogajanje pa ni povezano samo z domačimi gospodarskimi nehanji, ampak tudi s svetovnimi gospodarskimi gibanji. Tako vsaj je bilo mogoče razumeti g. Franca Čarga, glavnega direktorja Vidma, ter njegove sodelavce Bogdana Romiha, direktorja za trženje, in Marjana Gelba, finančnega direktorja, na tiskovni konferenci 21. marca, ki jo je vodil Franci Zavri. Papirni stroj PS-1 hočejo za vsako ceno čimprej pognati v tek, kajti trenutno s prodajo papirja ne doma ne na svetovnem trgu ni težav. Ker Videm v tem času nima dovolj papirja za prodajo, izgubi na mesec 3 milijone dolarjev. Zato si bodo v Vidmu prizadevali ne samo za ohranjanje likvidnosti, marveč za celovito finančno utrditev, in sicer pred prihodom teko pričakovane tuje kapitala. Da so se izvlekli iz blokade, pa je zasluga občine, republike in številnih partnerjev, ki se jim želi Videm tudi prek sredstev javnega obveščanja zahvaliti za pomoč. Seveda v Vidmu ne pozabijo omeniti pomoči banke, ki jim je šla močno na roko. Izkazala pa se je tudi republika, ki terja hitrejšo ekološko sanacijo in s tem hitrejšo uresničevanje tega načrta. V tem smislu je Jazbinškov sekretariat za varstvo okolja tudi že kandidiral Videm za pomoč Svetovne banke za razvoj.

Medtem ko povpraševanje po papirju narašča, je povsem obratno s celulozo. Tudi zaradi tega so ustavili proiz-

• Na čelu Vidma je namesto delavskega sveta poslej skupščina, ki ji načeljuje upravni odbor. Predsednik UO je dr. Marko Kos, člani pa mag. Miloš Kovačič iz Krke, Maks Kocbek, dr. Dejan Avsec iz LB-Posavske banke in na predlog tovarniškega sindikata Franc Pipan, nekdanji sodelavec v Vidmu in sedaj samostojni odvetnik v Sevnici.

vodnjo celulozo že za letošnje praznike, vnovič pa jo bodo aprila. Tedaj naj bi opravili remont.

J. S.

• Pred nami v dalji se blešči Evropa, Slovenec k njej po trdi poti stopa. (Bordon)

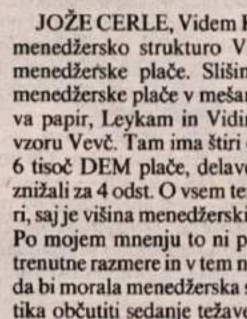
Naša anketa

Kaj skrivajo tajne plače?

V prejšnji številki Dolenjskega lista smo poročali, da je Novolesov direktor Jakob Andoljšek odločno zavrnil govoricе o bajnem zaslužku, januarja da je dobil nekaj čez 32 tisoč dinarjev. Se naprej krožijo govoricе, da je prinesel domov okrog 90 tisočakov. Direktor GIP Pionirja je oktobra lani za DL dejal, da je bila najvišja plača v Pionirju za september 15.500 dinarjev, in to ni bila njegova. Takrat se je govorilo, da je Guštin »pospravil« dobrih 60 tisočakov, druga direktorska garnitura v Pionirju pa okrog 45 tisočakov. Direktor Tovarne obutve je nedavno dejal, da so pri njih razlike v plačah 1:6, oz. na račun dohodnine po novem letu celo nekaj manj, sliši se, da delavke tam v povprečju prigarajo okrog 5 tisočakov na mesec. Krkin direktor Miloš Kovačič je za Managerja dejal, da bi po normah razvitega sveta šefe srednjega ranga morali plačati z okrog 30 tisočaki na mesec, menedžerski vrh pa vsaj trikrat toliko, kar pa je neizvedljivo. In tako naprej. Plače so v večini naših podjetij tajne, marsikdo je prepričan — posebno, ker strokovnjaki opozarjajo, da so tajne plače bedarija, vsaj dokler ni lastnika kapitala —, da le zaradi tega, da se vodilna struktura ne glede na to, kako gre podjetje in kakšne plače imajo delavci, lahko prav nesramno izdatno nagrajuje. Sporna so seveda predvsem slabšja podjetja, ki so, žal, v večini. Dobra podjetja namreč lahko zagotavljajo delavcem relativno dobre plače in zato tam tudi morebitne visoke menedžerske plače niso tako spatakljive.

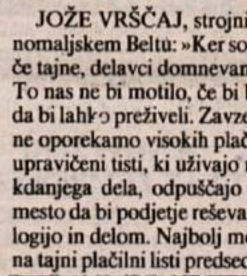
SLAVKO PAVČEK, orodjar v Iskri iz Gor. Karteljevca, Novo mesto: »Mislim, da imajo direktorji danes sorazmerno prevelike plače. Iz principa sem proti tajnim plačam, zavzemam pa se tudi za to, da imajo tisti, ki to zares zaslužijo, dobro plačo. Tudi direktorji, če delajo dobro. Njihovo dobro delo naj se meri z dobrim ali slabim stanjem podjetja. Dobro podjetje pa lahko dobro plačuje tudi delavce. Zakonodajci bi morali urediti tako, da bi vodilni odgovarjali za svoje delo.«

JOŽE CERLE, Videm Krško: »Štejem v menedžersko strukturo Vidma, a nimam menedžerske plače. Slišim pa, da imajo menedžerske plače v mešanih podjetjih Sava papir, Leykam in Vidimex, in sicer po vzoru Vevč. Tam ima štiri do pet ljudi 5 do 6 tisoč DEM plače, delavcem pa so plače znižali za 4 odst. O vsem tem se samo govori, saj je višina menedžerske plače skrivnost. Po mojem mnenju to ni primerno za naše trenutne razmere in v tem ni rešitve. Mislim, da bi morala menedžerska struktura in politika občutiti sedanje težave.«

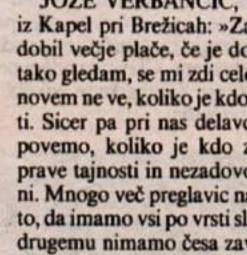
JOŽE GERŠIČ, vodja maloprodaje v metliški Beti: »Strinjaj bi se, da imajo direktorji tajne plače, če je njihova firma uspešna in če so ti ljudje zaslužni za to, da so dobri tudi netajne plače. Nikakor pa ne gre, da bodo imeli v kakšni slabi ali celo propadajoči firmi direktorji visoke tajne plače, delavci pa ne bodo imeli niti za kruh. V sedanjem času pri nas ne gre, da bi bile plače tajne, to je nepošteno. Meni moje ni treba pred nikomer skrivati.«

JOŽE VRŠČAJ, strojni delovodja v črnomajlskem Beltu: »Ker so direktorske plače tajne, delavci domnevamo, da so visoke. To nas ne bi motilo, če bi bile naše takšne, da bi lahko preživeli. Zavzetim direktorjem ne oporekamo visokih plač, niso pa do njih upravičeni tisti, ki uživajo na lovorikah nekdanjega dela, odpuščajo pa delavce, namesto da bi podjetje reševali z boljšo tehnologijo in delom. Najbolj moteče pa je, da je na tajni plačilni listi predsednik sindikata.«

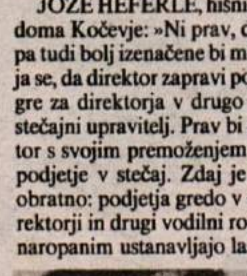
FRANC BARTOLJ, delavec iz Grma pri Trebnjem: »Nisem za skrivanje plač. Ne znam si razložiti, v čem je smisel in korist tega početja. Če predpostavimo, da višina menedžerske plače izraža njegovo uspešnost pri delu in koristnost za firmo, bi bilo boljše, če bi bile plače javne. Po nizkih bi drugi zaposleni v podjetju spoznali slabše menedžerje, po visokih dobre. Sposobni menedžerji lahko v visoke plače plače skrivajo tudi svojo nesposobnost.«

JOŽE VERBANČIČ, voznik avtobusa iz Kapel pri Brezicah: »Zakaj ne bi nekdo dobil večje plače, če je dober delavec? Če tako gledam, se mi zdi celo boljše, da se po novem ne ve, koliko je kdo odnesel v kuverti. Sicer pa pri nas delavci drug drugemu povemo, koliko je kdo zaslužil, tako da prave tajnosti in nezadovoljstva zaradi nje ni. Mnogo več preglavic nam trenutno dela to, da imamo vsi po vrsti slabe plače in drug drugemu nimamo česa zavidati.«

JOŽE RUTAR, v.d. pomočnika direktorja za splošni sektor v Jutrjanki Sevnica: »Na splošno me ne moti način oblikovanja menedžerskih plač, niti me ne moti dejstvo, da so te plače lahko precej višje, kot bi bile po lestvici splošne kolektivne pogodbe. Vzdržim pa me dejstvo, da ni nekoga, ki bi gospodaril z družbeno lastnino. Če bi bil kdo imenovan za njenega gospodarja, bi se z njim sklepale pogodbe tudi o plačah vodilnih delavcev in poslovodstev.«

JOŽE HEFERLE, hišnik Zdravstvenega doma Kočevje: »Ni prav, da so plače tajne, pa tudi bolj izenačene bi morale biti. Doga-ja se, da direktor zapravi podjetje, potem pa gre za direktorja v drugo ali postane celo stečajni upravitelj. Prav bi bilo, da bi direktor s svojim premoženjem jamčil, če bi šlo podjetje v stečaj. Zdej je običajno ravno obratno: podjetja gredo v stečaj, ker jih direktorji in drugi vodilni ropajo, potem pa z naropanim ustanavljajo lastna podjetja.«

GREGOR MIHELIČ, zasebni gostilničar v Ribnici: »Danes je direktor zasebnik v družbeni firmi. Neomejeno razpolaga z dohodkom, ki so ga ustvarili delavci. Delavci tega še niso spregledali in še ne zahtevajo odprave napak. Tudi odgovornost bi morali urediti tako, da bi bil delavec odgovoren za svoje delo, direktor pa za svoje, se pravi za uspeh podjetja. Če delavec nima dela, ni kriv on, ampak tisti, ki so plačani, da mu ga priskrbijo.«

ZA ČISTE GORJANCE — Na sestanku pri Miklavžu na Gorjancih so se prejšnjo sredo predstavniki novomeške občine, Planinskega društva, Komune, gozdarjev, zelenih, Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine ter gostinca z Gosposodične in Miklavža dogovorili za organizacijo očiščevalne akcije na Gorjancih po prvomajskih praznikih ter za postavitve stalnih zabojnikov na šestih krajih na Gorjancih. (Foto: A. B.)

Direktor je padel v jamo

Prvi mož Metalne je prosil za odstavitev

MARIBOR — Ko je pred tremi meseci Janez Gajšek po čudnih političnih igrah med vlado v Ljubljani in Demosovimi (točneje: krščanskodemokratskimi) krogi v Mariboru prevzel direktorsko mesto v Metalni, mi je znanec, član dotedanjega vodstva tovarne, rekel: »Nisem verjel, da bo sprejel. Imel sem ga za pametnega človeka.« Tudi mnogi drugi so mislili podobno, meneč, da je Gajšek, sicer v prostem času predsednik mariborske SKD, naivno nasledel obljubam svojega strankarskega kolega, republikanskega ministra za industrijo Rejca, češ da mu bo Ljubljana pri reševanju agonije tega nekdanjega paradnega kognja slovenske težke industrije stala ob strani.

O »elegantni« odstavitvi dotedanjega prvega moža Branka Fingušta sem v tej rubriki že pisal, Finguštu, sorazmerno mladem in sposobnemu gospodarstveniku, ki je postal direktor brez rdečega pedigreja in so zato očitki o njegovi partijski preteklosti bili smešni, danes ni nič

hudega; še pred izsiljenim odstopom si je poiskal drugo, mirno službo. Zato pa je moral njegov naslednik Gajšek zelo hitro spoznati, da je padel v jamo, iz katere se je pred dnevi poskušal rešiti s pričakovano in razumljivo, a vendarle nekoliko nenavadno prošnjo, naslovljeno na delavski svet, naj ga odstavijo.

Številke, s katerimi je Metalna končala lansko poslovno leto, so katastrofalne: 634 milijonov izgube, več kot 800 milijonov nepopravnih terjatev, gora neplačanih računov. Že od decembra je dan, ko bo 3500 zaposlenih dobilo mizerno nizke plače, prava loterija, zdaj štrajka en del, zdaj drugi del tovarne, od velike podpore iz republike pa nič. Gajšku je prekipelo potem, ko mu mesec dni ni uspelo spraviti za isto mizo predstavnikov bank in vlade, ki še edini lahko rešita nekdanjega industrijskega velikana pred potopom.

Ta teden naj bi končno prišlo do sestanka, nekaj optimizma pa je v zadnjih dneh prinesla v Metalno tudi ocena strokovnjakov iz neke ameriške svetovne firme, ki so mesec dni proučevali položaj v tovarni. Po njihovem mnenju bi bila največja napaka dopustiti njen stečaj, saj je v njej še precej zdrave proizvodnje, ki je mednarodno konkurenčna. Seveda ima ocena o možni rešitvi tudi dva pomembna črta: če bo najmanj tisoč zaposlenih manj, kot jih je zdaj, in če jim bo v kratkem času uspelo izpeljati privatizacijo tovarne.

Morda bo tudi ta drobni up ustavil razpadanje dosedanjega vodstva, saj je v minulih mesecih zapustila Metalni vrh cela vrsta ljudi, ki so si v glavnem poiskali druge zaposlitve ali ustanovili svoja podjetja, ostali pa v glavnem iščejo prvo dobro priložnost, da storijo isto. Toda zgodba o Metalni vendarle postaja klasičen primer, kam pripelje nadaljevanje starega političnega kadrovanja v imenu nove politike.

MILAN PREDAN

Ljubljanska banka

Dolenjska banka d. d. Novo mesto

Ljubljanska banka Dolenjska banka d.d. Novo mesto je popestrila ponudbo storitev, ki jih nudi svojim varčevalcem, z uvedbo različnih oblik kreditiranja. Občani, ki poslovno sodelujejo z banko, lahko namenjajo naslednje oblike bančnih kreditov:

- 1) Krediti za stanovanjsko izgradnjo**
Banka kreditira svoje varčevalce v primeru nakupa stanovanja ali stanovanjske hiše, stavbnega zemljišča, novogradnje, prenove stanovanjskega objekta ipd., če občan — prodaja banki konvertibilne devize in veže dinarsko protivrednost odprodanih deviz ali — veže dinarska sredstva.
Višina kredita znaša:
— 400% pri prodaji konvertibilnih deviz ali
— 250% pri vezavi dinarskih sredstev.
Odplačilna doba kredita je odvisna od namena kreditiranja.
- 2) Kreditiranje drobnega gospodarstva, obrti in kmetijstva**
Banka kreditira svoje komitente v obliki — dolgoročnih kreditov, ki jih banka namenja za nakup in gradnjo poslovnih prostorov in gospodarskih objektov, za nakup in večje popravilo osnovnih sredstev, nakup kmetijske mehanizacije, kmetijskega zemljišča ter — kratkoročnih kreditov za obratna sredstva.
Pogoj za pridobitev dolgoročnega kredita je — prodaja konvertibilnih deviz banki in vezava dinarske protivrednosti ali — vezava dinarskih sredstev.
Višina kredita znaša:
— 400% pri prodaji konvertibilnih deviz ali
— 250% pri vezavi dinarskih sredstev.
Odplačilna doba kredita je odvisna od namena kreditiranja. Pri kratkoročnem kreditiranju svojih komitentov banka ne poguje vezave lastnih sredstev kreditojemalca.
- 3) Gotovinski krediti**
Banka odobrava svojim varčevalcem gotovinske kredite, če prodajo banki konvertibilne devize. V tem primeru znaša višina kredita 300% na dinarsko protivrednost odprodanih deviz. Sredstva dinarske protivrednosti nakaže banka skupaj s kreditom na kreditojemalčevo hranilno knjižico ali tekoči račun. Odplačilna doba kredita je do 6 mesecev.

Vabimo vas, da se za podrobnejše informacije oglašite v enotah banke
v Novem mestu, Trdinova 2,
v Črnomlju, Trg svobode 2,
v Trebnjem, Cesta Gubčeve brigade 4a, in
v Metliki, Trg svobode 7.

Kmetijstvo

Brez svobodnih, neodvisnih javnih občin je demokracija samo torzo. (Vreg)

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Pri oddajanju stojnic bo v bodoče potrebno nekaj več reda. Stojnica s hlačkami in modrčki ne more biti skupaj s stojnico z živili. Pa tudi rože in noži niso za isto stojnico. Ta tržni ponedeljek je bil v znamenju čebulčaka iz Holandije, Bosne, Bele krajine in od drugod. Ponujajo ga od 80 do 100 dinarjev za kilogram. Pred veliko nočjo je bila na eni od stojnic videti tudi prava domača šunka. Lastnica je zahtevala 300 din za kilogram in če bi se je privoščil delavec, bi zanjo odšel skorajda polovico mesečnih prejemkov. Ostale cene na trgu so bile podobne tistim pred tednom dni: jajca po 25 din, regrat 20 din za merico, enako tudi motovilec, orehova jedrca 150 din za kilogram, trte iz Vel. Drenove pa je prodajalec ponujal po 15 din. Na stojnici Deladinija so bile naslednje cene: pomaranče 25 din, limone 30 din, grozdje iz Čila 120 din, jabolka 20 din, paradižnik 90 din, kumare 80 din, čebula (nova) 90 din, stara čebula 25 din, solata 60 din, banane 45 din, fižol 48 din, kivi 60 din, zelje 25 din, korenček 30 din, suhe slive 50 din, česen 120 din, itd.

Sejmišča

SEJMIŠČE V BREŽICAH — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 192 prašičev, starih do 3 mesece, in 37 starejših. Mlajši, ki so jih prodali 98, so veljali 35 din kilogram žive teže. Starejši so bili po 28 din kilogram žive teže. Prodali so jih 14.

SEJMIŠČE V ŠENTJERNEJU — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 278 prašičev, starih 8 do 14 tednov, težkih 18 do 35 kg. Kilogram žive teže je veljal do 40 din, kar je 800 do 1.500 din za žival. Prodali so jih 104. Rejci so ponujali tudi 22 prašičev, starih nad 3 mesece, kar pomeni težjih od 50 kg. Ti pujski so veljali 25 do 28 din kilogram žive teže. Napredaj so imeli tudi tele po 36 din kilogram, pitanca, ki sta veljala po največ 28 din kilogram, in kravo, ki so jo cenili 15 do 20 din za kilogram. Rejci so pripeljali tudi 14 konj, ki so veljali 12 do 22 din kilogram, in 9 žrebet. Cenili so jih 25 do 30 din kilogram.

Kmetijski nasveti

Nektarina osvaja vrtove

Ime nektarina so ji vzgojitelji dali po pijači bogov — nektarju, s čimer so verjetno hoteli poudariti njeno odličnost in jo hkrati razlikovati od breskve. Ta sadna vrsta ni križanec med slivo in breskvijo, kot se zmotno misli, marveč je mutant breskve. Mutacija pa je, kot je znano, nenadna genetska sprememba, ki »uzakoni« drugačne biološke lastnosti. Iz dlakave breskve je ustvarila gladko nektarino. Zaradi prikupne modne rdeče barve in gladkih plodov, ki jih ni potrebno lupiti pri pripravi kompotov, se je novost v svetu uveljavila malone kot blisk. Njena velika domovina je Kalifornija, kjer so vzgojili tudi mnogo novih sort in od koder zalagajo s temi iskanimi plodovi polovico Amerike. Naglo se širi tudi po Evropi; v Franciji na primer, so nasadi nektarine že tolikšni kot nasadi breskev, podobno pa je tudi v Italiji, od koder se moda seli k nam. Ker je nektarina nastala iz breskev pa tudi večina novih sort je križanec z breskvijo, je razumljivo, da se glede rasti in vzgoje od nje ne razlikuje. Žal je le občutljivejša. Goli plodovi so pač dojemljivejši za glivične bolezni, predvsem monilijo in plesen. Dlačice jih tudi ne varujejo pred žuželkami.

NAJBOLJŠE SORTE — V dveh desetletjih, odkar nektarino poznamo že tudi pri nas, so v svetu vzgojili celo vrsto odličnih sort. Med glavne štejemo independence, samooplodno, rednorodno rdečo nektarino z rumenim mesom, ki gre od kosti, nadalje sorte flavortrop, stark redgold in fantasio, ki je znana po zelo debelih plodovih in odpornosti proti pozeli. Pri nas preizkušajo že tudi nekatere novejšje sorte, kot so arming, crimson gold, supercrimson, weinberger, red diamond idr.

breskovim moljem in muho, meso plodov pa je občutljivejša za pritisk, zaradi česar je treba biti pri obiranju bolj pazljiv. Nektarino cepijo na vinogradniško (divjo) breskev, če jo nameravajo saditi na lažja in s hranili bolj siromašna tla, sicer pa kot podlago uporabljajo breskev. Najbolj priporočena je vretenasta vzgoja in oskrba, ki je enaka oskrbi breskev. Z rezjo na enak način posegamo v odnos med rastjo in rodnostjo, s previdnim redčenjem plodičev pa zmanjšujemo preveliki cvetni nastavek. Za opravevanje je koristno, če je na vrtu blizu nektarine še kaka breskev, ki ima večjo oplojevalno sposobnost.

Inž. M. L.

Bela krajina za najboljša vina

Po končanih poskusih je trsni izbor za Belo krajino veliko bogatejši — Od renskega rizlinga do kernerja — Izvrsten vrhunski metliški chardonnay

METLIKA — Čeprav je bil v starih belokranjskih vinogradih tako rekoč celoten slovenski trsni izbor, je ta navada kasneje padla v pozabo in vinogradniki so nerazumljivo ozko skrčili sorte trt v svojih vinogradih. Do 70. let skorajda ni bilo nobene raziskave, kako popestriti in obogatiti trsni izbor v belokranjskih vinogradih. Od belih sort so se zadovoljili skoraj izključno s kraljevino, od rdečih pa so v belokranjskih vinogradih rasle frankinja, žametna črnina, portugalca in šentlovrca in s tem se je belokranjski trsni izbor v glavnem končal.

Celo vrhunski slovenski vinogradniški in vinarski strokovnjaki so nekako podpirali to nerazumljivo tržno ozkost, češ da za Belo krajino kakšne druge, zlasti zlahtnejše sorte sploh niso primerne. Ni še dolgo tega, ko je marsikateri od slovenskih strokovnjakov kar planil, če je slišal, da v Beli krajini lepo uspeva na primer rumeni muškatac.

No, v 70. letih so se razmere na vinogradniško-vinskem področju v Sloveniji nasploh spremenile na boljše, kar je seveda vplivalo tudi na Belo krajino, kjer je prav takrat v Vinski kleti mlada in ambiciozna strokovna ekipa pod vodstvom inž. Nemaniča že dosegla lepe uspehe pri promociji belokranjskega vinarstva in vinogradništva. Sredi 70. let, ko so v zadržanih vinogradih na Vinomeru posekali namizne sorte, so zasadili laški rizling, ki je takrat veljal za slabo rodno sorto, a te selekcije v Beli krajini dajejo sorazmerno visoke pridelke, poleg drugih kvalitit, ki jih ta sorta ima.

»Vežbališče Griblje« bodo spet obdelovali kmetovalci

V zakup ali nakup je na voljo 80 ha, last JLA

ČRNOMELJ — Delegati zborov tukajšnje občinske skupščine so končno prejeli odgovor na vprašanje, zastavljeno na seji 15. oktobra, o usodi slabo obdelanega ali zapuščenega kmetijskega zemljišča pri Gribljah, sicer lasti JLA. Republiški sekretariat za ljudsko obrambo je namreč poslal na črnomajski oddelek za družbeni razvoj obvestilo, da v skladu s sklepom zveznega sekretariata za ljudsko obrambo o zmanjševanju mirdodobnega dela JLA, kompleks zemljišča »vežbališče Griblje«, ki meri 80,38 ha, proda ali odda v zakup, seveda pod takšnimi cenovnimi pogoji, kot veljajo na tukajšnjem tržišču.

Kmetijska svetovalna služba je v Gribljah, Cerkevskih, Desincu in Fučkovičih evidentirala 20 kmetov, ki bi želeli vzeti v zakup skoraj 73 ha zemlje od vojske, saj zahtevane kupnine ne bi zmogli. Za zakup 1 ha zemlje se je odločil le en kmet. Zato so se v občini odločili, da bodo sporočili vojni pošti v Zagrebu interese kmetov in občine, da vzamejo v zakup ali odkupijo vseh dobrih 80 ha zemlje, na kateri je bil včasih vojaški poligon. Občina pa bo v odprtem roku objave prodaje spremljala interese kmetov ali pa se tudi sama odloči.

SAD ŠT. 2

KRŠKO — Izšla je druga letošnja številka revije Sad, ki obravnava sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo. V njej piše mag. Franci Stampar o diferenciaciji rodni brstov, inž. Jurij Mamilovič o zatiranju plevelov v vinogradu, mag. Alojz Muster o rubinetti, novi sorti jabolka, dr. Bogdan Cvetkovič o bakterijskem ožigu, inž. Fabio Koren o stanju in usmeritvi oljkarstva v svetu, inž. Jože Maljevič o rezi vinske trte in inž. Teja Ozmič o pripravi zemljišča za obnovu vinograda. Revija stane 45 din in jo je mogoče naročiti v Krškem, Cesta 4. julija 66.

zgoraj naštetimi, bodisi kot priporočenimi ali kot dovoljenimi sortami za belokranjski okoliš. V zadnjih letih so belokranjski vinogradniki posadili precej teh sort in v Vinski kleti želijo, da bi čimprej začeli dobivati to grozdje. Potihoma računajo, da bi lahko že to jesen dobili določene količine chardonnaya,

• Ob lanski trgatvi v lastnih vinogradih pa so natrgali toliko chardonnaya in ga potem skrbno predelali ter negovali, da bodo to vino sedaj posebej polnilni. Gre za 2.600 litrov tega izvrstnega sortnega vina, ki ga bodo polnili v 7-decilitrski buteljke, in če bo vse po sreči, ga bodo predstavili na bližnji Vigredi v Metliki. Da je vino res dobro, potrjujejo tudi kemična analiza in degustacijska ocena mari-borskega Kmetijskega zavoda, kjer so metliškemu chardonnayu prisodili kar 18,5 točke in s tem vrhunsko kakovost.

belega pinota, renskega rizlinga in rumenega muškata.

A. BARTELJ

NAJMANJ 1.700 DIN

LJUBLJANA — Sramotno nizke kmečke pokojnine, ki so znašale v nekaterih primerih celo samo nekaj stotakov, bodo odpravljene. Republiška skupščina je sprejela zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in bo po novem znašala kmečka pokojnina najmanj 35 odstotkov najnižje pokojninske osnove, kar ob sedanjih pokojninah pomeni nekaj čez 1.700 din. Sprememba pomeni ta čas izboljšanje položaja za okrog 1.000 kmetov, v vsakem primeru pa je ta popravek velik uspeh Slovenske kmečke zveze — Ljudske stranke. (Slovenske brazde)

POBIRANJE VZORCEV VIN

ČRNOMELJ, METLIKA — Društvo vinogradnikov Bele krajine obvešča vse vinogradnike, ki želijo oddati vino za razstavo belokranjskih vin, naj se pravočasno prijavijo. Rok za prijave poteče v soboto, 30. marca. Prijave zbira: Martin Kramarič za Metliko, Janko Banovec, Polde Mušič in Matija Avsec za Črnomelj ter Irena Plut za Semič. Embalažo za pobiranje vzorcev lahko dvignete v petek, 29. marca, do 14. ure v metliški Vinski kleti. Vzorce bodo pobirali v nedeljo in ponedeljek, 31. marca in 1. aprila, oddali pa v metliški Vinski kleti v torek, 2. aprila.

V SEVNICI OCENA VIN

SEVNICA — Društvo vinogradnikov Dolenjske — podružnica Sevnica-Boštanj obvešča vse člane in druge vinogradnike, da organizirajo ocenjevanje vin lanskega letnika. Zbiranje vzorcev bo v četrtek, 4. aprila, v gostilni Toneta Kraglja v Sevnici, Glavni trg 9, od 14. do 18. ure. Za oceno je treba prinesiti 3 litre vina v litrskih steklenicah. Vabljeni!

Posamično zatiranje plevelov

Na trg prihaja še ena zanimiva novost

Zadnjič smo na tem mestu poročali o novosti — toplotnem uničevanju plevela s pomočjo posebnega gorilnika na plin, zdaj pa se je pojavila še ena iznajdba, ki jo bodo pozdravili vsi, ki jim je pri srcu narava in zmanjševanje uporabe kemičnih pripravkov v kmetijski namene. Na trgu se bo namreč pojavila uporabna naprava za posamično zatiranje plevelov s herbicidi, ki sicer poveča obseg ročnega dela, zato pa bistveno zmanjša porabo herbicida. Dosedanje običajno škropljenje je bolj ali manj potratno, odvisno od (ne)enakomernosti razraslega plevela. Veliko škropiva gre v nič, saj padajo kapljice po vsej površini zemlje ali rastišnja, tudi tam, kjer plevela ni. Lahko rečemo, da koristi le manjši del porabljenega škropiva, samo tisti, ki pade na plevelne rastline ali pride v bližino njihovih korenin. Zakaj bi torej raztresali herbicide še drugje?

S posebno nanašalno napravo, ki jo sestavljajo rezervoar, držalo in vpojna vrva v obliki zanke, je mogoče herbicid nanesti samo na plevelne rastline, s tem, da jih oplazimo z vrvi, napojeno s herbicidom. To sicer terja več dela, je pa lahko kaj učinkovito, saj računajo, da je mogoče z enim litrom herbicidne raztopine v obhodu namazati od 10.000 plevelnih rastlin, na primer zloglasnega ščavja. Potrebno je le izbrati primeren pripravek (priporočajo boomefekt in cidokor) in čas uporabe. Plevel mora biti že dovolj razvit, rozete ščavja, denimo, naj imajo že 6 do 8 listov. S pravočasnimi posegi in iznajdljivostjo se bo zlasti na manjših površinah dala novost zelo koristno uporabiti. (Sodobno kmetijstvo)

— n

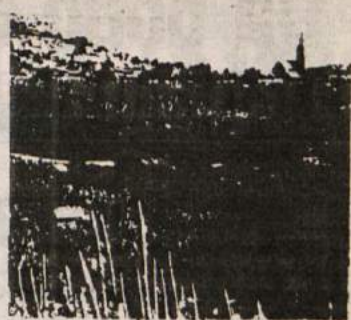
Mercator — KZ Krka TOZD Brazda Novo mesto

daje v najem sušilnico hmelja v Jurki vasi površine 744 m², primerno za skladišče ali proizvodnjo.

Interesenti dobijo podrobnejše informacije na sedežu zadruge, Cesta komandanta Staneta 10, Novo mesto, ali po telefonu na številke 068-21-585, 22-542, 22-544.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Varstvo vinske trte spomladi

Kdaj in proti katerim boleznim ali škodljivcem bo potrebno ukrepati že na začetku sezone, bodo v največji meri odločile klimatske razmere. Če bo v času odganjanja toplo in suho vreme, bo trta hitro odgnala; takrat ne bo nobene potrebe po škropljenju. V vsakem primeru pa moramo po odganjanju redno in natančno opazovati poganjke. Če rastejo nenormalno neenakomerno in se listi nepravilno razvijajo, moramo ugotoviti vzrok, izbrati ustrezno sredstvo in takoj poškropiti.

V času razvoja volnena vršička je škropljenje resnično potrebno samo v primeru, če smo lani imeli občutno škodo, ker nismo ustrezno preprečili nadaljnega širjenja bolezni oz. škodljivcev (oidij, črna pegavost, pršice, pajki, tripsi).

Odganjanje in porast poganjkov je potrebno opazovati za vsako parcelo in sorto in glede na lego ločeno. Enako tudi ločeno in samo zaradi resne ogroženosti pridelka ukrepano. Nujno se zavedajmo, da mora biti čas od ugotovljene možnosti nastanka ekonomske pomembne škode pa do ustreznega škropljenja čim krajši.

Poglejmo, od katerih bolezni in škodljivcev lahko najpogosteje pričakujemo škodo!

• Črna pegavost je bolezen, ki je v razmahu. Zaradi njenega napada očesa ne odganjajo. Značilna je bela ali pepelno siva barva rozge s črni drobnimi pikicami, predvsem na osnovni poganjki. Samo če je napad črne pegavosti izredno močan in je v času napenjanja oče deževno vreme, bo potrebno škropiti s 3—4-odst. bakrovim sulfatom (modra galica) ali 1-odst. cupraminom. S tem razkužimo trs. Vendar zaradi velike količine uporabljenega bakra ta ukrep izvajamo le izjemno.

Sicer je običajen rok za zatiranje, ko so poganjki veliki približno 2 cm; škropljenje še ponovimo, ko so poganjki dosegli 8 cm.

O potrebi zatiranja se torej odločimo na osnovi razsežnosti okužbe in večje količine padavin. Za škropljenje na zeleno uporabljamo naslednje pripravke: antracol 0,25%,

folpet 0,25%, dithane M 45 0,25%. Najuspešnejša zaščita je z mikalom 0,5%, ko škropimo vseskozi do konca cvetenja.

S tem programom škropljenja zatiramo tudi sušico kabrnkov. Močno okuženo rozgo je priporočljivo sežgati.

• Proti pršici in oidiju uporabljamo žveploenoapno brozgo. Koncentracija je odvisna od tega, kdaj škropimo: ta je 20-odst. v času, ko se očesa napenja, do 2% na zeleno. Če pršice nismo uspešno zatirali v preteklem letu, uporabljamo v stadiju volnena vršička, če je to plo vreme (nad 15°C), 2—3-odst. cosan.

Povečana nevarnost napada rilčkarjev, sovč in pedicev ter hladno vreme je edino opravilo za uporabo folidol olja 1%, oleodiazinona 1,5%, ali oleoekaluksa 1%. Pomembno je, da škropimo v stadiju volnena vršička, tik pred pojavom zelenih lističev. Pršico lahko zatiramo tudi s thiodanom E-35 0,15% (sistemik) ali malation E 50 ali radotion E 50 v koncentraciji 0,25%.

• Na mladih poganjkih je možen napad tripsov. Paziti moramo, da njihovega napada ne zamenjamo s pršicami. Če je potrebno, škropimo takoj, ko se pojavijo zeleni lističi in se vidi, da se nenormalno razvijajo. Uporabljamo ekatin 0,15% (sistemik) ali malation E 50 ali radotion E 50 v koncentraciji 0,25%.

• Pri pojavu zemljemerke škropimo s thiodanom E-35 0,15%, basodinom (R)40 0,15% ali dipterekom SL 50 0,15%.

• Zatiranje sovč je težko izvedljivo. Najbolj zanesljivo je nabiranje ponoči ali preprečevanje dostopa na trs z lepljivimi trakovi. Preizkusiti kaže uporabo vab, pripravljeneh z lannate 25 W nethomyl ali škropljenje z lannate 0,20% tudi okrog trsa.

• Pri odločanju o zatiranju pajkov moramo biti previdni, ker ni vsak pojav ekonomske škodljiv. Predvsem je potrebno vedeti, da nekateri pripravki pospešujejo razvoj pajka. To so captan, zineb, dodine in cosan. Njegov razvoj pa zavira karatane. Poleg tega boljše prehrana oz. gnojenje trsa omogoča tudi do 5-krat večje odlaganje jajčec kot sicer.

• Na koncu še važno opozorilo. Ne dognujmo vinograda z dušikom prej, preden se ne razvije 6 lističev na mladiko.

Inž. JOŽE MALJEVIČ

Kobila na vsako družinsko kmetijo

To je cilj Konjerejskega društva Slovenije — Zdaj prihaja čas pripustov — Kako izostreno oko odkrije znake pojatve — Odločen »ne« za nepriznane žrebce

V kmetijskih strokovnih krogih prihaja do spoznanja, da delovnemu konju v kmetijstvu še vedno gre svoje mesto. Do podobnih spoznanj so prišli tudi v zahodni Evropi. V Gornji Avstriji se je tako številno konj v zadnjih letih povečalo za 8.000 grl. Konjerejsko društvo Slovenije si je zastavilo cilj — žrebna kobila na vsako družinsko kmetijo.

V pripravi, da bo letos v Sloveniji kljub vsemu pripuščeni preko 5.000 kobil, nekaj napotkov:

Kobile se po anatomskih in fizioloških lastnostih rodil v mnogočem razlikujejo od drugih živalskih vrst. Zanje pravimo, da so sezonsko poliestrične, kar pomeni, da se gonijo le del leta v pravih tritedenskih presledkih. Ta ugotovitev velja za pretežni del kobil. Konjereji imajo težave pri doseganju 70% oplodnje zaradi objektivnih težav odkrivanja pojatve in trajanja pojatve (4 do 9 dni).

Izostreno oko rejca odkrije zunanje znake pojatve po pogostem scanju, »biskanju« z otečenimi sramicami, pogostem dviganju repa, grebenju s sprednjimi nogami, ščipanju vihra drugim konjem in pogostejšim rezgatanjem. Opisani znaki niso prisotni pri vseh kobilah in često pojatev mine brez sprememb v obnašanju. V takih primerih se rejcem priporoča testiranje kobil pri žrebcih v štiridnevni presledkih. Za akcijo je najprimernejši mesec april, maj in junij, ko so pojatev praviloma najkrajše in najpriljubnejše.

Ko žrebec v pojatvi opravi prvi zaskok, kobilo praviloma vodimo k žrebcu vsaka dva dni od prvega odklavljanja žrebca. Konjerejci lahko tu grešijo s tem, da prenehajo voditi kobile k pojatvi. Znano je, da jamice dozori ob koncu pojatve in je le takrat možno oplodnje. Seme žrebca živi v rodilih kobile le do 48 ur in je oplodnja možna le do 12 ur po sprostitvi jajčne celice. Torej zaradi premajhne vztrajnosti pride do pregonitve kobile in posledično tudi preobremenitve žrebcev (prazni zaskoki). Rejcu je po pravilo opravljati zaskokih smotno voditi kobilo na kontrolo pregonitve.

Tako je voditi le kobile, ki po porodu ne kažejo nepravilnosti na rodilih (zastoj posteljice, izločanje nepravilnega izcedka ipd.).

V primeru, da se kobile gonijo in stoji daleč kot devet dni, je potrebno takšno žival ginekološko pregledati. Priporočljiv in ekonomsko upravičljiv je tudi rani pregled kobil na brejst.

EDI STAROVEŠKI, dipl. vet.

M-KZ Krka, Novo mesto, n.sub.o. Komandanta Staneta 10 Novo mesto

Cenjene avtoprevoznike obveščamo, da objavljamo

ZBIRANJE PONUDB

za opravljanje storitve prevozov za potrebe posameznih enot v KZ Krka

Prevozi obsegajo:

- dostavo blaga za posamezne enote
- dostavo trgovskega blaga
- prevoze pridelkov
- prevoz žive živine

Za prevoze potrebujemo kamione z nosilnostjo 2 — 10 ton in kamione za prevoz živine. Z najugodnejšimi ponudniki bomo sklenili letne pogodbe, zato pričakujemo vaše pisne ponudbe v zaprtih kuvertah z oznako »PONUDBA ZA PREVOZ« do 15. 4. 1991 na naslov: M-KZ Krka Novo mesto, DSSS — Sektor komerciala, Komandanta Staneta 10, Novo mesto. Popolnejša pojasnila lahko dobite po telefonu 21-756.

Opozicija zavestno pozabljava

Novomeški župan Marjan Dvornik kritično o kritiki vlade in njenih ministrov — Davki še niso dovolj naklonjeni družinam z otroki — Ministra Rejca ni bilo

NOVO MESTO — Občni zbor Slovenskih krščanskih demokratov občine Novo mesto, ki je bil v soboto zvečer v sejni sobi kapiteljske prostije, je bil dobro obiskan. Morda so bili udeleženci nekoliko razočarani, ker ni bilo napovedanega častnega gosta in govornika ministra Izidorja Rejca — le-ta je bil gost tudi na planiški prireditvi, pa je ostal nekje v tamkajšnji prometni zmedbi —, vendar je njihovo razočaranje hitro splahnelo ob nastopih moškega pevskega zbora iz Šentpetra ter ob zvokih, ki jih je iz svojih ceter izvajal Darko Duh.

Seveda je bilo vmes povedanega tudi marsikaj resnega in aktualnega. K temu moramo vsekakor prišteti uvodni govor predsednika novomeške zveze in hkrati novomeškega župana Marjana Dvornika, ki je dejal, da so slovenski krščanski demokrati kljub skromnemu volilnemu rezultatu, ki nikakor ne omogoča uresničevanja obsežnega programa, s prizadevanjem nekaterih ključnih mož v slovenski politiki marsikaj dosegli, ne gre pa prezreti tudi rezultatov, doseže-

nih na občinski ravni. Pri tem je omenil tudi nenaklonjenost slovenskega medijskega prostora krščanskim demokratom, kar naj bi v doglednem času poskušali uravnovesiti z novim slovenskim dnevnikom. Po njegovem mnenju vsakodnevno sejanje strahu pred srbsko agresivnostjo trosi med ljudi nezaupanje in vtis nelagodja, kar se kaže v tem, da se mnogi ne upajo politično opredeljevati. Zagotovil je, da imamo slovensko vojsko, ki je sposobna braniti svobodno Slovenijo, o čemer se je tudi sam prepričal na nedavnih vajah teritorialne obrambe.

»Zadnja gonja proti kulturnemu ministru dr. Capudru je povzročila, da so mnogi verjeli trditvam o njegovi nesposobnosti, v resnici pa se je le posledno zavezal za to, da se posamezniki ne bi okoriščali s proračunskimi sredstvi,« je dejal Marjan Dvornik in nadaljeval: »Oporekanje vladi, da se ne ukvarja z gospodarstvom, je navadno manipuliranje z resnico.« To je utemeljeval s podatki o številu brezposelnih, ki znaša le tretjino od tistega, kar so napovedali v začetku lanskega leta in je še vedno v okviru evropskega precejšja. Po njegovem se še mislo navadili na to, da slaba podjetja morajo umreti, opozicija pa

zavestno pozablja, da je to stanje povzročila diktatura preteklih desetletij. Obljubil je tudi, da bodo vztrajali pri razjasnjevanju povojnih dogodkov, kričev in tudi zločinov. Na koncu je pozval vse člane k aktivnosti na vseh področjih družbenega življenja in dejal: »Prav je, da se zaveste, da so volitve že za nami, da je prostor svobode že izbojevan in da nihanje z današnjo angažiranostjo pomeni, da nam bodo spet drugi krojili naš vsakdan.«

Na občnem zboru so opravili tudi

• Zboru so svoje programe predstavili še vodja gospodarske komisije Marjan Klevišar, vodja komisije za socialni Lojze Simončič in predsednik mladih krščanskih demokratov Jani Kramar. Prvi se je zavzel za odpiranje novih delovnih mest ter spodbujanje ekološko čiste tehnologije, drugi pa za varnost vseh državljanov s posebno pozornostjo do družine. Pri tem je kritiziral novi zakon o davkih, ki ne daje dovolj družinam z več otroki, in dejal, da bi morali ob zavzemanju proti splavom hkrati poskrbeti za večjo zaščito otrok. Pri tem je novomeški župan dejal, da bi morala biti družina s petimi otroki oproščena že vseh davkov.

dopolnilne volitve članov v občinski odbor stranke ter podpredsednika občinskega odbora. Na to funkcijo je bil izvoljen Alojz Simončič.

T. JAKŠE

PROŠENJ SPET VEČ

NOVO MESTO — Na letošnji razpis za vpis otrok v vrtnice v okviru novomeške Vzgojno-izobraževalne organizacije so starši v roku oddali 570 prošenj za sprejem otrok v vrtnice, poleg tega pa je še 110 evidenčnih prošelj. Prošenj je nekaj manj kot lani, pozna se negotovost staršev z zaposlitvijo, čakanje na domu na delo, poleg tega pa je številka manjša tudi na račun novih oddelkov vrtnic v Smarjeti in Mirni Peči, ki sprejemajo posebej. Prošenj je še vedno veliko, tako da tudi letošnji jesen v novomeški občini ne bodo prišli v vrtnice vsi malčki. Po prvi oceni bodo morali v Straži zavrniti polovico, v Šentjerneju pa celo dve tretjini otrok, za katere starši prosijo za sprejem v vrtnice. V Novem mestu so, kot že nekaj let, zaradi poseljevanja Broda največje potrebe po varstvu na Drski. VVO je razpisala tudi možnosti vpisa v oddelke od 12. do 16. ure za otroke staršev, ki delajo v izmenah in se izmenjujejo pri varstvu, pa celodnevni mešani oddelki od 5. do 20. ure. Večjeje odziva ni bilo.

DEŽURNE TRGOVINE

- V soboto, 30. marca, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živili:
- v Novem mestu: Market Dolenjka na Kristanovi
- v Šentjerneju: Market Dolenjka
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
- v Žužemberku: Samopostrežba KZ
- v Straži: Market Dolenjka.
- V nedeljo bosta od 8. do 11. ure odprti v Novem mestu: prodajalna KZ na Glavnem trgu 4, v Črnomlju: Samopostrežba Pod lipo.

Javna pohvala za javna dela?

METLIKA — V okviru javnih del naj bi letos v Metliki opravili kar nekaj širše pomembnih del. Kot je znano, naj bi javna dela opravljali predvsem nezaposleni ljudje, pripravljani na zavodu za zaposlovanje. Tako mora ta dela najprej razpisati občinski izvršni svet in seveda izdelati program, nato gre vsa zadeva na republiko in če dobi zeleno luč, se sklone pogodba med izvršnim svetom, zavodom za zaposlovanje in izvajalcem.

V metliškem primeru naj bi bil izvajalec javnih del Komunala. Okvirni program teh del v letošnjem letu predvideva sanacijo najbolj perečih črnih smetišč v občini, v Metliki pa naj bi uredili zanemarjeni Mestni breg in sanirali grajsko obzidje. Tako kot pri vseh takih delih se v prvi vrsti postavlja vprašanje denarja. Vsaj za kolikor siliko temeljito, a nadvse potrebno sanacijo grajskega obzidja bi ga potrebovali veliko več, kot ga bo verjetno na voljo za vsa javna dela v občini. Če tega vprašanja ne bodo v kratkem in učinkovito uredili, se zna zgoditi, da bo v naslednjih letih v programu javnih del tudi čiščenje ruševin grajskega obzidja in morda tudi stolpa iz struge Obrha.

Kakorkoli že, javna dela ne smejo zajemati programa rednih del in aktivnosti v občini, česar se v metliškem primeru res ni treba bati, saj bi lahko z lučjo pri belem dnevu iskali in z naperjeno puško silili nekoga, da bi se spravil nad črna smetišča ali »fikanje« grajskega obzidja, pa ne bi bilo kaj prida uspeha. Če ga bo pri javnih delih kaj več, bo to res vredno javne pohvale.

A. B.

Jože Bradač

Na čakanju, a ne čaka

DOLENJE POLJE — Težke gospodarske razmere v naši industriji so zadnji čas že marsikoga prizadele. Še zlasti je stanje pereče v Straški dolini, kjer se v krčih zvija onemogli velikan Novoles. Precej ljudi je v pričakovanju razpleta te krize moralo ostati doma, na tako imenovanem čakanju. Negotovost, če bodo še dobili posel nazaj ali ne, jih sili k resnemu razmišljanju o svoji usodi in možnosti za preživetje. Eden takih, ki se je že skoraj odločil, je Jože Bradač z Dolenjega Polja, slikovite vasice ob sotočju Krke in Sušice.

Jože si je že prej, ko še ni bilo tako težko, postavil delavnico, nabavljal ustrezne stroje in aparate ter najpotrebnejše rezervne dele in odprl popoldansko avtoelektričarsko obrt. Dodatni zaslužek je mladi družini z dvema šoloobveznima otrokoma kar praviš, sedaj, ko je tudi Jože, sicer tehnolog pri vzdrževanju v Novolesu, na čakanju, pa je postal tako rekoč nuja.

»Avtoelektrikar je pravzaprav moja osnovna izobrazba, je pa v zadnjih časih prav na tem področju v avtomobilski industriji toliko sprememb, da se je treba stalno izobraževati in izpopolnjevati. Nabavljati je treba tudi aparature, ki so vse dražje. Za to dejavnost možnosti vsekakor so, saj sem v tem koncu pravzaprav edini, ki se z njo poklicno ukvarjam, se pa močno pozna zmanjšana kupna moč, se pravi, da stranke iščejo pomoč, ko je že pozno, namesto da bi redno servisirale vozilo. No, tudi za nujne posege, ko je vozilo že obstalo, sem vedno na voljo, če sem le doma. Imam pa tudi nekatere stalne stranke, predvsem podjetja. Zanje skupaj z avtomehanicom iz Straže Dušanom Faleskinijem in Nikom Avennikom opravljamo celoten servis, kar je vsekakor hitreje in racionalneje, kot pa da bi stranka sama iskala obrtnike. Prav od te vrste uslug si še veliko obetamo,« pravi Jože Bradač.

T. J.

ZA UREJENE ODNOSE — Direktor GIP Pionir Slavko Guštin in predsednik Pionirjevega sindikata Stane Čelesnik (levo) sta v ponedeljek podpisala pogodbo o pogojih dela sindikata v podjetju, ki je prva te vrste v novomeški občini. Pogodba ureja odnose med vodstvom podjetja in sindikatom, ki naj bi se skupaj borila za čimvečji standard delavcev, ter pogoje dela sindikata v podjetju. To naj bi bilo v korist tako delavcev pri uveljavljanju pravic iz delovnih razmerij, kot celega podjetja, ki se v sedanjih gospodarskih razmerah skoraj le še po čudežu drži nekako nad vodo. Pogodba tudi opredeljuje vlogo in profesionalizira sindikalnega zaupnika, pravice, naloge in obveznosti ene in druge strani v primeru stavke. (Foto: Z. L.-D.)

Porabili več, kot bilo ustvarjeno

Gospodarske razmere v veliki meri krive za slabe rezultate v občini — Novomeške izgube lani za štirikrat presegle akumulacijo — Izvoz večji za dobro tretjino

NOVO MESTO — Novomeški izvršni svet je v torek obravnaval lanskoletna občinska gospodarska gibanja, poslovanje in stanje gospodarstva v občini v letu 1990, o čemer so pripravili analizo v sekretariatu za družbeni razvoj. Analiza kaže slabe finančne rezultate občinskega gospodarstva (še mnogo slabši bi bili, če bi izvzeli Krko), za kar krivi predvsem izredno težke gospodarske razmere. Te so za 7,5-krat povečale izgube, ki so za štirikrat presegle akumulacijo. Posamezna podjetja izgubljajo tako celo boj za preživetje.

Industrijska proizvodnja je bila lani v novomeški občini za dobrih 5 odst. manjša kot leto poprej, ko je bila tudi že zmanjšana. Zaposlenost se je v občinskem gospodarstvu lani znižala za pol drugi odstotek. Zalogo so bile le malenkostno večje, predvsem na račun minimalnih zalog reprodukcijskih materialov. Novomeško gospodarstvo je lani izvozilo za 465 milijonov dolarjev izdelkov oz. za 34,2 odst. več kot leto poprej, medtem ko je bil celoten republiški izvoz večji za 21 odst. Samo na konvertibilni trg so podjetja prodala za 37 odst. več. Tak izvoz je zadostoval le za 98,4-odstotno pokritost uvoza. V zunanjetrgovinski menjavo so se vključevala tudi zasebna podjetja, vendar jih je 6 izvozilo blago v vrednosti 3,1 milijona din, ostali pa so le uvozili za 21,8 milijona din blaga. Izplačila za investici-

• Od 260 novomeških zasebnih podjetij jih je obracun za lani predložilo 148, od tega jih 48 opravlja trgovino, 47 razne svetovalne storitve, 24 je industrijskih itd. Njihov vpliv na celotne poslovne rezultate je pod odstotkom, analiza pa je spet pokazala, da je dohodek družbenih podjetij z družbenimi obveznostmi obremenjen v družbenih podjetjih več kot štirikrat bolj kot v zasebnih.

je v vrednosti 782 milijonov din so bila 2,2-krat večja kot leto poprej, torej realno precej znižana, kar dobre tri četrtine teh izplačil pa so predstavljala lastna sredstva podjetij!

Novomeško gospodarstvo je lani sicer ustvarilo 18 milijard dinarjev skup-

la za 13,7 odst. več dohodka, kot so ga ustvarila. Lanske izgube novomeškega gospodarstva so se povzpelle na dobrih 569 milijonov din. Z izgubo je poslovalo 15 družbenih, pa tudi 19 zasebnih podjetij, ki so v skupnem znesku minusa udeležena s 348 tisočaki. Akumulacija je bilo le 142 milijonov. Finančna stabilnost gospodarstva se je lani poslabšala. Povprečni čisti osebni dohodek na zaposlenega je bil 5.181 din, v gospodarstvu je bil pod, v negospodarstvu pa nekaj nad republiškim povprečjem.

Z. L.-D.

Ureditev starega dela Metlike

Komisija za celostno podobo starega metliškega jedra — 12 ur zaprt promet na Mestnem trgu — Urediti trge in jim vrniti življenje — Najprej komunalna obnova

METLIKA — Pred časom so na predlog metliških liberalcev in zelenih, ki so na seji občinske skupščine predlagali ureditev trgov v starem delu Metlike, ustanovili posebno komisijo, ki naj bi vodila vse aktivnosti v zvezi z ureditvijo celostne podobe starega mestnega jedra. Komisija vodi delegat liberalcev Stane Kriz, sestavljajo pa jo poleg Kriza še dva delegata občinske skupščine in trije drugi člani, ki so strokovnjaki na področju komunalne ureditve, urbanizma in arhitekture, ter predstavnik Belokranjskega muzeja.

»Hkrati z delom naše komisije poteka — jo tudi prizadevanja za ureditev prometnega režima v starem delu Metlike, pri čemer prav tako sodelujemo in kar je že dalo povsem otipljive rezultate,« pove Kriz. Večji del predlogov te komisije je izvršni svet sprejel, najpomembnejše pa je, da je z uredbo prepovedal promet in parkiranje vseh vozil na Mestnem trgu od šeste ure zvečer do šeste ure zjutraj. S tem so v veliki meri ustregli tudi stanovalcem na Mestnem trgu, ki so se dolgo pritoževali nad hrupom in nemirno v nočnih urah, ki so ga v glavnem povzročali motorizirani obiskovalci gostinskih lokalov na metliškem Mestnem trgu.

Predlog ureditve celostne podobe mestnih trgov pa gre v dveh smereh. »V prvi vrsti in najprej je treba na vseh treh trgih in v starem delu Metlike sploh povsem obnoviti komunalno infrastrukturo, od kanalizacije in električne napeljava do vodovoda,« našteva Kriz. Ta dela so pogoj, da se sploh lahko lotijo druge, vidne ureditve mestnih trgov. Kar se vodovoda tiče, je to več kot nujno, saj je precejšen ravninski del metliške občine pri preskrbi s pitno vodo odvisen od tega, kdaj bodo končno uredili predvojno vodovodno omrežje v starem delu Metlike, kjer se zaradi dotra-

Borci so v glavnem razočarani

Nova demokracija po njihovem ni uresničila pričakovanj

NOVO MESTO — Prejšnji petek je novomeški občinski odbor ZZB NOV opravil volilno skupščino, na kateri je bil za novega predsednika izvoljen Ludvik Golob. Dosedanji predsednik Ivan Somrak je bil na tej funkciji že osem let. Odbor je sprejel pisno poročilo o delu in obrazložitve, ki jo je podal Ivan Somrak. Ta je zlasti poudaril, da so se pogoji dela zveze borcev v zadnjem času bistveno poslabšali, kljub temu pa so sprejete naloge uresničili. So pa mnoga pričakovanja, zlasti glede širših sprememb v družbi, ostala neuresničena in borci razočarani.

Ivan Somrak je med drugim izrazil razočaranje nad Demosom, ki da želi rehabilitirati kolaboracioniste, in nad tem, da narodna sprava ni rodila potrebnega sožitja. Menil je, da je brskanje po kosteh nepotrebno in neokusno ter da se nekateri grehi zlonamerno prenašajo na vse borce, saj velika večina ni imela s tem nič opraviti. Zavzel se je za to, da se pomen NOB poudari v ustavi — v zvezi z ustavo so borci že prej sprejeli 18 amandmajev in jih posredovali občinski skupščini, ki jih je sprejela in posredovala naprej — ter za plodnejše sodelovanje z vsemi strankami na občinski ravni. Do sedaj je bilo to dobro vzpostavljeno le s prvenotilji in socialisti. Mimogrede povedano, od vseh povabljenih strankarskih reprezentantov je bil na skupščini prisoten le Jože Florjančič iz SDP.

Skupščino je pozdravil tudi član republiškega odbora Bogdan Osolnik, ki se je zavzel za strnitev vseh narodnih sil, saj so razmere v mnogem podobne tistim iz leta 1941, ter poudaril, da je sodelovanje, kjer je dobra volja, tudi možno. To uspeva na republiški ravni celo bolj kot na lokalni, je dejal in za ilustracijo opisal razgovore med borci in nadškofom dr. Alojzijem Šuštarjem, ki so izveneli v plodnem in razumevaljočem duhu. Predvsem pa se je Bogdan Osolnik zadržal pri pripravah na pomembne petdesetletnice, ki se bodo v naslednjih letih kar vrstile, začeni z velikim slavnostnim zborovanjem 27. aprila letos v Ljubljani, katerega naj bi se udeležili ne samo borci in aktivisti,

Novi predsednik Ludvik Golob v sedanjem sistemu pogoja predvsem komunikacije o perečih kriznih vprašanjih, o katerih se razpravlja v preveč zaprtih krogih, izrazil pa je tudi zaskrbljenost nad vse večjim ustavnim in pravnim neredom na vseh ravneh ter zato kritiziral vse stranke, tiste na vladi in v opoziciji. Vladne, ker vse to povzročajo, opozicijske, ker to dopuščajo in ne sprožijo vladne krize. Izrazil je tudi protest proti ravnanju županstva, ki je se seje svoje obne odstranilo nekdanje simbole. Skupščina ZB je bila pod Titovo sliko in jugoslovanskim grbom, ki ju je predsednik sam, lastnoročno, za to priložnost namestil na steno.

Na petkovi skupščini so delegati, od 42 jih je bilo prisotnih kar 39, sprejeli tudi statut Združenja borcev NOV Novo mesto in sklep o registraciji občinskega združenja.

T. JAKŠE

KONFERENCA ZK — GIBANJA ZA JUGOSLAVIJO

NOVO MESTO — Iniciativni odbor ZK — Gibanja za Jugoslavijo organizira ustanovno konferenco, ki bo v sredo, 3. aprila, ob 17. uri v prostorih doma JLA in nanjo vabi vse člane, simpatizerje, politične stranke in druge.

SNAŽNOST — V času, ko ni denarja, je kupec kralj, vendar v našem mestu ni tako. Oglejte si enkrat podobo naših trgov in trgovcev, zlasti tistih, ki strežejo v delikatesah. Bela halja je zasvinjana že ob sedmih zjutraj, praviloma ima črno črto v višini pulta. Če bi se trgovci s trebuhii naslanjali na čiste pulte, bi bile halje bele. V mestu so še vedno trgovine, v katerih ista roka reže salamo in šteje denar, rekordov v snažnosti pa je trgovce, ki, preden zavije sendvič ali kaj podobnega v papir, pljune med palec in kazalec. Morda pa to dela iz varčnosti, da ne bi pomotoma s kupa vzeli dveh papirjev.

HELIKOPTERJI — Pred dnevi smo zvečer nad sabo slišali hrumenje in videli svetleče se luči. Zaradi hrumota je bila možnost letenih kroznikov izključena, namreč delujejo brezumno. Ljudje so menili, da nad mestom vojska s helikopterji trenira vojaški udar, vendar so poznavalci menili, da je brnenje migov in gazel, standardnih helikopterjev JLA, drugačno. Razen tega vojaki letajo predvsem ponoči. Zdaj, ko so nam povedali, da je Teritorialna obramba Slovenije pripravila vajo, ki je segla tudi na Dolenjsko, lahko domnevamo, da so bili ponoči v zraku naši jekleni ptiči. Še lepše pa bi bilo, če bi oblasti takšna premikanja po zraku, kopneni in vodah pojasnile vsaj naknadno.

SEME — V naši sosesčanki, sosedki, tekmujejo v vrtničarstvu: katera bo imela prvo solato, peteršilj, kje bodo utrjali prvi paradiznik, itd. Do pred dvema letoma je zmagovala Francka, zdaj pa vleče kratko, čeprav se je po vseh učbenikih in priručnikih. Vzrok je v semenu; sosedka Jožica, ki sicer znanjeje agronomsko znanost in motiko, ga nabavlja v Avstriji. Ker je provrstno (to se pozna tudi pri ceni), kali da je vselej, naprej pa nekoliko pomaga tudi Bogoj, ki ne dovoli, da bi njegovi darovi propadli zaradi sosedskega prestiža.

Ena gospa je rekla, da se udje novomeške vlade izogibajo razpravi o pasji nadlegi po stanovanjskih blokih. Menda zato, ker se ne upajo priti domov z novico, da bo pas moral od hiše.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

- V času od 8. do 18. marca so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Bradač iz Plemberka — Nino, Ana Cesar iz Krškega Vrha — Marjetka, Angela Konček iz Dobinola — Anita, Silva Homan iz Šmalčev vasi — Elvira, Barica Benkovič iz Hrzenika — Marina, Nvenka Mižigaj iz Krškega — Urško, Marjana Rdenšek iz Boštanj — Nika, Mateja Gričar iz Straverberka — Greto, Martina Alič iz Dobri Kostanjevici — Leo, Milena Štrekelj iz Dragovanje vasi — Tino, Martina Kralj iz Drušč — Petro, Milena Pavlič iz Tolstega Vrha — Roka, Martina Pavkovič iz Zavrataca — Martino, Metka Slatner iz Velikega Kamna — Nataša, Andreja Flajs iz Gabrijel — Katjo, Aleksandra Tomažin iz Krškega — Doriana, Marjetka Prijatelj iz Mirne — Majo, Jerneja Trlep iz Dola pri Trebnjem — Neja, Dragica Junc iz Herinje vasi — Jožico, Anica Starič iz Hrastnega — Davida, Zdenka Jarnevič iz Vinca — Marka, Nataša Bošček iz Nakla — Suzano, Angela Martinčič iz Govejega Dola — Tomaža, Stanka Novak z Vrha pri Hinjah — Barbaro, Vlasta Henigsmann iz Vavpčev vasi — Miha, Apolonija Zorc iz Loga pri Mokronogu — Boruta, Famila Kocjan iz Stopnega — Petro, Olga Babič — Roj — Davorina, Vida Šegina-Matkovič iz Radovič — Andraža, Marjana Štrukelj iz Semeča — deklko, Alojzija Vavtar — Kertine — dve deklici, Marica Adam iz Velikega Nerajca — deklko, Majda Kostelevič iz Dolža — deklko.
- IZ NOVEGA MESTA: Darja Gričar iz Ločne — Simona, Tadeja Bohte, Marjana Kozine 2 — Boštjana, Jožica Avsec iz Brezovega loga 12 — Matica, Sandra Ravbar, K Roku 67 — Anžeta, Čestitamo!

Sprehod po Metliki

MARSIKATERI GOSTILNICAAR pravi, da mu je zaradi vsesplošne krize padel promet, Kapušinovi na Krasincu pa razširjajo svojo ponudbo. Poleg domačega kruha, sladkih kup in vsega drugega so pričeli zdaj peči še pizze. Izletniki, ki ob sončnih dneh radi zaidejo v deželo, se čebule od Podzemlja do Adlešičev, se ustavijo tudi pri Kapušinovi in ni bilo treba slišati, da bi odhajali od njih nezadovoljni s postrežbo ali da bi se pritoževali nad visokimi cenami.

ZELENI METLIKE se potegujejo za odstranitev kioska z Mestnega trga in za rušitev nekdanje bencinske črpalke ob Črni strati v bratsva in enotnosti. Oba lokala jima gresta v nos, ker po njihovem kvartirarstvu Metlike: kiosk staro mestno jedro, nekdanja bencinska črpalka, v kateri je zdaj prodajalna Klemen, pa pogled na hišo, ki jo Bojico. Če bo iz te moke tudi kaj kruha, bo pokazal čas, se pravi, potek pogodbe s strankama.

A. B.

ZAPISNIK — Nekateri zapisniki s seje zborov črnomaljske občinske skupščine zares nimajo prave sreče. Tisti z januarске seje je namreč prišel v roke delegatom, ne da bi ga prej pregledala overovateljica, sicer na koncu zapisnika napisana, kot da sta svoje delo opravila. Razumljivo, da sta želela pojasniti o tem, kakšna je in če je sploh pomembna vloga overovateljev. Kajti če je, potem zapisnik ni pravno veljavna. Predsednik skupščine občine je potrdil, da je res tako, vendar so, brez kakršnih koli pripomb, o njem glasovali. In glej ga, čudo! Zanj so dvignili roke vsi razen dveh delegatov, ki sta bila vzdržana. Zakaj pa v prihodnje sploh še mučili delegate z overovateljstvom?

LJUBITELJSKI DELEGATI — SDP je predlagala, naj v letošnjem občinskem proračunu črtajo 120 tisočakov za sejnine in jih namenijo za kulturno ljubiteljsko dejavnost. Delegati so bili proti, v LDS pa so to utemljili s tem, naj se denar za ljubiteljsvo raje najde kje drugje, sicer se lahko zgodi, da se bodo tudi delegati s svojim delegatskim delom ukvarjali ljubiteljsko. A jim v SDP niso ostali dolžni. Priznali so, da so za 50 din, kolikor znaša sejnina, že sedaj ljubiteljski delegati.

ŠE ENA SKUPŠČINSKA — Za tako dolge seje občinske skupščine, kot so črnomaljske, se spodobijo, da jim pripada tudi spodoben odmor. Toda za nekatere je očitno še prekratke, in tako je bila pretekli teden ob 12. uri, ko naj bi delegati znova začeli sejati, sejna soba še skoraj prazna. »Zapniku bi morali naročiti, da je še enkrat zvonil polnočno,« je pripomnil eden od tistih, ki mu zamujanje ni šibka kača. Kaj pa, če bi imeli priložne delegatske zvončke kar po gostilnah?

Drobne iz Kočevja

AVTOMOBILSKI SEJEM — V Kočevju in okolici je vedno več trgovin z novimi in rabljenimi avtomobili in avtomobilskimi deli. Zdjaj bo vsako soboto od 7. do 13. ure še sejem rabljenih avtomobilov pri Zastava avtu v Kočevju.

BITKA ZA KUPCE — Boj za kupce je vedno hujši. Prišlo je že tako daleč, da je celo družbena trgovina (samopostrežba na Trati v Kočevju) začela poslovati ob nedeljah, in sicer od 8. do 11. ure.

JE BILA POMOTA? — Avto Kočevje je še nedavno dokazoval, da ima s serviso za osebne avtomobile le izgubo, in je bilo prosil pri občinski skupščini, da so mu dovolili servis ukiniti. Zdjaj pa verjetno to svojo odločitev že obžaluje, saj se je začela borba za vsak dinar. Sorodno podjetje v Ribnici (Eurotrans), ki servisa ni imelo, ga zdaj ustanavlja.

PODROBNEJE POJASNILO — Zapisali smo, da je Dušan Oražem odstopil od kandidature za predsednika občinskega izvršnega sveta, ker ni dobil podpore vseh strank, ki jo je zahteval. Zdjaj smo zvedeli, da mu podpore ni dala le stranka SDP.

RDEČE KOČEVJE — Kočevje je bilo in bo vedno rdeče. To se še posebno vidi pri semaforjih, saj pešci praviloma prečkajo cesto takrat, ko jim na semaforju gori rdeča luč.

Ribniški zobotrebci

NIČ BREZPLAČNIH IZPITOV — Med pogostimi kršitelji, ki vozijo brez voznškega izpita, so tudi Romi. Po enem izmed predlogov naj bi Romom in morda še komu omogočili brezplačno opravljanje voznškega izpita. Na nedavni občinski seji pa je bil ta predlog zavrnjen, češ da so vsi ljudje enakopravni tako pri obveznostih kot pri ugodnostih.

MANJ OROŽJA — Medtem ko se po Jugoslaviji oborožujejo, pa oddelek za notranje zadeve občine Ribnica ugotavlja, da v ribniški občini zanimanje za orožje upada. Tako je bilo lani vloženih samo 26 zahtev za nabavo orožja, kar je 8 manj kot leto poprej.

PREVISOKO CENE? — Tržna inspekcija ugotavlja, da se občani pritožujejo zaradi visokih cen posameznih obrtnikov (avtočičarstvo, avtomehanika, dimnikarstvo), manj pa zaradi tega, da delo ne bi bilo dobro opravljeno.

Trebanjske iveri

KROMPIR — Pravijo, da so nekaj celo z uniformiranimi ljudmi podili iz trebanjskih vasi prekupčevalce s krompirjem. To je bilo v zgodnjem obdobju ljubezni med Trebnjem in predelovalnico čaščenih gomoljev. Zdjaj, ko je nastopila tržna etapa ljubezni in ko krompirja Kolinska ne mara več, bi mogoče zalegla drugačna taktika. Z uniformiranimi ljudmi bi preprodajalce podili v trebanjske vasi, da bi tako pošle letošnje zaloge.

OTROKOM — Na cvetlo nedeljo so v Trebnjem s prijetnim sporedom dostojno izkazali čast materi in otroku. K besedi so povabili tudi dr. Toneta Kunstlja, ki je prisotne izčrpano seznanil z umisljivo o materinstvu in otroku. On in drugi so očitno govorili pretežno o prihodnosti, saj na proslavi ni bilo slišati, da je prav pred kratkim stala Slovenec v naši državi kupljena oblekica za otročička pravcato majhno premoženje.

ZNAMKE — Bojda namerava prispeti v Trebnje znani slovenski zbiralec znank. Oglasi naj bi se na poti, kjer naj bi skušal pozvedeti, če je res, da on kot strasten zbiralec znank ne bi mogel kupiti po drugi uri popoldne 857 znank. Takih in približno tolikšnih količin znank trebanjska pošta v popoldanskem času menda ne izdaja. Kaj bi izvedel, utegne javnost kmalu zvedeti.

IZ NAŠIH OBČIN

Skupščinska seja kot barantanje

Tudi v Črnomlju začeli z nadaljevanji

ČRNomeLJ — Skoraj bi lahko rekli, da so postale seje zborov občinskih skupščin v nadaljevanjih po Sloveniji moda. V Črnomlju so se od preteklega tedna te mode uspešno otepal, prejšnjo sredo pa je bilo že kaj kmalu po začetku seje jasno, da se najbrž ne bo v enem dnevu moč prebiti do konca dnevnega reda, ki je obsegal kar 17 točk. Da je bil dneveni red tako dolg, niti ne čudi glede na dejstvo, da je bila zadnja seja skupščine pred skoraj dvema mesecema.

Temu, da bi po šesti točki in skoraj osmih urah razprav še nadaljevali sejo, so se uprli predvsem delegati. Iz delegatskih klopi je bilo slišati različne pripombe. Medtem ko se je enim po kljub tako napornem dnevu mudilo v službo, so drugi trnali, da za kakršno koli nadaljnjo razpravo niso več sposobni. Eden od delegatov (psiholog!), ki si je pripravil na to sicer nenapovedano točko dnevnega reda nekoliko daljši govor, pa je pripomnil, da delegati delajo v ne-normalnih razmerah, svoj slovek že po dveh urah intenzivnega dela ni več sposoben razsodno razmišljati.

Če so se tokrat v črnomaljski skupščini odločili, da bodo skoraj dve tretjini dnevnega reda predelali čez nekaj dni, pa naj bi to — takšna je tudi želja delegatov — ne postalo ustaljena praksa. Tudi zato ne, ker se seje v skupščini podaljšujejo tudi zaradi tega, ker postajajo vse bolj podobne barantanju na tržnici. Čeprav živimo v demokraciji, kot nekateri radi poudarjajo, ali pa prav zato, bi morali dobiti delegati v delegatskem gradivu več že izdelanih predlogov usretnih strokovnih služb o določenih problematikah, ne pa, da se šele na sejah skupščine pogajajo kot na živinskem sejmu. Šele potem bodo seje učinkovitejše in se ne bodo več raztegovalle v čas, ko ljudje niso več sposobni razsodno razmišljati.

M. BEZEK-JAKŠE

ORGANIZIRANJE PO NOVI ZAKONODAJI

TREBNJE — Do 30. aprila letos naj bi se trebanjski Zdravstveni dom odcepil od Dolenjskega zdravstvenega centra v Novem mestu. Od zdaj do omenjenega roka naj bi opravili vse potrebno, da se Zdravstveni dom organizira kot samostojen zavod. Vršilka dolžnosti vodje novega zavoda naj bi bila sedanja direktorica tozda Zdravstveni dom Trebnje Ana Bilbija. Trebanjski izvršni svet, ki je nedavno sklepal o tej osamosvojitvi, je glede organiziranja šolstva v občini podprl ustanovitev petih javnih šolskih zavodov.

SPREJELI PROGRAM

TREBNJE — Izvršni svet Skupščine občine Trebnje je nedavno po burni razpravi sprejel načrt, po katerem naj bi v trebanjski občinski upravi rešili vprašanje tamkajšnjih presežnih delavcev. Program predvideva, da bi bodisi z dokupom let bodisi na druge načine zmanjšali upravo za osem delavcev. Člani izvršnega sveta so sprejeli tudi pravilnik o merilih za ugotavljanje nepotrebnih delavcev, ki pa bo veljal v bodoče.

V TREBNJEM JAVNA DELA

TREBNJE — V Trebnjem bodo organizirali javna dela, in sicer bodo z njimi odpravljali smetišča, ki so na nedovoljenih mestih. Za sanacijo črnih deponij bo izvršni svet namenil iz proračuna 300 tisoč din. Krajevne skupnosti, kjer bodo omenjene akcije, bodo morale pokriti desetino stroškov popravila teh odpadkov.

Priprave na mirnodobne nevarnosti

Sekretariati za ljudsko obrambo med državnimi zahtevami in proračuni

TREBNJE — Občinski sekretariati za ljudsko obrambo kot člani v državnem obrambnem sistemu igrajo ta čas nekako dvojno vlogo. Po eni strani delujejo kot občinski upravni organi, izpostavljeni vsem omejitvam za občinske proračune, hkrati pa se morajo ravnati po zahtevah republiškega obrambnega ministrstva.

Trebanjski sekretariat za ljudsko obrambo bo skušal to dvojno nalogo opraviti z delovnim načrtom in denarjem, o katerem so se nedavno pogovarjali tudi na seji trebanjskega izvršnega sveta. Kaže, da bo pravilna kombinacija obeh spremenljivk v začetih pogajanjih dala ustrezno rešitev.

V zvezi s svojim letošnjim delovnim programom sekretariat omenja usposabljanje, priprave na zaščito in reševanje ter dejavnost službe za opozarjanje in javljanje. Tako v sekretariatu napovedujejo, da se bodo člani občinskega štaba in nekaterih specializiranih enot

Oh, kam bi del kiosk?

ČRNomeLJ — Na zadnji seji zborov tukajšnje občinske skupščine je uspelo Liberalno-demokratski stranki (LDS) spraviti z dnevnega reda informacijo o reševanju zadev v zvezi s spornim kioskom za prodajo hitro pripravljene hrane sredi mesta. Vendar v LDS poudarjajo, da to ne pomeni, da je dobil oddelek za družbeni razvoj pri občinski skupščini potrditve o pravi poti za reševanje tega problema. V tem, ko skupščina ni razpravljala o spornem kiosku, je določena modrost, da se ne bi v občinskem parlamentu razvlele tiste vrste razprave in celo strankarski spori, ki bi ob vsem povedanem na prejšnjih sejah razkrile provincialno duhovno bedo, kajti ohranjanje starih mestnih jeder je zares stvar stroke.

Zato pa, ko pravijo v LDS, oddelek za družbeni razvoj ne sme biti tako trdno prepričan, da je na pravi poti, ampak nasprotno, da bo njegovo delo še bolj pod mikroskopom, in če ne bo drugače, bo potrebno imenovati skupščinsko komisijo, da se razkrije nepravilnosti upravnega organa. Kateri poteze, ki jih sedaj vleče, so po mnenju LDS govornica organa v boljševiskem sistemu. Povrh vsega pa so ljudje, ki so stvar »zamočili«, in tisti, ki jo sedaj rešujejo, isti.

Poleg tega v vseh dokumentih, napisanih v zvezi s kioskom, ni nikjer ničesar o odgovornosti oseb, ki so pri reševanju te zadeve delale. Niti o tem, da je bilo javno mnenje ves čas proti postavitvi kisoka, to je moč sklepati po javni tribuni in okrog 400 podpisih peticije, ki jih je zbrala nekdanja ZSMS. V LDS opozarjajo tudi, da je kiosk narejen protipravno, brez potrebnih soglasij, in IS poskuša spraviti skozi parlament varianto, ki bi omogočala, da bi kiosk ostal. Torej bi šlo za legalizacijo črne gradnje, čeprav so proti temu vse strokovne ustanove v LDS — a ne le tam, kajti protestno izjavo so napisali tudi že v Mladinskem kulturnem klubu Bele krajine — so mnenja, da se s takšno rešitvijo rušijo normativi, ki so proti pravnici državi, za katero se zavzema vse stranke, proti uresničevanju ekološke politike v najširšem pomenu besede in ne nazadnje tudi proti kulturi.

M. BEZEK-JAKŠE

Nagrada in ukinitvev hkrati

Ribniškega »Spominkarstva« ni več — Zakaj?

RIBNICA — V Ribnici so pred kratkim zaprli trgovinico Turističnega društva Ribnica »Spominkarstvo«. To se je zgodilo prav v času, ko v tem delu Slovenije dajejo vedno večji poudarek turizmu. Eden najvidnejših dolgoletnih turističnih delavcev Andrej Klemenc pravi k temu:

»Najprej naj povem, da je Spominkarstvo odprlo naše Turistično društvo že pred desetletji. Tu smo prodali na stotine vrst spominkov, izdelkov naše domače obrti, ki so poleg belokranjskih pisanic in idrijskih čipk najbolj znani in patentirani originalni izdelki v Sloveniji. Prodaja je bila uspešna in z njo si je Turistično društvo Ribnica pridobivalo edini dohodek. Izdelavo spominkov smo začeli spodbujati pred dobrih 30 leti. Ožiganje spominkov smo počevali tudi v šolah. Naše spominke smo predstavili na mnogih turističnih prireditvah doma in po svetu, pred nedav-

IZ NAŠIH OBČIN

Delegati klestili že okleščeno

Delegati občinske skupščine so na predlog LDS še zmanjšali občinski proračun — Protest in nestrinjanje izvršnega sveta — Demosov poduk

ČRNomeLJ — V predlog proračuna občine Črnomelj, ki so ga delegati na marčevski seji skupščine sicer sprejeli, bodo morali pripravljavci vnesti kar precej popravkov. Eden najpomembnejših je vsekakor ta, da so delegati na predlog Liberalno-demokratske stranke sprejeli še za 5 odst. bolj okleščen proračun, čeprav po mnenju izvršnega sveta že v predlogu vneseni zneski zadostujejo komaj za 11-mesečno preživetje upravnih organov.

V LDS so povsem konkretno predlagali, naj v proračunu za 5 odst. zmanjšajo sredstva za financiranje upravnih organov ter za osebne dohodke voljenih

NA IZLET V PODZEMLJE?

KOČEVJE — Na zadnji razširjeni seji predsedstva občinske skupščine Kočevje je eden izmed predstavnikov strank in občinski odbornik predlagal, naj bi občinsko vodstvo organiziralo za vse odbornike izlet v Gotenico in okolico, kjer bi si ogledali tudi podzemno zaklonišče. Spet drugi je menil, naj bi podzemno zaklonišče odprli za turiste, kar bi najbolj pospešilo razvoj turizma na Kočevskem, saj si kaj takega želi vsak videti. Tretji pa je bil dvomljivec in je ugotovil, »da« ministra (Janša in Bavčar) na razgovoru v Kočevju nista povedala prave resnice, ko sta trdila, da je to območje odprto, saj se lahko z avtom pelješ le po cesti skozi Gotenico, in še to najmanj s hitrostjo 40 km na uro, zaviti pa ne smeš ne levo in ne desno, ker so povsod na odcepih bodeče ovire, pa tudi ustavljači se v tem kraju ne smeš«.

PRORAČUNSKO PRERAČUNAVANJE

RIBNICA — Ribniškemu občinskemu proračunu letos bolj slabo kaže. Lani je imel okoli 108 milijonov dinarjev dohodkov in izdatkov, letos pa jih načrtujejo 111 milijonov. Vendar so dohodki vprašljivi. Tako bodo občinski prihodki znašali manj kot 5 milijonov dinarjev. Udeležba pri (odstopljenih) prihodkih republike in zveze bo navrgla preko 52 milijonov. Republiška dopolnilna sredstva bodo znašala 36,5 milijonov. Za preostalih manjkajočih 17,5 milijona pa se namerava občina zadolžiti. V taki stiski bodo, kljub temu da so ponekod načrtovali zmanjšanje osebnih dohodkov, materialnih stroškov in tudi amortizacije. Najbolj so se ušтели, ker so sklenili pogodbe za nakup 14 stanovanj. Podjetja so namreč obljubljala, da bodo ta stanovanja odkupila, zdaj pa se je njihov položaj poslabšal in zaradi splošne slovenske in jugoslovanske ne likvidnosti nimajo denarja za odkup. Zdjaj bodo stanovanja skušali prodati obrtnikom in drugim.

in imenovanih v teh organih, denar pa naj namenijo za pospeševanje razvoja gospodarstva. Izvršni svet je ob tem protestiral, češ da so v letošnjem proračunu že zmanjšali denarna sredstva za državne organe za okrog 4,5 milijona dinarjev in da že s tem nimajo dovolj denarja za preživetje do konca leta. Da torej še nadaljnje zmanjševanje ne pride v poštev.

Vendar se ti protesti niso kaj prida prijeli izvršnega sveta. Prav nasprotno,

• K predlogu proračuna je bilo predlaganih še nekaj sprememb delegatov, ki pa niso bile sprejete, pač pa so bili sprejeti predlogi IS, da za požarno varnost namenijo namesto 800 tisočakov 1,3 milijona dinarjev, za intervencije v kmetijstvu namesto 200 tisočakov 1,4 milijona dinarjev, za dejavnosti krajevnih skupnosti namesto 400 tisočakov milijon dinarjev, ter za varstvo kmetijskih zemljišč — za kar naj bi prej ne namenili nič denarja — 150 tisočakov. Dodatni denar za vse to naj bi dobili s proračunsko izravnavo z republike.

povzročili so reakcijo še enega od neodvisnih delegatov v zboru združenega dela, ki je ob že omenjenem zmanjšanju predlagal prav toliko denarja kot lani in niti za dinar več tudi za družbenega pravobranilca samoupravljanja in javno pravobranilstvo, saj ni mogel razumeti, da bodo delavci leteli na cesto, ta dva organa pa si bosta še vedno delila denar, in to celo več kot lani. Ob protestih izvršnega sveta pa je postavil vprašanje, na katero sicer ni dobil odgovora, in sicer, če se je kdo morda vprašal, kako bodo preživeli v Iskri, Beltu in od kod si na občinski upravi predstavljajo, da bodo dobili denar, če ga v podjetjih ne bo.

Delegati so vse te predloge o zmanjšanju denarja upravnim organom ter obema pravobranilcema sprejeli, vendar 1,1 milijona dinarjev, kolikor bodo tako prihranili, očitno ne bodo še takoj namenili v razvoj gospodarstva. Z IS so dali namreč vedeti, da so v likvidnostnih težavah, in dokler ne bodo rešili problema refundacij, denarja ne bodo

namenjali za razvoj gospodarstva. Na vprašanje, kaj bi bilo oz. od kod bi vzeli denar, če proračuna ne bi zmanjšali, so odgovorni le skomignili z rameni.

Iz Demosa pa je prišel poduk izvršnemu svetu (ki je sicer prav tako Demosov), naj se loti priprave naslednjih proračunov in rebalansov čim bolj profesionalno, predvsem pa bolj kot tokrat. Kajti Demos se v bodoče ne bo več strijal s takšno pripravo proračuna, ko so bile iz osnutka izvzete nekatere zelo pomembne postavke, ki bi morale biti nujno v proračunu in so bile upošteevane šele po večkratnih intervencijah.

M. BEZEK-JAKŠE

CENE SPET GOR

KOČEVJE — Občinski izvršni svet je dovolil podražitev cen storitvam v svoji pristojnosti nazadnje 1. novembra lani (stanarinam pa julija lani). Na seji 21. marca pa je izvršni svet sklenil, da se s 1. aprilom letos lahko povečajo cene za vodo za 35 (gospodinjstva) in 36 (gospodarstvo) odstotkov; za prečiščevanje odplak za 40 (gospodinjstva) in 102 (gospodarstvo) odstotka; odvoz odpadkov za 111 (gospodinjstva) in 316 (gospodarstvo) odstotkov; ogrevanje pa za 20 (gospodinjstva) in 44 (gospodarstvo) odstotkov itd. Stanarina se po tem sklepu ne bo podražila. Razlogov za to je več.

DEKLARACIJA ZA MIR

RIBNICA, KOČEVJE — Podpisovanje Deklaracije za mir organizirata vodstvi Liberalno-demokratske stranke v Ribnici in Kočevju. V Ribnici je možno podpisati deklaracijo vsako sredo od 17. do 19. ure na sedežu stranke (bivša Delavska univerza), v Kočevju pa so organizirali javno podpisovanje na ploščadi sredi mesta minulo soboto, zdaj pa je možno listino podpisati na sedežu vodstva stranke.

• Medijska vojna je postala brutalna in do konca americalna. Če bi bile napovedi medijev točne ali vsaj približno točne, bi vojaka že stokrat intervenirala. (General Kolšek)

• Lahko je Pučniku, ko mu Boh stoji ob strani. (Pavliha)

Vračanje vrednote in neštedilnika

V Trebnjem proslavili materinski dan

TREBNJE — V nedeljo so tu proslavili materinski dan. V kulturnem programu so peli, deklamirali in igrali mladi in najmlajši, poleg te izvajalske skupine pa sta se številnim obiskovalcem prireditve predstavila še domači oktet Lipa in študentka AGRFT z odlomkom iz Cankarjeve črtice. Zlasti mladi izvajalci so z njim pristno neposrednostjo in živjetostjo v vlogo naredili na odru slavospev svetosti življenja, bogu in seveda materi, simbolu življenja. Svečani umetniški spored sta pripravila Ana Nahaigal, ki je večidel tudi vodila proslavo, in kaplan Franc Vidmar.

Pred kulturnim programom so pozdravili udeležence in čestitali ženskam in predvsem materam Franci Smolič, predsednik slovenskih krščanskih demokratov v Trebnjem, Alojz Metelko, član SKZ-LS podružnice Trebnje in republiški poslanec, ter dr. Tone Kunstelj, predsednik komisije za družino pri slovenskih krščanskih demokratih. Metelko je posebej čestital vsem ženskam in materam in pri tem poudaril, da ne bi bilo slovenskega naroda brez kmečke matere. Dr. Kunstelj je na proslavi poudaril, da bodo kristjani v Sloveniji po svojih močeh pomagali, da bo družina spet postala temeljna družbena celica, in pojasnil načrt o družini. Pravice matere naj bodo pogojene z materinstvom, in ne z delom, tako da jih bodo v enaki meri kot matere delavke deležne tudi kmečke matere. Za otroke naj bi družine dobivale otroški dodatek, boljše rečeno, družinski dodatek. Porodniški dopust naj bi trajal tri leta. Vse to pa naj bi se dogajalo zato, da bi Slovenke rojevale več otrok. Da bi se bodoči starši ravnali pametno, bi bilo potrebno mlade ljudi res temeljito pripraviti na zakon. Poleg tega bi morali imeti zakonodajno, ki bi zakonoma oteževala ločitev, kot je poudaril dr. Tone Kunstelj. Ko je dr. Kunstelj podčrtal materinstvo kot bistvo ženske, je posebej poudaril, da tolikšna skrb za družino pomeni vračanje vrednote materinstva in da nikakor ne gre za odvrnjanje ženske nazaj za štedilnik.

V krajšem orisu slovenske politične klime je dr. Kunstelj dejal, da so bili kristjani na Slovenskem dolga leta tretjerazredni državljani. Kristjan zdaj stopa v slovenski prostor vse bolj in bolj in to povzroča enim v tej preljubi Sloveniji psihične travme, je ocenil dr. Kunstelj.

M. LUZAR

Ocenjujejo, da bi vseeno šlo v prodajo

Krompir išče kupce

TREBNJE — V kleteh kmetov z območja trebanjske občine je trenutno okrog 400 ton krompirja, vendar so v trebanjski kmetijski zadruzi prepričani, da se bo za to zalogo našel kupec. Nekaj negotovosti pa v zvezi s prodajo krompirja zbujata to, da so kupci te poljščine očitno precej na tesnem z denarjem in da bi sprejeli vreče s krompirjem, medtem ko v svojo mošnjo z denarjem ne bi posegli ali pa bi prejeto blago plačali z zamudo.

Kljub skrajno neurejenemu trgu, kamor trebanjska kmetijska zadruga med drugim pritevta tudi učinke omenjene plačilne nesposobnosti, bodo trebanjski pridelovalci krompirja primorani svoje blago prodajati ravno »suhim« kupcem. Ta nujna velja tudi za lanski krompir, saj Kolinska po znani odločitvi ne bo prevzela pogodbenih količin.

Če bo trebanjski kmetijski salto morale boleč, bo tak tudi zavoljo pretekle poslovne politike, ki bi jo po znanem reku o bitki in generalih lahko zdaj kdo označil za slepo zapiranje nezanesljivemu partnerju. Trebanjci so namreč še pred nekaj leti okrog 95 odst. pridelanega krompirja oddajali Kolinski in so s tem nekako odvrnili druge dejanske in možne kupce. Kot rečeno, bodo zdaj ponudili krompir ravno tem »drugim«, ki so morda tudi v Sloveniji kot na Hrvaškem in bržčas ne tudi v tujini.

Krompir, ki trenutno v občini čaka kupce, je povečini sorte igor, kar spriču usodnega obolenja gomoljev z virusom in lahko oteži delo prodajalcem, bodisi zadržnim bodisi zasebnim.

L. M.

nje naj bi tudi letos namenili del »obrabnega« denarja iz občinskega proračuna. V Trebnjem vadi ekipa za reševanje izpod ruševin, na voljo je pi-

• Med možne mirnodobne nesreče, s katerimi računa trebanjski sekretariat za ljudsko obrambo, vse bolj sodi zaradi bližine železnice in magistralne ceste tudi različne nevarnih snovi. V zvezi z nevarnimi snovmi v okoliških tovarnah je že zbral vrsto podatkov načelnik trebanjskega občinskega štaba za civilno zaščito.

rotehnik, sekretariat sodeluje z jamarско reševalno skupino, pozornost posevčajo kinologiji ter sofinancirajo tudi tabornike in radiomaterje.

L. M.

Brežiška LDS izstopila iz vladne koalicije

BREŽICE — Brežiški liberalci so pred kratkim že najavili ostro reakcijo na nepolitično obnašanje in na podpiranje nekaterih drugih strank. Zdaj, ko se je afera okrog finančnega poslovanja občine Brežice razplamela tudi v javnosti, so se postavili v bean svojemu članu, sekretarju sekretariata za gospodarstvo in podpredsedniku občinskega izvršnega sveta Bojanu Petanu.

Zaradi tovrstnih napadov se je brežiška Liberalno-demokratska stranka odločila, da izstopi iz vladne koalicije, obenem pa od članov vlade, ki jih je imenovala njihova stranka, zahteva odstop. Prav tako so se z odločno zahtevo obrnili tudi na predsedstvo skupščine, ki naj bi na jutrišnji seji skupščine postavilo vprašanje zaupnice občinskemu izvršnemu svetu in še posebej njegovemu predsedniku Cirilu Kolešniku.

• Tako se na jutrišnji seji občina razburjiva razprava o delu občinske vlade. V pranju očitno precej uspešnega občinskega perila se bodo delegati težko odločili, kaj je bolj pravi: razrešitev Bojana Petana in odstop Toneta Zorka ali nezauznan občinski vladi. Kako bodo slišeli občinski politični mlini (sodišče se ni reklo svojega), bomo poročali prihodnje. Za zdaj povejmo še to, da je razen ovdih krške UNZ zoper brežiške občinarje, prišlo do nove ovadne. Zaradi žaljivih in neresničnih obdolžitvev jo je za per prof. Miroslava Kuglerja sprožil Bojan Petan.

DELOVNI ČAS IN JAVNI PREVOZI

SEVNICA — Tukajšnji občinski sekretariat za gospodarstvo je na pobudo občinskega sindikalnega sveta in koalicije Demos-LDS Sevnica sklical sestanek s predstavniki podjetij, šol, vrtcev in izletnika. Pogovarjali so se o usklajevanju letnega delovnega časa in o javnem prevozu v občini. Ugotovili so, da se zaradi spremenjenega delovnega časa ni bistveno zmanjšalo število avtobusnih prog. Glede potnih stroškov so omenili novost, po kateri zdaj dobijo enako povračilo za delo vsi delavci ne glede na to, od kod se vozi. Na sestanku so predlagali, naj bi osnovne šole pričele pouk pol ure pozneje, kar pa se verjetno ne bo zgodilo, ker bi potem nastopile zadrege pri prevozu. Kot so ugotovili na sestanku, je novemu delovnemu času podjetij prilagodil delovnik tudi sevniki otroški vrtec.

V Sevnici pripravili javna dela

Za začetek pospravilo Sevnice in kopanje jarka za vodovod na Mrtovcu — Iz krajevne blagajne in neposredno iz proračuna — Pomoč ostarelim kot možnost

SEVNICA — Potem ko so v sevniki enoti republikanskega zavoda za zaposlovanje februarja zapisali pobudo za javna dela v Posavju, so 18. marca že stikali javna dela. Najprej sta bili na vrsti krajevni skupnosti Boštanj in Sevnica. Delavci, ki so prijavljeni na zavodu za zaposlovanje, so tega dne v Sevnici začeli pospravljati javne površine in čistiti peskolove, medtem ko so se v boštanjki krajevni skupnosti lotili kopanja kilometra in pol dolgega jarka za vodovod na Mrtovcu. Brezposelnim, ki so delali ali še delajo na teh javnih delih, je sevniki zavod za zaposlovanje plačal stroške zdravniškega pregleda in za opravljeno delo 2.264 din ter povrnili potne stroške. K tem sredstvom sta primaknila nekaj denarja še sevniki iz vršni svet in krajevna skupnost Boštanj. Sevniki vlada je za vse delavce, ki opravljajo javna dela, namenila iz občinskega proračuna po 1.500 din, povrnila pa jim bo tudi stroške prehrane. Tisti, ki sodelujejo v omenjenih jav-

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE. V času od 16. do 22. marca so v brežiški porodnišnici rodile: Irena Božič iz Leskova; — Rebeka, Marijana Zupan iz Bistrice; ob Sotli — Tjaša, Nada Medved iz Brežic; — Marka, Đurđica Kuhar iz Otoka; — Ana, Valerija Bregar iz Drenovca; — Niko, Marinka Filipčič iz Pišec; — Nežka. Čestitamo!

TUDI BORCI SO PROTI UKINITVI

BREŽICE — Člani mestne organizacije borcev so na svoji letni konferenci obsojili pobudo o ukinitvi bolnišnice v Brežicah, saj sta celjska in novomeška bolnišnica preveč oddaljeni za nujne medicinske primere. Borci in vse ostarele ljudi bi takšni ukrepi še posebej prizadeali in oškodovali njihove pravice, zato so se izrekli proti predvideni ukinitvi.

TERME IZBRANE ZA PRIVATIZACIJO

ČATEŽ OBSAVI — Terme Čatež so bile skupaj s Saturnosovo Avtopremno, mariborskim Svitom, pivskim Javorjem in logiškim Val-kartonom izbrane za pilotski projekt privatizacije v Sloveniji. Za izbor so se potegovala kar 104 slovenska podjetja, ki niso smela biti lastniška in poslovno problematična. Imeti so morala vsaj četrtino lastnih sredstev, primerno število zaposlenih ter relativno enostavno organizacijsko in proizvodno strukturo brez potrebe po prevelikem finančnem prestrukturiranju. Eden osnovnih pogojev je bila tudi pripravljenost, da se privatizacije lotijo takoj. Terme Čatež bodo morale odbej tesno sodelovati z agencijo za privatizacijo in s skladom za razvoj, ki naj bi pobiral tudi 2 odst. dividendo za namy prenesene prelošne delnice. Podjetja se bo tako usmerila želja po čim hitrejši cenitvi njegove vrednosti, izbini programov privatizacije, pogajanja s kupci, razpisu delnic itd. Proces privatizacije naj bi trajal od 6 do 9 mesecev, njen končni cilj pa ni prehod lastnine v popolno last zaposlenih.

V MUZEJU RAZSTAVA O PRAGOZDOVIH

BREŽICE — Danes ob 18. uri bo v galeriji Posavskega muzeja Brežice otvoritev še ene imed vrste razstav. Tokrat Posavski muzej skupaj s Tehničnim muzejem Slovenije in Gospodin gospodarstvom iz Brežic vabi na ogled razstave Pragozdovi in naša naravna dediščina. Ob neozopni otvoritvi bo tudi okrogla miza o pomenu gradov v naši krajini, na kateri bodo sodelovali prof. dr. Boštjan Anko, prof. dr. Dušan Mlinšček, mag. Dušan Junc in prof. Stane Peterlin. Razstava bo odprta do 21. aprila, in sicer vsak dan od 8. do 13. ure.

Izvršni svet kot dežurni gasilec

Krška vlada spet obravnavala tri nove gospodarske bolnike — Tovarna gume?

KRŠKO — Na račun krškega izvršnega sveta je izrečenih veliko pikrih pripomb. Ne glede na morebitne in povsem mogoče napake pa drži kot pribito, da bi sicer moral delati čudeže, ampak jih ne zmore, ker je nekdanja čudežna občinska blaginja — dobila dno in v njej sploh ni več nobenega denarja. Že na eni imed preteklih sej so se znašle kar tri gospodarske organizacije, ki so prosile za pomoč. Na seji 19. marca pa je bil spet domala enak uvodni dnevni red. Tokrat se je na prvem mestu znašel novomeški Novoles, ki ima v krški občini tri tovarne. Razgovori o razreševanju odprtih vprašanj so potekali med predsednikom krškega izvršnega sveta Francem Čermelcem in direktorjem Novolesa Jakobom Andoljškom iz februarja, to pot pa je krški izvršni svet premleval izveščke iz poročil, ki bodo osnova za izdelavo za sanacijo poslovnega sistema in izdelavo vizije razvoja. Iz 22 tiplanih strani gradiva, ki nima razvidne notranje povezave, je moč izluščiti, da Novoles ima načrte. V vseh tovarnah so delavci že na čakalju, in vseh proizvodnih zastajaj in mencižerji vidljivo rešitev v tem, da se z manjšim številom delavcev naredi več kot doslej. V razpravi se je izkristaliziralo stališče, da tovarna ne bi smeli kar potopiti in bo treba na vse kriplje iskati rešitve. Za obrat Kanu v Vel. Podlogu bi bila rešitev povezava s tujimi firmami, skratka, člani izvršnega sveta so svetovlajni predstavnikom Novolesa, naj iščejo vse mogoče poti, da se rešijo stlačja. Podobne razmere vladajo v kroničnem gospodarskem bolniku Kovinarski oz. njeni družbi z omejeno odgovornostjo — Dopolnilni programi. Tam ugotavljajo, da imajo za najmanj šest mesecev 94 delavcev preveč. Krški izvršni svet seveda ne more drugega, kot da vzame na znanje število delavcev, ki so odveč. In naposled je treba zapisati, da tudi v firmi Rudniki rjavega premoga Trbovlje, kamor spada senovski rudnik,

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE. V času od 16. do 22. marca so v brežiški porodnišnici rodile: Irena Božič iz Leskova; — Rebeka, Marijana Zupan iz Bistrice; ob Sotli — Tjaša, Nada Medved iz Brežic; — Marka, Đurđica Kuhar iz Otoka; — Ana, Valerija Bregar iz Drenovca; — Niko, Marinka Filipčič iz Pišec; — Nežka. Čestitamo!

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE. V času od 16. do 22. marca so v brežiški porodnišnici rodile: Irena Božič iz Leskova; — Rebeka, Marijana Zupan iz Bistrice; ob Sotli — Tjaša, Nada Medved iz Brežic; — Marka, Đurđica Kuhar iz Otoka; — Ana, Valerija Bregar iz Drenovca; — Niko, Marinka Filipčič iz Pišec; — Nežka. Čestitamo!

Opozorilna stavka ni nič zalegla

Oblast se ni odzvala na stavko treh posavskih, novomeške in črnomaljske srednje šole — Sindikat šolnikov pripravlja zdaj še splošno stavko

BREŽICE — Opozorilni stavki, za katero so se delavci posavskih srednjih šol odločili minuli četrtek po četrti šolski uri, so se pridružili tudi delavci Srednje šole tehnične in zdravstvene usmeritve Novem mestu ter Srednje šole v Črnomlju. Stavko je podprta tudi vrsta drugih šol in aktiv učiteljev slovenskega jezika. Kljub pravočasnim obvestilom o protestu in zahtevah odziva pristojnih oblasti ni bilo zaznati. V Brežicah sta se sestanku stavkovnega odbora odzvala le Ladislav Rožič, predstavnik Območnega sindikata Posavja, in Vlado Tkalec, glavni tajnik republiškega odbora sindikata delavcev v darstvu samo 8,9 leta šolanja, je njihov povprečni OD že decembra znašal 6.551 din, medtem ko je februarjska akontacija za polno zaposlenega profesorja z 10 leti delovne dobe komaj 7.303,50 din. Seveda višje plače same po sebi ne bodo prinesle rešitve. »Dosej so stavka-joče šole pod mizo prejele dodatna sredstva za materialne stroške, vendar je prava rešitev lahko le sistemske narave, saj je izplačevanje OD v srednjih šolah

Poslanci pod drobnogledom

Krška občinska skupščina še naprej tava v temi: nikoli se ne ve, kdaj bo sklepčna in koliko časa

KRŠKO — Ko se je pretekli četrtek že skoraj zdela, da bo krški občinski skupščini uspelo z nadaljevanjem 11. in 12. seje, se je na koncu koncev le izkazalo, da je v dvoranji premalo poslancev. Manjkali so poslanci družbenopolitičnega zbora. Zato pa so se poslanci lahko lotili samospraševanja, zakaj skupščini ne uspe, da bi bila vedno sklepčna, zakaj so seje prekinjene že po četrtini dnevnega reda, zakaj so na njih tako dolge razprave itd. Razprava o vzrokih za nesklepčnost je sledila razpravi o tem, ali naj seje krške občinske skupščine sploh nemanjo ali ne. Ta razprava je potekala izven dnevnega reda, in čisto lahko, da se je enemu izmed delegatov vse skupaj zdelo preveč trapasto in je preprosto izporel iz skupščinskih prostorov. Končno so sklenili, da bodo seje za potrebe krške TV lahko prenašali, ampak tako, da ne »bodo montirane«, kajti poslanci se spet boje montaže. Toda TV je zmagala in seje, kadar pač bodo, bodo posnete v celoti. Kot rečeno so v družbenopolitičnem zboru razčlenjevali vzroke za nesklepčnost. Poslanec Ljudske stranke Branko Šoba je kot vzrok navajal preobširne dnevne redde, razveličene razprave pa tudi neprimerno uro (za kmečko stran-ko naj bi bile seje od 18. ure dalje). Predsednica Vida Ban je med vzroke pršela nestrokovno pripravljena gradiva, da IS ne predlaga sklepov itd. Poslanka ZSMS — Liberalne stranke Ida Jerle-Novak pa je predlagala izobraževanje za delegate. Delegat krških demokratov Miloš Kukovič je ugotovil, »da se bomo še vsi skupaj učili demokracije«, in vse krivde ne bi valil na izvršni svet. Dodal je še, da imajo vsa občinska gradiva »ozadja«, kar bi bilo mogoče razumeti, kot da gre še za neko tako politiko izvršnega sveta. Posebej za Dolenjski list je izjavo o vzrokih za motnje v delovanju krške občinske skupščine dal župan Vojko Omerzu: »O vzrokih za motnje v delovanju krške občinske skupščine na splošno je težko govoriti. Oseбно pa mislim, da sta začetni polet in volja za delo v skupščini bistveno upadla. Iz evidence prisotnosti lahko povem, da je bil eden izmed delegatov na seji samo enkrat, 2 delegata dvakrat, med njimi pa je tudi delegat, ki sploh ne prihaja več na seje. To je zame neodgovorno ravnanje. Na današnji seji, denimo, smo že bili sklepčni, pa je potem eden izmed delegatov zmanjkal. Kar pa zadeva razprave delegatov, lahko rečem, da sem jih doslej prekinil le dvakrat, ker sem za demokracijo. Delegati sami pa bi se morali odločiti, kdaj se bodo seje udeležili, koliko časa in kolikokrat bodo razpravljali. Določeni delegati lahko govorijo o prav vsaki temi...«

OGORČENI — Do opozorilne stavke se oblast ni odzvala na zahteve srednješolskih profesorjev, zato so podprli splošno stavko. (Foto: B. D.-G.)

Kopja zunaj parlamenta

Delegatsko šolski zaplet — O predmetu

SEVNICA — Predsedstvo koalicije Demosa in Liberalno demokratske stranke Sevnica je pretekli teden sklicalo tiskovno konferenco v zvezi z zapletom, ki je nastal potem, ko je učiteljica Fanika Zemljak, delegatka sevnike občinske skupščine, na enem od lanskih za sedanj sevnikega parlamenta predlagala spremembo sestave odborov, ki so zamenjali samoupravne interesne skupnosti. Na tiskovni konferenci je Fanika Zemljak poudarila, da jo dogodki, ki so sledili njeni takratni delegatski pobudi, zastrašujejo in ovirajo pri delu. Zemljakova je dejala, da je predsedstvo skupnosti osnovnih šol občine Sevnica, v katerem so sami ravnatelji, ugotovilo, da je kot delegatka z omejeno pobudo naredila šolstvu veliko škodo. Predsedstvo je imenovalo neformalno skupino za proučitev stenograma razprave Fanike Zemljak, sestavljen pa je bil tudi redakcijski odbor za pripravo odgovora na njeno delegatsko razpravo 21. decembra lani. Obstoj takega odbora po mnenju Zemljakove kaže na dejansko moč in vpliv

• Naučili smo se leteti kot ptice, plavati kot ribe. Odvadili pa smo se živeti kot brajce. (M. L. King)

Kopja zunaj parlamenta

Delegatsko šolski zaplet — O predmetu

SEVNICA — Predsedstvo koalicije Demosa in Liberalno demokratske stranke Sevnica je pretekli teden sklicalo tiskovno konferenco v zvezi z zapletom, ki je nastal potem, ko je učiteljica Fanika Zemljak, delegatka sevnike občinske skupščine, na enem od lanskih za sedanj sevnikega parlamenta predlagala spremembo sestave odborov, ki so zamenjali samoupravne interesne skupnosti. Na tiskovni konferenci je Fanika Zemljak poudarila, da jo dogodki, ki so sledili njeni takratni delegatski pobudi, zastrašujejo in ovirajo pri delu. Zemljakova je dejala, da je predsedstvo skupnosti osnovnih šol občine Sevnica, v katerem so sami ravnatelji, ugotovilo, da je kot delegatka z omejeno pobudo naredila šolstvu veliko škodo. Predsedstvo je imenovalo neformalno skupino za proučitev stenograma razprave Fanike Zemljak, sestavljen pa je bil tudi redakcijski odbor za pripravo odgovora na njeno delegatsko razpravo 21. decembra lani. Obstoj takega odbora po mnenju Zemljakove kaže na dejansko moč in vpliv

• Kot ocenjujejo v sevniki enoti republikanskega zavoda za zaposlovanje, naj bi podobno čiščenje javnih površin, kakršno je bilo nedavno v Sevnici, v prihodnjih dneh steklo tudi v Boštanju.

razbo ima in od kod je doma, kar torej pomeni, da v javna dela vključujejo le določene skupine brezposelnih. L. M.

Upamo, da se bo v tretjem nadaljevanju končno le zaključila marčevska seja občinske skupščine in da bodo delegati prebavili mastodontski dnevni red. Čisto gotovo pa še ni, kajti sedanje nadaljevanje je spet tik pred prazniki oziroma kar na veliki petek. Zaradi tega obstaja upravičen strah, da bodo delegati po dveh ali treh urah odhiteli domov kuhat šunke in barvati jajčka. Če se bodo res odločili tako, bi znalo nekaterim Brežičanom prekipeti. Ti potem jajčk ne bodo le barvali.

MINISTRKA — Brežičanom ni kaj prida pomagalo, da so skozi zadnja vrata (da ne bi izvedeli novinarji in javnost?) v mesto pripeljali samega ministra za šolstvo dr. Petra Vencija. No, ja, morda si je kdo s tem le pridobil kakšno točko pri po-žrtvovalnem plezanju navzgor, gimnazij-ski profesorji pa si zagotovijo niso opomoglo. O čem so takrat razpravljali, ne vemo, jasno je le, da rezultatov niso dočakali. Zato ni čudno, da so takoj po ministrove obisku prav v Brežicah začeli pripravljati opozorilno stavko. Ministra za šolstvo tokrat ni bilo, niti skozi zadnja vrata.

ANONIMKE — Le kdo si si pred časom lahko mislil, da je okoli Brežic toliko ostrih, a strahopetnih piscev. V zadnjem času so občino namreč preplavila anonimna pisma, v katerih avtorji vsepovprek obtožujejo občinske veljake. Brežičani po tihem ugibajo o nepodpisanih avtorjih obtožb, tako da se je med kandidati znašlo že marsikatero ime. Prof. Kuglerja so ti vnetai zbirali morali črtati, saj je delil obtožujoča pisma z jasnim podpisom. Poplava pisem, takih in drugačnih, še pridobiva na razsežnosti, vendar pa bi se morali Brežičani počasi streziniti in se soočiti z mislijo, da škoda po tovarstnih poplavalih ne bosta trpeli ne solidarnost in ne republika, ampak občina sama.

Krške novice

PODUK — Slišati je, da bodo poslanci iz določenih strank vzeli v uk novinarje in jim bodo pripravili strokoven prikaz, kako je treba pisati in poročati s sejk krške občinske skupščine. Seveda novinarji komaj čakajo na ta strokovni poduk predvsem iz dveh razlogov. Radi bi se čim prej napojili iz izvirov čiste učenosti, drugi vzrok pa je čisto praktične narave. Če bodo pučevali tudi poslanci kmečke stranke, potem bi morali vse skupaj čimprej opraviti, kajti poslance čaka še nujnejše delo na polju. In tam bodo lahko vsaj želi, če bodo sejali, v skupščini se pa veliko seje in bolj malo janje.

DOSLEDNOST — Mladi poslanec Stibrič, ki izhaja iz dolenjske politične šole, je enkrat prav resno zagrozil, da ga ne bo več na seji občinske skupščine, če da se na sejah samo govori, stori pa nič. Ampak mladi in zgovorni politik se je kaj kmalu spet pojavil na seji, manjkal je le na zadnji seji, ki pa tako in tako ni bila sklepčna. Vprašati se je treba na ves glas, kaj je tega mladega, morda ljudskega tribuna pršilo, da je snedel svojo besedo. Pa ne, da so tako imenovane sejinne (denarna nagrada za udeležbo na seji) kljub vsemu vabljuje?

SPOKESMAN — Krško s Krčani vred, da za največje upoko tovarno ne bo veljal izrek Veni, vidi, Videm izguba. Tako upanje obstaja, odkar je za uradnega glasnika v Videm prišel gospod Zavri iz znane četverice JBTZ. Gospod je na mrež skupaj s kolegi dal v košč celo slavno JLA, pa ne bi nekaj črnih oblačkov, ki se zgornjajo nad Vidmom? Sicer pa je g. Zavri ponovno »odkril« pomembnost informiranja in zagotovilo, da bo tako, odker bo on spokesman, tudi ostalo.

Sevnikiški paberki

TELOVADNICA — V Sevnici se pogovarjajo, da bi zgradili telovadnico. Kaže, da bi jo nekateri radi videli poleg šole in drugi ob bazenu. Ker si dveh novih verjetno ne bodo privoščili, bodo mogoče poskusal kako drugo možnost. Nekdo je predlagal, da bi jo lahko naredili v nedoglednem mestnem hotelu, samo prezide v njem bi morali prej podreti. Menda bi tako ubili dve muhi z enim mahom. Rekreacijsko razpoloženi meščani bi dobili prostor za razgibanje, mesto pa bi se znebil nedokončanega lokala.

UMETNIŠKA — V Sevnici imajo tudi slikarske razstave. Na eni od takih so bile med občinstvom pomešane razmeroma poznane krajevne osebnosti, ki so o vsaki-kom svojem vtisu o sliki glasno informirale ostale obiskovalce razstave. Najbrž jim je bilo več od tega, da jih kdo opazi ob umetniški sliki, kot do slike same.

SEVNŠKA — Ozračje je napeto. Sevnikiški delegati baje po nepotrebnem premikajo jezik, ko kritizirajo domnevno samodržstvo ravnateljev in zdravniške plače. Sava teče motna. Premikajo se tudi vlaki na tirih skozi mesto, in sicer zelo glasno, tako da ljudstvo za progro ohriplo, ko v sosedskih pogovorih vpije, da bi preglasilo kompozicije. Nič pa se ne prenamenijo firme in hišni sveti, ki bi Komunalni morali prinesiti denar, katerega že mesec dolgojujejo za vodo. Še najbolje jo v takem ozračju odnese koza, ki je v Sevnici pred časom izvolila hoditi po cesti, ne menes se za delegate, mednarodni transport in druge civilizacijske izume.

PRIZNANJA MATERAM

SEVNICA — V nedeljo so bile na Blanci ter v Razborju in Šentjanžu proslave za materski dan. Ob tej priložnosti so podelili priznanja materam, ki so rodile in vzgojile pet ali več otrok.

Pesni v dveh jezikih

Brežiški pesnik Damir Šambarek — Kuković izdal pesniški prvenec v samozaložbi

BREŽICE — Življenje oblikuje ljudi, jim kleše značaj, vtisne navade, sprosti različne sposobnosti in mnogim prižge tudi iskro ustvarjalnosti. Posebej med Slovenci, ki slovim kot narod pesnikov, jih ni malo, ki se jim prebudi pesniška žilica. V vrste slovenskih besednih ustvarjalcev se je pred kratkim trajneje vpisal tudi Damir Šambarek — Kuković z izdom svoje prve pesniške zbirke Ne prepoznam se več. A Kuković se ni s svojo knjigo vpisal samo med slovenske pesnike, k

Damir Šambarek — Kuković: hrvaški in slovenski pesnik

svojim ga lahko prištejemo tudi hrvaški. V njegovi pesniški zbirki se enakovredno pojavljajo pesmi, napisane v slovensčini in hrvaščini. Kuković svojih pesmi ne prevaja iz enega v drug jezik, marveč piše v obeh jezikih, izbire med slovensčino in hrvaščino pa mu ne določajo ne politični in ne drugi razlogi, marveč pesniški navdih.

Svoj knjižni prvenec, ki ga je izdal v samozaložbi, je predstavil prejšnji teden v občinski matični knjižnici v Brežicah ob pomoči uveljavljenih pesniških prijateljev iz Hrvaške, Enesa Kiševića in Branka

Pejinovića.

Kukovićeva dvojezičnost je zrasla iz njegove življenjske usode. Rodil se je leta 1951 v Zagrebu materi Slovenki in očetu Hrvatcu. Ze nekaj dni po rojstvu je z materjo pripotoval v cekarju na brežiško postajo in vse od takrat živi v Brežicah, kjer »časno piše pesmi«, kot je povedal s svojo značilno humoristično uravnanoštvjo v občevanju z ljudmi.

»Po očetovi strani izviram iz stare hrvaške družine, po materini liniji pa sem Brežičan. Čeprav sem sicer rojen v Zagrebu, se imam za Brežičana, ker ves čas tu živim,« je povedal Kuković. »Z literaturo se ukvarjam že dolgo. Pesmi pišem vse od šolskih let, ko sem se spoznal s poezijo. Zahvalo za odkritje pesniškega sveta sem dolžan svojemu profesorju slovensčine Plestenjaku oziroma Vejiču, kot smo mu rekli učenci tehnične šole. To je bil pedagog starega, plemenitega kova, ki je zelo cenil književnost. Odprl mi je čudoviti svet literature, v njem pa me je še posebej pritegnila poezija. Zame je bila poezija veliko doživetje.«

Slovenske in hrvaške rodbinske korenine so v Kukoviću ostale enako žive in se odražale tudi v tem, da enakovredno govori oba jezika, materinega in očetovega. Ko je začel pisati pesmi, ni razmišljal, v katerem jeziku naj piše. Pisal je pesmi, jezik pa se je sam ponudil, enkrat slovenski, drugič hrvaški. Motive za pisanje mu je dajalo življenje samo. Kot fant je preživljal osebnostne stiske, iskal ljubezen in v nji svoje bistvo, potem se je spopadel z izzi- vom, ki ga je predenj postavila bolezen. In kot ga je klesalo življenje, je on pisal pesmi. Ne preseneča torej, da je v svojem pesniškem sporočilu predvsem izpovedni link, zavezan bolj klasičnemu kot modernističnemu verzju.

M. MARKELJ

GALLUSOVA PRIZNANJA — Uspešno 20-letnico delovanja je mešani pevski zbor Krka počastil s poldrugo uro dolgim slavnostnim koncertom, na katerem so se predstavili tudi vsi štirje dirigenti, ki so zbor vodili v posameznih obdobjih. Na sliki: nekdanji zborovodja Radovan Gobec podeljuje Gallusova priznanja. Ta republiška priznanja je prejelo kar 31 pevk in pevcev Krkinega zbora.

Dve desetletji ubranega petja

Mešani pevski zbor Krka s koncertom počastil 20-letnico svojega delovanja — Podeljenih 31 Gallusovih značk — Pestra dejavnost Krkinega koda

NOVO MESTO — Zdjaj časovno že kar odmaknjena aprila 1971. leta se je prvokrat oglasil mešani pevski zbor Krka. Po dvajsetih letih njegova pesem še vedno zveni. Zbor ni zamrl, ker ni zamrla privlačna sila glasbe in družjenja, ki sta v zborovski vrste pritegnila precejšnje število pevcev, krkašev in drugih. Nekateri so, bogatejši za lepa glasbena in družabna doživetja, sčasoma zapustili zbor in sledili klicu drugih dolžnosti in zanimanj, drugi so mu ostali zvesti in so to zvestobo skupaj s sedanjimi člani zbora in njegovimi dosedanjimi štirimi dirigenti slovesno počastili na slavnostnem koncertu, ki so ga pod geslom Viva la musica (živela glasba) pripravili v počastitev zborove 20-letnice v petek, 22. marca, v Domu kulture.

Rojstvu zbora so pred dvema desetletjema botrovali trije: nekdanji direktor Boris Andrijašič, ki je dal pobudo, in člana Slovenskega okteta Kolovčar in Štrukelj, ki sta jo spravila v življenje in poskrbela tudi za prvega zborovodjo Janeza Žnidarja. V dvajsetih letih je zbor pel blizu 200 različnih pesmi, ki jih je zajemal iz bogate domače in tuje zakladnice ljudske in umetne pesmi. Nastopal je na številnih prireditvah, proslavah in srečanjih, pripravil je več samostojnih koncertov. V dveh deset-

letjih je navezal prijateljske stike s številnimi zbori iz domovine in zamejstva, gostoval pri zdromskem zboru na Švedskem, pel na Norveškem. Večkrat je snemal za radio in televizijo. Tako je zbor s pesmijo ponesel po domovini in svetu ne samo slovensko pesem, marveč tudi ime tovarne Krke.

Z zborom je praznovalo tudi Kulturno umetniško društvo Krka. Pevski zbor je bil namreč ustanovitvena iskra,

Poleg razstav priznanih umetnikov pripravimo občasno tudi razstavo ustvarjalnosti naših delavcev. Pomembne so vsekakor tudi slikarske kolonije, doslej smo jih organizirali že 12.

Uspešno teče tudi dejavnost, ki je povezana s knjigo. Krkin koda ne pripravlja samo znanega vsakoletnega Dolenjskega knjižnega sejma v sodelovanju z Mladinsko knjigo in Študijsko knjižnico, marveč skrbi, da pride knjiga s potujočo knjižnico in občasnimi prodajnimi razstavami v prav vse Krkine obrate. Kuda prijete še kulturne izlete, omogoča ogled predstav in koncertov po regresirani ceni itd.

»Trudimo se, da bi vsakomur nudili nekaj, kar ga zanima in tako posredno dvigali kulturno raven kolektiva in po-

Marija Žvegljč, dolgoletna pevka in predsednica KUD Krka.

sameznika,« je povedala Žvegljčeva in dodala, da bi se dejavnost koda ne mogla nikoli tako razmahati, ko bi krkaši in vodstvo Krke ne nudili vse čas ustreznih moralne in finančne podpore.

M. MARKELJ

Uspešni mladi glasbeniki

Na jubilejnim republiškim tekmovanju nagajeni ali pohvaljeni vsi nastopajoči s širše Dolenjske

VRHNIKA — Od 13. do 17. marca je potekalo na Vrhniki 20. republiško tekmovanje učencev, dijakov in študentov glasbenih šol ter Akademije za glasbo. Iz sedmih glasbenih šol v občinah, ki jih »pokriva« Dolenjski list, se je tekmovanja udeležilo 20 mladih glasbenikov, prav vsi pa so dobili eno od treh nagrad ali pohvalo, kar pomeni, da ni nihče dosegel manj kot 60 od 100 možnih točk.

Najbolje se je odrezal klarinetist Miha Plevnik iz Črnomlja, ki je edini iz regije prejel I. nagrado in ima pravico nastopiti na zveznem tekmovanju, ki bo aprila v Hercegovnem. Drugo nagrado so si prislužile Tina Farkaš (Kočevo) in Urška Juršič (Novo mesto), obe z blokflavto, ter Maja Gašperšič (Novo mesto) na flavti. Tretjo nagrado pa so prejeli Uroš Vučajnik (Brežice) in Tina

Čuber (Krško), oba s harmoniko, Alenka Rečelj, Dunja Kostelac (obe Novo mesto), Branka Radović (Ribnica), vse s flavto, ter Andrej Tomažin, Nina Cugelj in Jaša Lamut (vsi Trebnje) z blokflavto. Pohvale so si prislužile Ema Hutar iz Črnomlja, Monika Ogorevc in Sabina Kramar iz Brežic, Petra Grajžl in Tanja Jarkovič iz Krškega, Branka Brinc iz Novega mesta ter Nina Šenk in Ljilja Glavonjič iz Ribnice.

ARTIČANI GOSTOVALI V PRIMSKOVEM

ARTIČE, PRIMSKOVO — Folklorna skupina Prosvetnega društva Oton Župancič iz Artiče je minuli konec tedna gostovala v Primskovem pri Kranju. Na celovečernem nastopu tamkajšnje folklorne skupine so se predstavili s štajerskimi in kozjanskimi ljudskimi plesji, v soboto dopoldne pa so jim gorenski folkloristi pokazali znamenitosti Kranja. Plesalci in mentorji obeh skupin so priložnost izkoristili za navezavo tesnejših stikov, ki jim bodo pomagali do več znanja.

REVIJA MLADIH GLASEBNIKOV

RIBNICA — V ponedeljek, 25. marca, zvečer je bila v domu JLA v Ribnici štirinajsta revija mladih glasbenikov, ki sta jo organizirala Društvo glasbenih pedagogov Ljubljane, Zaslava in Notranjski in Glasbena šola Ribnica. Koncert je sodil med prireditve v počastitev Mozartovega in Gallusovega leta. Na reviji so sodelovali učenci 15 glasbenih šol z območja, ki ga zajema to društvo ter še dijaki srednje glasbene in baletne šole Ljubljana.

Trije Dolenjci v Murski Soboti

MURSKA SOBOTA — Konec prejšnjega tedna so v galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec odprli 2. medregionalno likovno razstavo, na kateri sodeluje osemnajst izbranih ustvarjalcev iz vse Slovenije, za katere so se odločili selektorji razstave. Selektor za Dolenjsko je bil kustos Dolenjske galerije Jožef Matijević, ki je iz bogate ponudbe dolenjskih likovnih ustvarjalcev izbral za razstavo dela Mitje Berčeta, Jožeta Kumerja in Jožeta Marinča.

Pobudo za tovrstno likovno prireditev, ki očitno postaja tradicionalna, izhaja iz murskosoboške galerije. Namen medregionalne razstave je, da zbere na skupnem razstavnem prostoru ustvarjalce vseh slovenskih regij ter tako prikaže vso pestrost, različnost in tudi podobnost likovnih naporov in hotenj, ki oblikujejo sodobne tokove slovenske likovne ustvarjalnosti.

Slovenija v Gallusovo čast

Z novinarske konference o prireditvah ob 400-letnici smrti slovenskega skladatelja J. P. Gallusa

LJUBLJANA — V senci 200-letnice Mozartove smrti se glasbeni svet letos spominja tudi 400-letnice smrti znamenitega mojstra madrigala, skladatelja Jakoba Petelina-Gallusa, po vsej verjetnosti sina dolenjskih staršev, rojenega na območju današnje ribniške občine. V Sloveniji se ta čas začenja prireditve v počastitev njegovega spomina, več smo o njih zvedeli na novinarski konferenci v republiškem sekretariatu za kulturo prejšnji teden.

Začelo se bo s slovenskimi glasbenimi dnevi, ki bodo v Ljubljani in Gorici od 1. do 5. aprila. Poleg koncertov, ki se bodo zvrstili v teh dneh, bodo v počastitev Gallusovega leta prireditvi tudi mednarodni muzikološki simpozij z naslovom Gallus in evropska glasbena renesansa. Založba Mohorjeva družba, revija Cerkevni glasbenik in Orglarska šola v Ljubljani bodo izdale ponatisne skladateljevih del, v tem letu pa bo izšlo še več drugih publikacij, povezanih z Galusovim imenom.

M. L.

KONCERT V POČASTITEV MOZARTA IN GALLUSA — Novomeška koda kulturnih organizacij in Glasbena šola Marjan Kozina sta družno pripravili koncert, s katerim sta vključili dolenjsko prestolnico v krog tistih, ki so počastili letošnji pomembni glasbeni obletnici: 400-letnico smrti slovenskega skladatelja Jakoba Gallusa Petelina in 200-letnico smrti glasbenega genija Wolfganga Amadeusa Mozarta. Na koncertu, ki je potekal v sredo, 20. marca, v prostorih Dolenjske galerije, so nastopili: mlajši in mešani mladinski pevski zbor novomeške glasbene šole ter solista Petra Gačnik in Marjan Pač. Gačnikova je izvedla del Mozartovega koncerta za violino v A-duru, Pač pa Chopinovo Balado v G-molu. Mlajši pevski zbor (na sliki) je ob tej priložnosti prvokrat predstavil javnosti domačo glasbeno noviteto, in sicer je pod vodstvom Cvetke Hribar odpel skladbo Začje svatovanje, ki jo je napisal Zdravko Hribar na besedilo pesmi Ivana Zorana. Da so obiskovalci slišali tudi nekaj Gallusove glasbe, je poskrbel mešani mladinski pevski zbor, ki je pod vodstvom Jožice Bradac odpel dve Gallusovi skladbi. Oba zbora sta se predstavila v dobri luči in potrdila svojo kakovost, ki ju letos kot prva dolenjska zbora sploh vodi v Celje na mednarodni festival pevskih zborov. (Foto: M. Markelj)

BALETNI VEČER

TREBNJE — Kulturno umetniško društvo Pavel Golja je pripravilo v petek, 22. marca, v kulturnem domu baletni večer, na katerem sta se predstavili baletni skupini iz trebnjskega koda in iz novomeške glasbene šole. Večer je pripravila Sonja Rostan.

KLAVIRSKI RECITAL

TREBNJE — Glasbena šola in ZKO sta za ljubitelje glasbe pripravila klavirski recital, v katerem je nastopil Andrej Hauptmann. Pianist je izvedel dela Bacha, Beethovna, Škerla, Debussyja in Schumanna. Recital je bil v ponedeljek, 25. marca, ob 7. uri zvečer v stari osnovni šoli.

ŠENTVIŠKI PEVSKI TABOR TUDI LETOS

ŠENTVID PRI STIČNI — Tu ostajajo zvesti dolgoletni tradiciji in bodo tudi letos pripravili znameniti tabor slovenskih pevskih zborov. Bo pa tokratni program nekoliko spremenjen, in sicer bodo pred osrednjo prireditvijo koncerti skupin po osem zborov v posameznih krajih. Ostalo pa bo, da bodo na dan pred glavnim nastopom koncertirali slovenski zbori iz zamejstva.

PRVI KITAJSKO-SLOVENSKI SLOVAR

LJUBLJANA — Slovenci smo dobili prvi kitajsko-slovenski slovar. Sestavil ga je Mitja Saje, lektor kitajskega jezika na Filozofski fakulteti v Ljubljani, izdala pa (v 400 izvodih) omenjena fakulteta. Slovar vsebuje 11.300 gesel, zapisanih z okoli 3000 kitajskimi pismenkami.

Srečanje s slikarjem

KRŠKO — V okviru prodajne razstave likovnih del v krškem kulturnem domu, ki jo je organiziralo zasebno podjetje Metal, se je Krčanom pretekli teden predstavil še slikar Niko Ribič. Kkotaj s slikarjem je obiskalo kar precej Krčanov.

Ribič se je s slikanjem pričel ukvarjati leta 1974 in je doslej ustvaril domala brez števila slik slovenske krajine, starih bajt in koč ter skednjev, ki jih neumisljeno načena zob časa. Zadal si je slikarsko nalogo, da ohrani nekaj teh nezmih prič naše preteklosti. Očitno je zadel pravo smer, saj za njegove slike kažejo veliko zanimanje. Prav zdaj razstavlja tudi v tujini na Islandiji in v Avstraliji, doma pa se je predstavil na več razstavah in ekstemporih, kjer je prejel precej nagrad.

Nad odmevnostjo razstave in zanimanjem za pogovor s slikarjem je bila prijetno presenečena tudi lastnica in direktorica firme Metal, Stanka Vahčič. Take prireditve namerava še organizirati.

J. S.

kultura in izobraževanje

Dolenjski zbornik 1990

NOVO MESTO — Dolenjski zbornik 1990, ki je bil natisnjen in takoj predstavljen tik pred letošnjim slovenskim kulturnim praznikom, je izšel pet let za svojim predhodnikom. Tolikšnega presledka med izidom ene in druge istonaslovne publikacije se seveda ni nihče nadejal, še najmanj urednik Jovo Grobovšek, ki je pretežno sam nosil prav nič lahko breme priprav na izdajo. Za to, da je zbornik zagledal luč sveta šele letos in ne že prej, kakor je bilo predvideno, je kopia razlogov. Eden glavnih je prav gotovo v tem, da niso bila zagotovljena finančna sredstva za natis, zato je bilo težko dobiti tudi založnika. Stvar se je razpletla tako, da je Dolenjski zbornik 1990 založila in izdala Dolenjska založba, ki deluje v okviru Tiskarne Novo mesto.

Dolenjski zbornik 1990 je označen kot zbornik za humanistične, družboslovne in naravoslovne raziskave. Takšno vsebinsko zasnovo je Jovo Grobovšek takole utemeljil v svoji uredniški besedi: »Nekaj napovor sem vložil v zamišljel, da bi letnik oblikovali ožje zgodovinsko, naravoslovno in naravovarstveno prispevke pa začeli zbirati v posebnem 'zelenem' letniku. Žal za to, drugo misel ni bilo mogoče najti za dosednjega števila sodelavcev. Tako sem vključil dva prispevka v priložnosti letnik zbornika.«

Zdaj pa k vsebini Dolenjskega zbornika 1990! Ta je na moč raznovrstna. Mateja Belak piše o gornji Velši na Vinjem Vrhu in Danilo Breščak o antičnem grobišču na Verdunu pri Stopičah. Marjan Slabe je avtor prispevka o raziskavah v cerkvenem stolpu v Sentrupertu na Dolenjskem, Vinko Šribar in Vida Stare pišeta o gradu Prežek in Kranjsko-ogrski meji, Božo Otorepec pa o Starem gradu pri Novem mestu in njegovih lastnikih. Dušan Kos razpravlja o gospostvi novo-mestkega kapitulja do sredine 17. stoletja in Janko Jarc o gospostvih črnomajških. Eva Holz je avtorica zapisa o državnih uradnikih na Dolenjskem in v Beli krajini. Stane Granda pa o dolenjski vasi v prvi polovici 19. stoletja. Emilijan Cevc piše o francoskem slikarju Charlesu le Brunu in sliki iz Slap pri Šmarjeti. Barbara Jaki-Mozetič o štukaturi in poslikavi stolpne sobe na gradu Grm v Novem mestu, Blaž Resman o novi gotiki na novomeškem kapitulju in Tine Kurent o vernakularni arhitekturi in njenih anonimnih mojstrih. Helena Ložar-Podlogar v prispevku Od spoznavanja do poročne dne govori o tradicionalnih šegah in navadah Dolenjcev. Ludvik Tončič je avtor prispevka Iz zapiskov srenjskega odbora v Dolenjskih Toplicah (1895 — 1942). Literarni del zapolnjujeta Igor Gedrič z razpravo Malo znana in neznanja Jarčeva pesem ter Jože Dular s prispevkom Meškova pisma Ivanu in Meliti Campa. Dalje piše Matjaz Puc o Klevčevu in njegovih naravnih znamenitostih, Dušan Plut pa o vodnih virih novomeške občine. Zbornik zaključuje Janko Jarc z zapisom o Franču Pirkoviču-Cortu.

Zbornik ima povzette v angleščini, nemščini in francoščini. Dodajmo še, da je knjigo oblikoval Jovo Grobovšek, tudi avtor fotografije novomeškega Brega na naslovnici.

I. ZORAN

Nekaj izjemnega Srečanje z I. Mesičkom

V mnogih časopisih berem naslove, članke, komentarje, razmišljanja, mnenja. V njih čutim pesimizem, neugodje, strah, dvom in nezadovoljnost. Gledam TV Slovenijo, največkrat TV dnevnik 2 — zgodba je ista: nezadovoljstvo, neučakanost, nerazumevanje; ena sama kritika sedanjih časov, oblasti in vsega v zvezi z njo.

Nekaj povsem drugačnega se je zgodilo minuli četrtek zvečer v novomeški Studijski knjižnici. Obiskal nas je Ivan Mesiček, republiški poslanec, član SKD, upokojeni profesor slavistike iz Maribora. Predstavil nam je svojo knjigo Temelji humanistične etike. V njej nam govori o svojih razmišljanjih, filozofskih spoznanjih, svoji življenjski poti. Ta pot ga je vodila od prepričanega marksista do globoko vernega človeka z vsemi problemi, ki jih je kot veren profesor — pedagog imel v real-socializmu. Vendar pa gospod Mesiček ni poudarjal tega. Prišel nam je povedati, da je globoko srečen človek, odkar je srečal Boga. Iz Maribora se je za nekaj ljudi (ni nas bilo dvajset) potrudil, da bi nam razkril svojo dušo.

Nekaj izjemno lepega, predvsem pa spodbudnega je bilo to srečanje. Prepričana sem, da še kako močno potrebujemo prav take ljudi.

NADA BOŠNIK

ELABORAT, ALI JE ŽARNICA POTREBNA

V rubriki »Halo, tukaj je bralec Dolenca« je bil prejšnji teden obravnavan problem osvetlitve mosta v Ragov log, ki zaradi rovet komarjev in mušic v toplih dneh dela nemogoče življenje ljudem v blokih v Jerebovi ulici. Gospa V. je dejala, da so en reflektor lani na posredovanje ugasnili, s čimer je bil njihov problem rešen, most pa je še vedno dovolj osvetljen. Zdaj spet svetila oba reflektorja in stanovalci se bojijo prihajajočih toplih dni. Iz Elektra so sporočili, da je bila osvetlitev dostopnih stopnic in mosta narejena ob rekonstrukciji mosta, ki jo je opravila Skupnost krajevnih skupnosti Novo mesto. Pišejo: »Za spremembo osvetlitve je potrebno izdelati elaborat, ki bo dokazal, da osvetlitev v sedanjih obliki in osvetljenost v sedanjem nivoju ni potrebna. Elaboratu je potrebno priložiti soglasje za spremembo vseh soglasjedajalcev, katerih soglasja so bila potrebna za pridobitev gradbenega dovoljenja, na osnovi katerega je bila narejena rekonstrukcija. Predlagamo, da o navedeni problematiki razpravljata tudi KS Center in Majde Šilc.«

POPRAVKI

V zapis »Z mrtvimi ne bomo licitirali«, ki je bil prejšnji teden objavljen na 10. strani, so se prikradle nekatere napake, ki jih zdaj popravljamo. Tako je v spisku pobitih mladih skojevk iz Žumberka pomotoma izpuščena 17-letna Melita Hotko, pri 19-letni Sonji Hotko pa je navedena napačna starost. V seznamu umorjenih 4. aprila 1945 je izpuščen 51-letni Franjo Pirc (pomotoma piše Franjo Pehani), 20. januarja 1945 v Budganju vasi ubita Marija pa se je pisala Drenšek, in ne Drvenšek. Za napake se prizadetim opravičujemo. Uredništvo DL

Bojan Petan odgovarja prof. M. Kuglerju

Ovadbica zaradi nerisnic

Spoštovani gospod prof. Kugler, akademski slikar, kot zahtevate, da se vas imenuje, naj vam osebno odgovorim na vaša življiva in neresnična potikanja. Kakor navajate, sem eden izmed udeležencev prejšnje komunistične socialistične oblasti. Vašega trdnega prepričanja o moji komunistični preteklosti, ki mi jo tako globoko zamerite, ne bo omajalo niti to, da sem opravil delo sekretarja Medobčinske gospodarske zbornice Posavja in delo sekretarja za notranje zadeve SO Brežice, pa takrat nisem bil član ZK. Edina »svetla točka« v mojem sicer komunistično-socialističnem ideološkem izobraževanju ste bili vi, gospod profesor, ki ste mi predavali umetnostno vzgojo v srednji šoli. Tako kot marsičesa v življenju si človek na žalost tudi svojih šolskih pedagogov ne more izbirati!

Kar se tiče pamfleta, ki ste ga osebno delili delegatom in ki ga je objavil Dolenjski list 21. 3. 1991, vas moram opozoriti, da sem vas zaradi neresnic, natočevanj in nepopravljive moralne škode ovadil pri Temelnjem javnem tožilstvu v Novem mestu. V demokraciji, na katero se tako radi sklicujete, se tako nizkотно ne blati niti sovražnika, kaj šele politične nasprotnike v vladni koaliciji.

Iz zapisknika SDK, ki je natančno pregledala finančno poslovanje občinskih upravnih organov, jasno izhaja, da ni nikakršnih kršitev predpisov, na podlagi katerih bi ta služba morala podati prijavo zoper odgovorne funkcionarje. Finančno poslovanje so preverili tudi inšpektorji UNZ Krško, ki so, po časopisnih vesteh soče, predali zadevo Temelnjemu javnemu tožilstvu v Novem mestu. Za vse 4 osebe, ki naj bi kršile predpise, se mora to dokazati s pravomočno odločbo sodišča, če se bo javno tožilstvo sploh odločilo sprožiti postopek.

Izkoriščanje nepreverjenih vesti o nedokazanih dejstvih v politične namene je izraz izredno nizke politične kulture. Kot profesor, akademski slikar in predsednik brežiškega odbora SDZ bi morali vedeti, da je v civiliziranih državah pravosodna oblast ločena od politične. Kot predsednik politične stranke torej ne morete ZAHTEVATI najstrožje in široko razpredene raziskave, ampak jo kot občan lahko le PREDLAGATE. Časi, ko so politiki zapirali ljudi, ki niso bili po njihovi meri, so mimo, in tudi vi jih ne morete vrniti z vašo novo demokracijo!

BOJAN PETAN

Zahteve opozorilne stavke šolnikov

Če ne bo prišlo do predlaganega dialoga, bomo uvedli povračilne ukrepe

Zaradi kritičnega družbenoekonomskega položaja srednjih šol in nasploh neurejenih razmer v šolstvu smo delavci SŠTZZ, združeni v Sindikatu vzgoje, izobraževanja in znanosti Slovenije, organizirali opozorilno stavko v četrtek, 21. 3. 1991, po četrti šolski uri do konca pouka.

Ogorčeni delavci elektro-gradbene enote so predlagali solidarnostno opozorilno stavko z brežiškimi kolegi. Ta predlog je nato obravnaval IO sindikata in z osebnim podpisom se je večina delavcev odločila za stavko. Solidarno podpiramo torej opozorilno stavko srednjih šol Posavju, ljubljanske srednje šole in zahteve SVIZ.

Zahtevamo:
1. Izboljšanje materialnega stanja v šolstvu, uskladitev OD z gospodarstvom in sklenitev kolektivnih pogodb.
2. Sprejetje take šolske zakonodaje, ki bo od učitelja zahtevala poklicno odgovornost in mu pustila strokovno avtonomijo ter ne podlegala političnim spremembam.
3. Ker je država odgovorna za celoten šolski sistem, mora prevzeti tudi celotno breme in zablode preteklosti na svoja ramena vključno z reševanjem presežnih delavcev.
4. Ob zakonski ureditvi je nujno postaviti vse normative in standarde, ki naj bi bili zajeti v kolektivni pogodbi.

3. Ureditev kaotičnih razmer v šolstvu (vpis, sprejemni izpiti, zaključni izpiti in mreža šol, ki naj bo utemeljena z ustreznimi strokovnimi analizami in določenim političnim posluhom).
4. Čimprejšnjo predstavitev celovite koncepcije razvoja šolstva v parlamentu (od OS do univerze). Pri vsebinski prenovi srednjega šolstva naj se uskladijo različni koncepti med posameznimi upravnimi organi (vlada in sekretariat) in strokovnimi institucijami (Zavod za šolstvo, Republiški svet) ter zagotovi financiranje le-tega. Sicer bo potrebno izreči nezaupnico ministru za šolstvo in zahtevati njegov odstop.
5. Republiškem odboru SVIZ dajemo pobudo, da se v dialog o reševanju vseh problemov šolstva vključijo poleg resornega ministra tudi finančni minister in predsednik vlade.
6. V primeru, da do dialoga v enem mesecu ne bo prišlo, predlagamo povračilne ukrepe, kot so neizvajanje zaključnih izpitov, neizstavljanje spričeval in podobno.

Predsednik strokovnega odbora
IVAN METELKO

»Župan vabi na razgovor...«

Prvi gost večera »Mediji v demokratski družbi« bo dolenjski rojak dr. Janez Gril, urednik Družine

Novomeški krščanski demokrati so prišli do zaključka, da je napočil čas, ko je potrebno smernice stranke in stališča stranke do aktualnih družbenih problemov predstaviti širši dolenjski javnosti. Glede na to, da še nimajo svojega stališča določenih strokovnjakov, se je odločili, da je najprimernejši način za sporočanje svojih stališč organizacija tematskih večerov, na katerih bodo sodelovali strokovnjaki na določenih področjih. Ker je novomeški župan krščanski demokrat, so se dogovorili, da te večere naslovijo »Župan vabi na razgovor«. Prostor za omenjene večere pa je velikodušno odstopilo Zdravilišče Dolenjske Toplice.

Prvi tak večer se bo tako začel v četrtek, 4. aprila, ob 20. uri. Gost večera bo dolenjski rojak dr. Janez Gril. Tema prvega večera pa bo »Mediji v demokratski družbi«. Verjetno ne bo odveč, če prvega gosta nekoliko podrobneje predstavimo. Po diplomu na ljubljanski teološki fakulteti je dr. Gril v letih 1976 — 1983 študiral na papeški univerzi Gregoriana, na fakulteti za družbene vede, kjer je leta 1979 magistriral, leta 1983 pa tudi doktoriral. V akademskem letu 1983/84 je postal asistent na ljubljanski teološki fakulteti, leta 1987 pa višji predavatelj. Dr. Gril je bil tudi med ustanovitelji Pastoralnega inštituta na Teološki fakulteti. Svoje strokovne članke je dr. Gril objavil v različnih časopisih doma in po svetu: v Družini, Bogoslovnem vestniku, Naših razgledih, reviji Cerkev v današnjem svetu, Zbornikih teoloških in katoliških tečajev, Tretjem dnevu, Zborniku POZLN 1989, avstrijskem Die Furche. Področje, s katerim se dr. Gril v zadnjem času največ ukvarja, so komunikacije in obveščanja. Sodeluje na mednarodnih kongresih in srečanjih sociologov religije in katoliških publicistov. Dr. Gril je

prav gotovo eden najožjih sodelavcev ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita dr. Alojzija Šuštarja. Kot dolgoletni študentski duhovnik in urednik glasila študentov in izobražencev Tretjega dne, kot voditelj komisije za sredstva javnega obveščanja pri slovenski škofovski konferenci, si je nabral številne bogate izkušnje, ki so bile — poleg nesporne strokovne podkovanosti — potrebne, da je oktobra leta 1990 prevzel mesto glavnega in odgovornega urednika osrednjega slovenskega verskega tednika »Družina«.

Novomeški krščanski demokrati ljubljajo, da bodo večeri postali tradicionalni, tako da se bodo odvijali enkrat mesečno. Teme, ki se jih bodo še lotili, so prav gotovo socialna politika, gospodarstvo, šolstvo. Upajo, da bodo v času Svetovnega slovenskega kongresa pripeljali v Dolenjske Toplice tudi kakšnega rojaka, katerega glas se je v svinčenih časih doma bolj slabo slišal. Krščanski demokrati so tudi zadovoljni, da so našli skupen jezik z Zdraviliščem Dolenjske Toplice, ki je prevzelo sponzorstvo nad večeri.

J. KRAMAR

DA BI BILO ŽIVLJENJE VREDNO ŽIVLJENJA!

Vsi imamo pravico živeti in delati v čistem okolju. S tem izročilom vas Turistična zveza Slovenije vabi, da spodbujamo in ustvarjalno sodelujemo tudi pri letošnjem spomladanskem urejanju okolja. Nekateri to že pridno delajo, pridružimo se jim, vsak med nami naj prispeva del svojega znanja in časa k lepši urejenosti okolja in s tem naše prelepe Slovenije. To storimo zaradi sebe, osebnega zadovoljstva, prijetnejšega počutja nas samih in tudi zato, da turistom, domačim in tujim, ponudimo lepo, urejeno in čisto okolje in v njem naše gostoljubje, kakovostne storitve in zagotovimo prijetno počutje. Iz dneva v dan bolj velja reklo »Turizem smo ljudje«.

TURISTIČNA ZVEZA
SLOVENIJE

Zakaj smreka na Gorjancih?

Nerazumljiva in škodljiva monokulturna zasaditev smreke na gorjanski Špiljarjevi špici in drugod

GORJANCI — Južno pobočje Špiljarjeve špice na Gorjancih, ki leži na 934 m nadmorske višine, so pred leti zasadili s smreko. Ob takih prizorih me zaboli, še posebej, ker gre v tem primeru za krajinsko izpostavljeno razgledno točko, kjer se je z nasilno pogozditvijo spremenila identiteta in značilna podoba gorjanske krajine ter s tem seveda tudi privlačnost prostora.

Nerazumljivo in nespametno je vnašanje smreke kot monokulture v okolje, kjer je narava v tisočletjih jasno pokazala, katerim drevesnim vrstam oziroma združbam daje prednost. Poudariti je treba vlogo košenic v življenju gozdnih ekosistemov v povezavi z živalskimi in rastlinskimi vrstami. Ob tem bi spomnil le na nekatere ogrožene in redke rastlinske vrste, ki jih najdemo na gorjanskih košenicah, kot so: kranjski šebenik, hrvaški klinček, panonska detelja, lepi čevljec in še katere. Pomen košenic torej ni samo estetski in krajinski, ampak v največji meri ekološki, zato bi morali tam, kjer je to potrebno, ohraniti jasno razmerje med gozdnimi in negozdnimi površinami oziroma gozdni rob, še zlasti danes, ko je zaradi znanih razmer tendenca zaraščanja že tako očitna.

Na koncu si zastavimo vprašanje, kako ravnati v primerih sprememb na

membnosti zemljišča. V skladu z ustreznim zakonom ali pustiti posamezniku, da ustvarja svet po svoji volji, po svojih merah in potrebah?

ANDREJ HUDOKLIN

KLIC POMLADI

Pomlad: zvončki, trobentice, teloh, mačice... Le kdo bo doma? Gremo v hribe! Tokrat smo se odločili za Mrzlico in Kal. Z avtobusom smo se pripeljali do Podmeje. Izpraznili smo nahrbtnike in napolnili želodce. Po lepi poti smo se odpravili proti Mrzlici. Krajši počitek, in že smo se spustili proti Kalu. Na vsakem koraku pomlad, čeprav smo že 1000 m visoko. Ko smo hodili med leskami, se je pašilo kot v mlino, le da nismo bili beli, ampak rumeni. Na Kalu smo se igrali, žigotali dnevnike in kar nič se nam ni dalo v dolino. Po suhi travi smo »pridrsali« v Čeče, kjer nas je že čakal šofer Zdravko. S pomladjo v laseh, pljučih in z dvema žigoma Zasavske transverzale smo se vrnili na Senovo.

Planinci OŠ XIV. divizije
Senovo

Prenovljena (pretresljiva) vsebina Borca

Trojna številka revije

Prva letošnja številka revije Borec — gre za trojno številko — se je v 43. letniku končno tudi formalno opredelila za vsebino, ki so že nekaj časa njena stalnica, torej: Borec, revija za antropologijo, zgodovino in literaturo. Trenutno je naklada 1100 izvodov, uredništvo pa si bo prizadevalo, da bi revijo močnejše popularizirali tudi zunaj Ljubljane.

Med najpomembnejšimi prispevki v novi številki je pretresljiv opis eksekucije nad našim prebivalstvom med italijansko ofenzivo leta 1942, ki ji je bil pri italijanski duhovnik Pietro Brignoli. Tudi pisec »Svete maše za moje ustreljene« (naslov dnevnika) je od maja 1941 do novembra 1942 spremljal italijanske vojake na okupiranem ozemlju Slovenije in Hrvaške in julija 1943 doživel bombardiranje Rima. Dnevnik je izšel že pred sedemnajstimi leti in nenavadno je, da smo ga v slovenskem prevodu dobili šele zdaj, zlasti še, ker je v njem dokumentirano trpljenje slovenskega, predvsem podeželskega človeka, ki mu je bilo odvzeto vse: hiša, živina, nazadnje tudi življenje, in ker kaže tudi drugostran medalje v Italiji dokaj ustaljenega prepričevanja, da ima italijanski vojaki vedno veliko in dobro srce. Svojo težko ima tudi duhovnikovo videnje in razumevanje političnih razmer na zasedenih ozemljih.

O vrnitvi antropologije razmišlja dr. Braco Rotar. Dr. Dušan Nečak piše življenjski usodi dr. Antona Urbanca. Dr. Dušan Biber se je posvetil zavestnim in sovjetskimi mislim ter obveščevalni službi v NOB, dr. Miran Komar analizira politične procese znotraj slovenske manjšine na Gorškem po drugi svetovni vojni, Milica Stigar in Jože Dežman nam predstavljata — tudi v pogovoru — dr. Franceta Habjana, nekdanjega domobranskega oficirja, z njegovnika prvotne zamisli Svetovnega slovenskega kongresa med emigranti v Kanadi, Mirko Ljubič se v svojem razmišljanju vrača h Golemu otoku (Na robu pameti), Martin Mencej pa se spominja srečanja z Ludvikom Mrzelom.

Pod naslovom »Resnica ali hvalisarnje« Tone Kebe z dokumenti odgovarja Vinku Levstiku. Fotografsko gradivo vsebinsko veže predvsem na dnevniki Pietra Brignolija. Kako so se ohranile fotografije streljanja talcev na dvorcu celjskega Starega piskra, pripoveduje fotograf Jože Pelikan. Te fotografije so oblikovno vpete v revijo kot rez me posameznimi prispevki.

Novo naslovnico za revijo je vsebinsko in tipografsko oblikoval Jože Čuh, razložil pa Dane Zajc v »Apokrifnem zapisu o varuhih tradicije«, objavljenem na notranji strani platnice. Notranje oblikovanje je delo Darja Čuha.

Revija s sedanjimi vsebinskimi izhodišči deloma izgublja borbovski duh, bralstva in tiste, ki so Borca naročali in tako imenovanih političnih razlogov, po drugi strani pa si obeta širše zanimanje za ljudi tudi med mlajšimi bralci, delimo iz študentskih vrst. Pomlajuje se tudi krog njenih avtorjev.

VINKO BLATNIK

OGLED MELAMINA

KOČEVJE, VAS-FARA — Učenci osnovne šole Vas-Fara so si v okviru ravnoslovenske dneva pred kratkim ogledali kočevsko tovarno Melamin in njeno proizvodnjo. V tovarni so poskrbeli za razpis, primerno za mlade. Za topel sprejem kakovostna pojasnila in lepo pogostitev šolarji in vodstvo šole hvaležni vsem, ki pri tem sodelovali.

Piše zgodovinar Zdenko Picelj

ZDRUŽEVALNA SILA V USODNEM ČASU

Pred 50 leti je bila ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda

V aprilu bo minilo 50 let od okupacije Slovenije s strani nemškega, italijanskega in madžarskega okupatorja in 50 let od ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda, ki je združila vse napredne in narodno zavedne politične organizacije, skupine in posameznike, ne glede na njihovo politično opredelitev, v skupnem boju proti okupatorju, za osvoboditev in svobodno življenje slovenskega naroda. O tem usodnem dogodku v zgodovini slovenskega naroda govori tudi ta sestavek. Spomnil nas bo, s poudarkom na dogajanju na Dolenjskem, na okoliščinah in razmerah, v katerih je bila ustanovljena Osvobodilna fronta, hkrati pa dal tudi v razmislek, da bi bilo program OF, ki ni bil nikoli v celoti uresničen in izpeljan, vredno uresničevati v današnjih razmerah, ko zaradi svoje vsebine postaja vse bolj aktualen.

RAZMERE NA DOLENJSKEM PRED DRUGO SVETOVNO VOJNO

Med obema vojnoma se socialno-ekonomska struktura na Dolenjskem ni bistveno spremenila. Po prvi svetovni vojni so bila na Dolenjskem močna socialna vrenja, ki so imela velik vpliv na ljudi, vendar niso spremenila njihovega socialnega in gospodarskega položaja.

Novo mesto je opravljal že v teku stoletij oblikovano funkcijo do podežel-

skega okolja kot trgovsko in obrtno središče ter kot sedež posvetnih in cerkvenih oblasti (okrajno glavarstvo in okrajno sodišče, davčna in geodetska uprava, proštija). Priliv prebivalstva s podeželja v mesto je bil skromen, ker ni bilo možnosti za zaposlitev. Med obema vojnoma so sicer vznikli skromni začetki industrije, ki pa so se zaradi pomanjkanja kapitala le počasi razvijali.

Vlaganje tujega kapitala pa je preprečila lokalna oblast, ker se je bala »rdeče nevarnosti«. V Novem mestu je bilo zaposlenih okrog 200 delavcev, ki so v veliki večini stanovali v domačih vash in

prihajali na delo v mesto. Na podeželju so se obdržali fevdalni ostanki, tuji graščaki in veleposestniki, vse do vojne. Vas je živela v revščini in zaostalosti. Kmetje so obdelovali zemljo na zastarelo način, ročno in s pomočjo živine. Pridelki so bili skromni in so se porabili doma, tržnih presežkov skoraj ni bilo.

Toda kmetje, naj so imeli tržne presežke ali ne, so svoje prideleke morali prodajati na sejmih v Novem mestu, da so lahko plačevali davke, vrnili dolgeve in se rešili nadležnih advokatov, po večini oduhov. Zato so prodajali tisto, kar so si odrgali od ust. Za vsako količino, ki so jo dali na trg, so bili siromašnejši. Tako je vse več kmetij prihajalo na boben in kmetje so zapuščali zemljo in odhajali v svet s trebuhom za kruhom ali pa so se proletarizirali. Trdnejši kmetje so si pomagali s prodajo živine in lesa. Revni vaški prebivalci, ki so imeli malo zemlje ali so bili brez nje, pa so se preživljali z dninami ali občasnimi deli. Ker je bilo delovne sile na vasi preveč, so bile dnine zelo nizke.

Obiskovanje osnovne šole je bilo na

Slovenskem obvezno že od konca prejšnjega stoletja, vendar je na vasi ostajala dosti ljudi polpismenih ali celo nepismenih. Slabe higienske razmere ter občasne epidemije tifusa in krvave grize so terjale življenja predvsem otrok, umrljivost dojenčkov je bila visoka. Vse pogostejši so bili primeri prodajanja kmetij na javnih dražbah in proletariziranja kmečkega prebivalstva. Ker v mestu ni bilo zaposlitve, je bil beg tja nesmiseln. Lažje se je preživelo na vasi, kjer pa se je večalo število revežev. Iz revščine in zaostalosti ni bilo videti poti. Prav zaradi tega se je razvilo na Dolenjskem socialno gibanje, ki je bilo utemeljeno z ekonomsko situacijo. To gibanje pa je čakalo le na to, da se nekdo postavi na čelo tega gibanja s primerno parolo in ga organizira za dosego cilja, zaradi katerega je nastalo.

To brezizhodnost so mogle presekatati revolucionarne spremembe. Čeprav ustrahovan po cerkveni in posvetni gospodki, je v situaciji, v kakršni je bil, ko ni imel več kaj izgubiti, dolenjski kmet postal vse bolj dovzeten za take spremembe. Trgal se je izpod vpliva meščanskih političnih strank, bodisi klerikalnih, bodisi liberalnih, in se oprijemal društev kmečkih fantov in deklet ter drugih naprednih organizacij. »Ljudska pravica« je našla vse več bralcev tudi v dolenjskih vash. Dolenjski kmetje so bili sicer v večini pod političnim vplivom duhovščine in klerikalnih organizacij, vendar je bil v posameznih

krajih ta vpliv že močno razrahljan.

Začetki organiziranja socialdemokratske stranke na Dolenjskem segajo v konec prejšnjega stoletja. Pod plivom socialnega vrenja po prvi svetovni vojni (Kandjska republika, Vinica, Šentjernej, Krško polje), zlasti pa oktobrske revolucije v Sovjetski zvezi, je levo krilo slovenske socialdemokratske stranke, tedaj že Delavske socialistične stranke, ustanovilo komunistično stranko, ki se je na Dolenjskem močno zakoreninila med ljudmi in je vse do prepovedi njene delovanja predstavljala vpliven politični dejavnik v Novem mestu, Šentjerneju in še nekaterih krajih. Na volitvah 28. novembra 1920 v ustavodajno skupščino je komunistična stranka imela velik uspeh, saj je postala za Slovensko ljudsko stranko in Slovensko kmetijsko stranko tretje najmočnejša politična sila. Na teh volitvah je komunistična stranka prvič in obenem zadnjič nastopila legalno tako na skupščinskih kot občinskih volitvah v stari Jugoslaviji. Buržoazija se je ob volitvah v ustavodajno skupščino zavedala njene moči in nevarnosti, ki jo je predstavljala za njen vladajoči položaj. Zato je jugoslovska vlada v noči na 30. december 1920 razglasila »Obznanje«, s katero je prepovedala komunistično propagando in ustavila delo komunističnih organizacij. Zaprla je njihove prostore in prepovedala izdajanje komunističnih listov in literature. S tem se je končala legalna doba Komunistične partije Jugoslavije.

Prepoved delovanja komunistične stranke je močno prizadela njene pozicije zlasti se zato, ker so se začeli proti njim članom uporabljati strogi ukrepi (izguba delovnega mesta, preganjanje, mučenja, sodni procesi). Prehod v ilegalno organizacijo je bil povezan z velikimi osebnimi tveganji, kar je povzročilo močno osipanje članstva. Vendar se je jedro organizacije obdržalo tudi v ilegalnih pogojih.

Ne glede na usodo ilegalne organizacije komunistične stranke Slovenije v posameznih obdobjih pa so bile v Novem mestu in na Dolenjskem ves čas med obema vojnoma močne simpatije do komunistične stranke. Bilo je zanimanje za komunistično znanost in socializem nasploh. Delavsko društvo Svoboda, ki so ga ustanovili v tridesetih letih, je imelo okrog 50 članov, zlasti vseh železničarjev ter obrtnih in trgovskih pomočnikov. Na gimnaziji je skoraj brez prekinitve deloval marksistični krožek, v katerega je bilo včlanjenih 10—20 dijakov. Pa tudi v dijaški organizaciji Prosveta so imeli k socializmu ideji pripadajoči dijaki v posameznih obdobjih odločujoč vpliv. Med simpatizerji stranke je bilo tudi nekaj intelektualcev iz vrst gimnazijskih profesorov in sodnikov ter sodnih pripravnikov. V mestu in na podeželju so ostali komunistični stranki zvesti mnogi njeni bivši člani in simpatizerji ne glede na to, ali niso bili organizacijsko povezani.

(Nadajevanje prihodnosti)

Kako odličen poslanec je Slovenec

O skupščini Republike Slovenije je bilo izrečenih in napisanih že veliko, predvsem kritičnih besed. To ni nič nenavadnega, v vsaki demokratični državi je parlament državni oter, na katerega je uperjeno nešteto reflektorjev, kakršnakoli lastna sodba o predstavi pa je temeljna pravica vsakega polnoletnega državljanca oziroma volivca. Seveda si vsak parlament prizadeva, da bi bil pameten, ustvarjal, razsoden, kultiviran in ne nazadnje dostojanstven. Naloga je še posebej težka, če ni prave parlamentarne tradicije. In slovenska skupščina je nima. Po drugi strani pa noben parlament na zemeljski obli ne bi bil to, kar je in mora biti, če ne bi imel svojih afer, škandalov, besednih dvobojev, pravih in v strup zavutih ugajenosti, podtakanj, sklepanj in razdiranj zavestnih, pametnih in neumnih poslancev, pokončnežev, lisjakov in spužv itd. Narobe bi bilo, če parlament ne bi bil približek, izvleček dejanskega življenja.

PARLAMENT JE, KAKRŠEN JE
V tej luči so nekatera prizadevanja, ki skušajo parlament prikazati lepega in pametnega ali grdega in neumnega, popolnoma odveč. Parlament je, kakršen je, kakršnega so na temelju programov in (ne)spretnosti strank izvolili volivci. V politiki bolj izkušena opozicija se je s tem dejstvom sprizajnila, pozicija oziroma Demos pa običajno bolj zborov in poslancev ne produktivno enači z zaroto stare oblasti in njej

domnevno podložnih novinarjev zoper demokracijo. Morda bo Demos nekoliko streznilo dejstvo, da imajo zadnje čase na nekaterih (ne)odločitve skuj ščine pripombe celc v popolni samoti živeči kmetje, eden od stel rov parlamentarne večine.

Mlada slovenska demokracija in parlament potrebuje predvsem čas; ta bo prinesel izkušnje, ki bodo prekvasile tako skupščino kot ves slovenski družbenopolitični sistem. Pameten gospodar in organizator pa časa tu in tam poma. V slovenski skupščini sem kot novinar preživel kar nekaj dni in za javnost zbral nekaj skromnih pripomb na njeno organizacijo, delo, obnašanje in celostno podobo ali, kot pravimo, image.

TRIDOMNA ZAVORA

Po splošnem mnenju je ena največjih ovir za učinkovito in sprotno delo slovenskega parlamenta njegova tridomna sestava. Iz primerov drugod je znano, da učinkovitost parlamenta zelo zavre že dvodomnost, vendar je ta ponekod potrebna zaradi ravnotežja ali kot varnostni sistem pred prenapljenimi sklepi. Tridomna sestava je odlično delovala v boljševeškem sistemu, ko je tako imenovana politična koordinacija mimo parlamenta zakoličila, kaj bo ta sklenil. Koordinacije na srečo ni več, ostali pa so trije zbori. Razlike med njimi zelo otežujejo usklajevanje, način dela vsakega parlamenta. V družbenopolitičnem zboru sedi prva liga politikov, strankarska elita, prvaki, govorniki. Še posebej v klopeh opozicije so to ljudje z dolgotrajnimi političnimi izkušnjami, vajeni nastopanja in govorjenja. Ko pride do spopadov, so ti dolgi in zagriženi, včasih tudi na evropski ravni, kamen okoli vratu tega zbora pa so pogosti proceduralni spori, h katerim pripomore pogosto zelo slabo vodenje sej. Ker je v tem zboru zbrana vsa, kot bi rekli Srbi, strankarska pamet in lepota, dela počasi. Ugovorov, predlogov in pripomb je namreč več, trdnješi so, njihovi nosilci pa običajno bolj spretni, da večje politične težje niti ne omenjam.

Nad počasnim delom DPZ sta ogorčena druga dva zbora, saj ga morata zaradi usklajevanja nenehoma čakati. Če pogledamo njuno sestavo, je za zbor občin mogoče reči, da ga tvorijo predvsem krajevni strankarski prvaki, zlasti številni so predsedniki občinskih skupščin in izvršnih svetov. Pravijo, da je v tem zboru Demosov glasovalni stroj najbolj učinkovit (opozicije razen LDS praktično ni), čeprav je ravno tu največja nevarnost, da se bodo poslanci nadstrankarsko dogovorili o lokalnem ali regio-

nalnem interesu, kakšni cesti, recimo. Tretji zbor, zbor združenega dela, je najbolj očiten dinozaver iz starih časov. Združenega dela namreč ni več, za njegov zbor pa je dober poznavalec skupščinskih razmer in poslanec LSD Mile Šetinc ocenil, da so politični profesionalci v njem v odločni manjšini, strankarska vezanost poslancev je najmanjša, veliko je neodvisnih poslancev. Prav zaradi tega je zbor na začetku veljal za edinega, v katerem je opozicija lahko blokirala Demos. Zbor je svoj čas delal s svojo glavo, zdaj pa jo, nertrpen zaradi zavlačevanja v drugih dveh zborih, rad popiha domov (večina poslancev ima navsezadnje pomembne in odgovorne službe), še prej pa sprejme večino predlogov izvršnega sveta.

NA POMOČ PRIDE VLADA

In kako se pokaže delo take slovenske skupščine oziroma njenih treh zborov? Po Šetincu običajno vsak zbor sprejme svojo različico zakonskega predloga, dopolnila so pogosto v nasprotju z osnovnim zakonskim tekstom in sami s seboj, skratka, to, kar sprejme posamezen zbor, je zmaličeno do nepoznavnosti. Iz zagate se zbori praviloma rešujejo po najkrajši poti, ki pa izniči in napravi nesmiselno vse opravljeno delo. Kot osnovo za usklajevanje med zbori vzamejo amandmaje, ki jih je predlagal oziroma sprejel sam izvršni svet, vse drugo je zavrnjeno. Rezultat je farsa; namesto da bi zapletena in orjaška parlamentarna organizacija omejevala, usmerjala in nadzorovala moč vlade, jo v bistvu multiplificira.

Seveda tak način dela slovenske skupščine ni pravilo, je pa precej značilen. Po svoje je tudi razumljiv, saj je praktično nemogoče v miru in s pametjo prežvečiti vse tiste gore materialov izvršnega sveta, ki poslance bombardira s sistemskimi zakoni, ustavnimi spremembami in moratoriji, hkrati pa so možne in par dam v skupščinskih klopeh skoraj vsak teden zaposleni še z delanjem tekoče slovenske in jugoslovanske zgodovine, odgovorjati morajo na najnovejše izzive s strani beograjskih unitaristov ali armadnega vrha.

Posledica vsega omenjenega (in še bi se marsikaj našlo) je tudi občasna nesklepčnost oziroma odsotnost poslancev med zasedanji parlamenta. Svoj čas so mediji in javnost o tem zagnali vik in krik, nekoliko nenavadno je namreč, da poslanec ne opravlja svoje osnovne dolžnosti, ne sedi v parlamentu, ko ta zaseda. Kot je bilo pričakovati, se je v razpravi o tem med drugim izkazalo, da so krivi tisti, ki so na problem pokazali. Nekateri poslanci so namreč menili, da novinarji pač niso tisti, ki bi prek časopisov, radija in televizije smeli diktirati delo poslancev. Najbolj radikalen je bil Vladimir Slejko, ki je dejal, da je odgovoren samo svojim volivcem, in to ne danes, ampak na naslednjih volitvah. Odti iz dvorane ali domov, če se mu zdi kakšna razprava bedasta, je njegova pravica, Slejko je prepričan, da so poslanci tisti, ki imajo mandat, vrhunec pa je ta zastopnik ljudstva dosegel z besedami: »Mi se lahko tudi sončimo v tej skupščini, če se hočemo, pa nam nihče nič ne more. Na naslednjih volitvah pa bomo videli, kako so volivci ocenili to naše sončenje«.

POSLANČEVA CELOSTNA PODOBA

Na novinarje je v sedanji slovenski skupščini tudi sicer na tovrnjake pripomb, nekateri poslanci se zlasti pritožujejo, da ne morejo v časopisih prebrati nič od tistega, kar so povedali. Z vso odgovornostjo lahko zapišem, da je novinarski molk za nekatere poslance prava sreča in božja milost. Če bi izšlo vse, kar blebetajo, bi jih njihovi volivci raztelesili. Eden najhujših problemov slovenskega parlamenta je namreč kakovost nastopanja tako glede vsebine kot oblike. Veliko je poslancev, ki nimajo kaj povedati, na daleč se vidi, da komaj slutijo, za kaj gre. Posebno poglavje je oblika nastopanja, torej razumljivosti in način govora. Dobri govorci so izjema, manjka elegancije, ugajenosti, strpnosti, znanja nasprotnika premagati in ne po-

nizati. Mučno je govoriti o povprečnem inteligentnem kvocientu slovenske skupščine, morda inteligenca celo je, manjka pa civiliziranosti, kultiviranosti. To je brez dvoma tudi dedščina slabih sol, v katerih je imel marksizem prednost pred bontonom in civilizacijskimi segami svobodnega sveta. Povprečen slovenski poslanec je slabo oblečen, kravata ga davi, v skupščinskem bifeju se bori s sicer skromnim jedilnim priborom, v juho drobi tolikšne količine kruha, da bi bilo to nesposodno celo v sestradani Etiopiji itd. Redka neprisljnost in svetovljanstvo v obnašanju in oblačenju ta svet še poudarita. Raven medsebojnega komuniciranja je presenetljivo revna, najhujše pa je, da se poslanci v skupščini še vedno ne počutijo doma. Kot da bi bili na sovražnem ozemlju. Značilna je zlasti rezerviranost do skupščinskih služb, ki so jih podedovali od prejšnjega režima. Te službe že zaradi strahu za ljubi kruhek in hvalenosti, da jih niso odslovili, dajejo od sebe več, kot so kdajkoli pod prejšnjimi oblastniki. Kljub temu zaupanje še ni vzpostavljeno, prej bi rekel, da se bregova oddaljujeta, kar seveda ni dobro.

NEZNOSNA NEODGOVORNOST GLASOVANJA

In kaj bi vas v novi slovenski skupščini najbolj presenetilo? Ne glede na to, da je ta sestavek samo utrinek s treh zasedanj skupščine in ne analiza njenega dela, lahko trdim, da bi vsakega naključnega obiskovalca skupščine, Slovenca, Američana in Eskima, pretresla neznosna neodgovornost glasovanja. Slovenska ustava določa, da zbori odločajo z večino glasov navzočih delegatov, poslovnik pa med drugim trdi, da je glasovanje pravica in dolžnost delegatov. Poslanci lahko glasujejo za, proti ali se vzdržijo. Zadeva je tako rekoč za v vrtce, torej nadvse preprosta, vendar ne v slovenski skupščini, kjer se je hudo razpasla navada, da poslanec sicer lepo sedi na seji, vendar iz neznanih razlogov ne glasuje na nobenega od treh načinov. Vzemimo primer. Na seji je 45 poslancev (41 je minimum sklepčnosti), večina navzočih je torej 23. Med glasovanjem se izkaže, da jih je bilo 22 za predlog, 10 proti, 9 pa se jih je vzdržalo. Skupaj je to 41 glasov, na seji pa je 45 poslancev. Očitno je, da 4 poslanci sploh niso glasovali. Predsedujoči, ki seveda pozna poslovnik, ki pravi, da je glasovanje dolžnost in ne samo pravica vsakega poslanca, je v precepu, vendar ima na izbiro dve možnosti: Lahko malo zamiži in štirih zaspancev ne vidi, preprosto razglasi, da je novi kvorum za pozitivno odločitev 21 glasov, na seji pa da je 41 poslanec, kar je dovolj za odločanje. Za je glasovalo 22 poslancev in odločitev je sprejeta. Toda na seji je bilo dejansko 45 poslancev, predsedujoči je s potjo po bližnjici kršil ustavo, ki zahteva glasove večine navzočih poslancev. Ta večina bi bila 23. Druga pot je, da predsedujoči toliko časa dosledno beza v poslance, da vsi glasujejo. Na svoje oči sem videl, da to sploh ni lahka naloga. Ne vem, kakšen vrag je v Slovencih, da tista roka nikakor ne najde glasovalnega gumba.

Skratka, en sam dan v slovenski skupščini vas prepriča, da bi bili z lahko odlični poslanci. To je seveda prepotenten in nevaren sklep. Vprašanje je samo, kaj o tem mislijo tisti, ki dejansko so naši poslanci.

M. BAUER

Marijo iščite pod drevesom!

Kdor verjame v tisto, kar otiplje s prsti roke in vidi na lastno oko in v nič drugega, naj ne bere tega zapisa naprej, kajti sestavek poroča o nečem, čemur roka in oko ne prideta do živnega. Junaki zgodbe so mrtva ženska, mož, na katerega vizitki piše »bioenergetik«, ter nekaj živih ljudi. Zgodba, na katero se nanaša sestavek, se je skoraj končala 17. marca 1991, v celoti pa je še ni konec, ker v njej nekaj manjka ali pa je nekaj preveč.

Ko so omenjena 17. marca neki zbegani iskalki prilezli po pobočju pod Trebelnim, jih je šokiral prizor, ki se je nudil njihovim očem. Gori višje je res stala hiša. Če se je človek ozrl čez ramo, je resnično videl skale nad globeljo. Tudi je blizu pravi zares raslo drevo. Pod drevesom je bilo žensko truplo. Pod njim so našli steklenico in tako se je uresničila že zadnja napoved o tem, kje in kako bodo našli pogrešamo Marijo Paskvalis.

Marijo Paskvalis, doma iz Dolenjega Zabukovja pri Trebelnem, so pogrešali od konca letošnjega januarja. Zaman so jo iskali po okolici. Da se Marija ni vrnila domov, je skrbelo tudi Jožico Zupančič iz Trebnjega. Dolgo je v njej zorela odločitev in 14. marca letos je zavrtela telefonsko številko Marijana Kneza iz Sevnice, bioenergetika. Bil je doma in v pogovoru, ki je po žici stekel med Trebnjem in Sevnico, je Knez povprašal po nekaterih podrobnostih v zvezi z pogrešano Marijo Paskvalis. Potem je sliki in zemljevid vzel v roke in drsel nad karto z nihalom. »Tukaj leži in nikjer drugje,« je rekel, »kažoč neko točko na specialki.«

Znova so odšli na mučno pot iskanja po grah in grmovju. Našli so »drevo« in pod njim

truplo. Marija Paskvalis je bila oblečena v prav tako obleko, kot je dejal že prvi dan v prvem pogovoru Marjan Knez. Pogrešana ženska je imela ob sebi prav tisto, kar je predvidel Sevnčan, ki ima v vizitki podatek »bionergetik«. In pod truplom so našli steklenico, kot rečeno. Z odkritjem trupla bi se zgodba o iskanju lahko končala. Toda ali se zaradi vsega omenjenega, skrivnostnega in neotipljivega, šele ne zanemari?

Vzrok, da zgodbe o iskanju morda še ne more biti konec, bi lahko bilo to, da sta Marjan Knez v Sevnici in Jožica Zupančič v Trebnjem ob različnih časih povedala do pike enako zgodbo. Težko je verjeti, da bi si vse skupaj izmislila kot reklamni trik. Še pomembnejši razlog za nadaljevanje zgodbe o truplu in skrivnostni napovedi pa je v tem, da so se vse podrobnosti, ki jih je napovedal Knez, izkazale za resnico. Logično se da pojasniti celo podrobnost o ledu.

Zupančičeva namreč pravi, da je tisti četrtek, 14. marca letos, Marjan Knez zagotovil, da Marija Paskvalis »vode ni prestopila«. Sedemnajstega marca, ko so pogrešano našli mrtvo, pa iskalki niso mogli priti do trupla, ne da bi prestopili enega od potokov. Gre preprašati za to, da januarja, ko naj bi bila Paskvalisova pešala po bližnjici, na kateri je obležala in kjer so jo tudi našli, ni bilo vode, ker je mrzla potok ukleščil v led. Tako pojasnilo je ponudil Marjan Knez in Zupančičeva je prepričana, da je bilo res tako. Kdor bi hotel omajati zgodbo v tem poglavju, bi to verjetno lahko dosegel samo z ustreznimi meteorološkimi zabeležki iz letošnjega januarja.

Če bi se torej iz arhivov hidrometeoroloških opazovalcev dalo »odmrzniti« drugačno resnico, pa bi še ostale nekatere neznanke. Kako bi se namreč dalo pojasniti, da so se vse podrobnosti o prtljaji pokojnice in o kraju po besedah Zupančičeve ujemale do podrobnosti s Knezovo napovedjo? Kako bi se dalo razložiti, da je Knez »videl« truplo ležati približno 200 metrov od poti in da je razdalja res znašala toliko? Kako bi se dalo pojasniti te neznanke, je vprašanje predvsem zato, ker ta iskani Sevnčan za Marijo Paskvalis do omenjenega četrtkovnega telefonskega klica ni še nikoli slišal, in zaradi tega, ker ni še nikoli šel skozi območje Starega boršta. Raven in Javorške doline, ki jih je Zupančičeva navedla kot zadnje počivališče Paskvalisove.

Napovedal da je s pomočjo slike, nihala in na podlagi misli, zatiruje. »Sogovornici, ki je bila pri telefonu v Trebnjem, sem naročil, naj misli na Marijo Paskvalis. Preko te misli sem pogrešano videl, in to v stanju, v kakršnem so jo potem tudi našli,« pravi Marjan Knez. Bo zaradi svojega »našel sem« Marjan Knez, bioenergetik, zdaj postal za ljudi še jasnovidec? Na vizitki bo lahko pisalo tako ali drugače, vsekakor pa ga nekaj ljudi že ima za jasnovidca. V jasnovidnost in jasnovidec pa eni verjamejo in drugi ne. Cesar Franc Jožef je menda povisal nekega nadporočnika-jasnovidca v kapetana, ker je častnik v nekaj minutah našel izgubljeno cesarjevo ročno uro, ki je visočanstvo samo ni moglo najti. Cesar je že predaleč, da bi ga vprašali, kako da je kot državni suveren svoj up obesil na domnevno nadporočnikovo jasnovidnost. Knez, Marjan Knez, je dovolj blizu, da mu bodo lahko prišli čestitati še novi ljudje, ki mu zaupajo, in da mu bo kdo lahko prišel očitati sarlatanstvo. Vsekakor pa bo tudi pri tehtanju omenjene Knezove jasnovidnosti veljal izrek: vse ima svoj konec v skrivnosti.

M. LUZAR

Slovenija je že Švedska

Minuli konec tedna nam za razliko od prejšnjih ni grozil vojaški udar, zato smo imeli čas opaziti, da v deželo prihaja pomlad, kar je osvežujoče za telo in dušo. Zatišje med dvema grožnjama s tanki in podobnimi izrednostmi je navrglo misel, da vendarle ni vse politika, živimo (vsaj večina) od svojih rok, temu pa se reče tudi gospodarstvo, ekonomija. Slednje zaradi pretiranega ustvarjanja zgodovine ni velika novinarska tema, utegne pa to prav kmalu postati. Vprašanje je namreč, ali bo šibko in preobremenjeno slovensko gospodarstvo tudi v prihodnje sposobno rediti načrtovane količine politike, zgodovine in njenih trabantov.

Gospodarska zbornica Slovenije je v osebi predsednika Tomaža Koširja republiškim poslancem predlagala, naj zavrnejo predlog slovenskega proračuna, vladi pa ukažejo, da pripravi nov predlog. Letos naj bi v Republiki Sloveniji za javno porabo namenili 105 milijard dinarjev, kar je po zmernih ocenah gospodarske zbornice 60 odstotkov družbenega proizvoda. Toliko dajo v razvitem svetu za javno porabo samo še na Švedskem, države OECD trošijo za javno porabo v povprečju 40 odstotkov družbenega produkta. Apel GZS poslancem republiške skupščine je svojevrstna nezaupnica slovenskega gospodarstva kabinetu Lojzeta Peterleta. V zbornici namreč ugotavljajo, da vlada pri izdelavi proračuna ni slišala zahtev gospodarstva, naj bi javno porabo oklestili s 60 na 48 odstotkov družbenega proizvoda, zanemarila pa je tudi zahteve slovenskega parlamenta, ki je v še ne tako oddaljenem decembru govoril o javni porabi v okvirih 37 odstotkov družbenega proizvoda. Ne nazadnje predlog proračuna tudi ne upošteva sklepa zbornice združenega dela, ki je zahteval, naj v letošnji republiško blagajno ne prispevamo več kot 65 milijard.

Kaj, kdaj in kako bo večinoma še komaj živemu slovenskemu gospodarstvu odgovorila njegova vlada, lahko le ugibamo, čeprav je najbolj zgovoren odgovor pravzaprav sam predlog proračuna. Nemogoče je namreč domnevati, da je šla vlada v njegovo sestavljanje brez temeljite vednosti o zagatah in možnostih gospodarstva. Prej ali slej bo tako dogorelo, da bo potreben tudi razločen vladin odgovor na omenjeni (ne)odgovor, manevriranje premiera Peterleta, naj parlament ugotovi, kje se da v proračunu kaj spremeniti, je le polaganje dimne zavesne in pridobivanje časa.

Vlada se bo z gospodarstvom morala prej ali slej neposredno soočiti in sporazumeti, saj je bedasto ne upoštevati konja, ki vleče voz. Morda lahko svojevrstno trmo s strani vlade pripisujemo tudi dejstvu, da je med ministri le malo mož, ki so v prejšnjem življenju živeli od gospodarjenja, večina jih je stala pri proračunskih jasljih.

Zanimivo je, da GZS na vlado ne juriša nestrno. Nasprotno, Peterletovi ekipi priznava dobro delo na sistemskih zadevah, hvali nov davčni sistem, privatizacija je po mnenju gospodarstvenikov dobro zastavljena, integralno zasnovan proračun nujnost. Zlasti zadnje marsikomu ne bo všeč, integralno zasnovani proračun odpravlja namenska sredstva, tudi tista za ceste. GZS ni politična stranka, zato dnevni interes lahko podredi globalnemu.

Nekaj te modrosti bi pričakovali tudi od slovenske vlade. Razbremenjevanje gospodarstva je namreč mimo političnih dejavnikov, torej samo po sebi v fazi, ko predsednik Gospodarske zbornice Jugoslavije in Slovenec Dagmar Šuster apelira, naj zgarano jugoslovansko gospodarsko živinče vleče s petino manj moči. Gospodarstvo naj bi državi in družbi dajalo 20 odstotkov manj kot doslej, sklep o tem naj bi sprejelo to isto gospodarstvo. Ni sicer ustavno, je pa razumljivo.

MARJAN BAUER

POSEL JE BIZNIS

»Ideja« udejanja mnoge ideje

Očito se je hudo zmotil, če je kdo mislil, da se bo podjetništvo pri nas razbohotilo tisti hip, ko je (zasebni) podjetniški duh nehal veljati za nekaj slabega, ampak bil nasprotno končno spet zaželen in celo spodbujevan, žal, večinoma bolj v besedah kot tudi zares. Tudi ni resno misliti, da bi zdaj kar vsakdo pri nas imel svoje podjetje, tega ni nikjer, škoda pa bi bila, če ga ne bi imeli tisti, ki imajo idejo, pogum in vsaj deloma še denarne in druge potrebne možnosti zanj. Dobrodošla pa so gotovo tako srednja kot čisto majhna, družinska podjetja, stvar države pa je, da bodo dajala »cesarju, kar je cesarjevega«.

»Idej« so že udejanili tudi Golobovi iz Vrbovcev, majhnega zaselka nedaleč od Sentjerneja. »Ideja« je podjetje Romana in Irene Golob, ki se ukvarja z vsem mogočim: s proizvodnjo, storitvami in trgovino, predvsem Irena pa ob tem tudi zelo rada še malo kmetuje, za podjetje pa predvsem plete razne koške, košarice, vrvice za cvetličarne itd. Začeli so pred dobrim letom s popoldansko obrtjo, za katero se je Roman v družbenem podjetju, kjer je sicer še vedno zaposlen, sedem let boril za soglasje, čeprav ne gre za konkurenčno dejavnost. Ideja Golobovih največ dela stoji za rože in vso drugo opremo (lončki, vazice, opore ipd.) za cvetličarstvo in cvetličarne. Izdelki so kovinski, plastificirani, za notranjo opremo je tudi nekaj lesenih, nekaj pa je kombinacije kovine in lesa, na primer stojala za dežnike, obešalniki in razne police, skratka vrsta drobnih izdelkov, ki smo jih včasih zaman iskali po trgovinah. Zdaj torej ne bo več tako, navsezadnje Golobova kot zelo soliden pohvalita odnos Mercatorja Standarda in še nekaterih večjih in manjših firm, ki rade vzamejo v prodajo njihove izdelke. Za prodajo izdelkov imajo sklenjeno tudi pogodbo z zasebno firmo, enako za računovodske posle, plastificiranje izdelkov itd. Ko se skratka začne nekaj dogajati s posli, je dela za kar precej podjetnih ljudi.

V delavnici v Vrbovcah, ki je že predvidena za širjenje, v kratkem pa naj bi zaradi obilice dela zaposlili enega delavca, nastajajo tudi lučke za na grobove, svečniki, balkonske ograje, stopnice, razne jeklene konstrukcije, avtomobilske in lažje traktorske priklovice, zaščitne mreže za okna in vrata, celo zidni sefi, pa zelo lepe zibke, za katere se jim je že ponudila možnost prodaje v Italijo, lične pručke itd.

Precej orodja za obdelavo kovin si je Roman naredil kar sam, tako je bilo ceneje, vsega pa tudi ni bilo mogoče kupiti. V trgovinah največkrat ni dobili najpreprostejših stvari, zdaj na primer že pol leta komaj pride od navadnega kovaškega železa. Cevčico za varilni aparat je iskal po vsej Sloveniji, zaradi česar se je odločil, da bo dejavnost podjetja razširil s popravilom in prodajo rezervnih delov za te aparate. Ideja posreduje tudi prevozne usluge in tiskarske storitve, glasbene čestitke, pripravlja na primer sezonske prodaje sveč pred dnevom mrtvih, jaslic, pustnih mask. »Ko sem se odločil, da začnemo nekaj na svoje, sem mislil, da je dolgoročno najbolj perspektivna proizvodnja.

POSLOVNI SVET

Kako ovrednotiti podjetje

Vrednotenje podjetij je pri nas dokaj nova finančno ekonomska disciplina, ki pa dobiva vse večjo veljavo v času privatizacije, reprivatizacije in nemara preprostejšega, hitrejšega povezovanja med različnimi gospodarskimi organizacijami.

Seveda ni vsakdo usposobljen za to zahtevno delo. SDK, podružnica Novo mesto pa razpolaga s strokovnjaki za tovrstna dela. Postopek poteka takole: Podpisati je treba pogodbo med naročnikom in izvajalcem, zbrati podatke, izbrati metodo in izračunati vrednosti podjetij ter sestaviti poročilo oz. izdelati elaborat.

Metode za vrednotenje so različne, izbira metode pa je odvisna od cilja vrednotenja. V svetu in pri nas se največ uporablja metoda neto aktive, metoda sedanje vrednosti bodočih odnosov itd.

Sicer pa vrednotenje podjetij v svetu velja za strokovno zahtevno delo, kjer se terja dosledno spoštovanje kriterijev. Pri nas za to delo še nihče nima licence, prve licence bo agencija za prestrukturiranje gospodarstva podelila v naslednjih mesecih. Kljub temu je ponudba takih storitev velika, vprašanje kakovosti pa seveda ostaja odprto. Z informacijami razpolaga SDK Novo mesto.

Sandi Kranjc
Revizijska hiša SDK

BEG DENARJA

Potrošniki iz Dolenjske in Bele krajine odnesejo iz naše regije krepkih 33 odst.

Saj vem, da bi več zaslužil, če bi postavil stojnico s pižamo ob avto cesti, ampak odločil sem se drugače, proizvodno in storitveno, po stili razmer pa se ukvarjam tudi s trgovino. Trudim se delati čim več različnih izdelkov, saj iz izdelanih vem, da roba roba prodaja. Seveda želimo tudi čim večje serije. Kaj bi bilo zanimivo za prodajo, se zdaj pogovarjamo celo s posameznimi trgovci, s katerimi redno sodelujemo, potem skušam stvari tudi narediti. Predvsem je važno, da so cene konkurenčne.

Da se prodati skoraj vse, če je le cena prava. Seveda je tudi veliko težav. Problemi so z nabavo materialov, problem so plačilni roki. Ja, moram plačati stvari v 15 dneh, mnoge celo na roko, plačilo pa moram nemalokrat predvsem pri privatnikih po večkrat terjati celo po preteku 60 dni. Kljub vsemu v tem letu še nisimo imeli blokiranega žiro računa in tudi to je nekaj. Da družba oz. država nima nič od nas? Kar »Ideje« tiče, je vsa roba ne glede na to, kdo jo proda, obdavčena s 33,5 odstotka in že to je prispevek državi. Tu so še dajatve na dohodek, dobiček itd., pravi Roman Golob, vratar in direktor v eni osebni, mojster, ki vam z ženino pomočjo in s pomočjo podobno podjetnih naravnih skoraj vse.

Z.L.

vseh gotovinskih prihodkov. Razlog za to je v slabo razviti trgovini. Vendar se razmerje izboljšujejo, kar je bilo opaziti že januarja letos, februarja pa se je odziv denarja zmanjšal za 8,1 odst. v primerjavi z istim mesecem lani. Torej se pojav velikega števila zasebnih prodajalnih žepov, pri čemer najbolj prednjačijo Trebanjci.

Statistika SDZ

BLOKADA

Težav zaradi pomanjkanja denarja ni bilo konec. Februarja je imelo blokirane račune 48 podjetij, od tega pa le 5 podjetij negospodarstva. Poprečni znesek nepopolnanih obveznosti je znašal 2,4 milijone dinarjev, v gospodarstvu pa sto tisočakov več. Najhujše likvidnostne težave so v proizvodnji električnih aparatov, tekstilne predelavni in tiskarski. Zaradi likvidnostnih težav so prijavljeni za stečaj dve podjetji, eno pa se je prijavilo samo.

Informacija SDZ

IZGUBE

V družbenih dejavnostih, bodočih javnih zavodih, so lani pridelali za domala 19 milijonov din izgub, medtem ko so skupni prihodki znašali 1,2 milijarde din. Izgube družbenih dejavnostih znaša komaj 1,6 odst. celotnih prihodkov. Poprečno število zaposlenih je bilo 4.122 delavcev. 40 odst. delavcev v družbenih dejavnostih dela v organizacijah z izgubo.

Informacija SDZ

KOLPA

d.d. Metlika

vam v svojem salonu v Rosalnicah 5 pri Metliki nudi kopalniški program **kolpa-san** in program kuhinjskih korit **kolpa-ker** v času od 25. 3. do 6. 4. 1991 z **20% popustom** za takojšnje plačilo ali na obročno brezobrestno odplačevanje 1 + 2

Ne glede na obliko plačila pa vam nudimo še **DODATNE UGODNOSTI:**

- za vse redne programe 5%
- za proizvode II. kvalitete 25%
- za opuščene programe KOLPA.SAN 40%
- za izvozne programe KOLPA.SAN in KOLPA.KER 40%

KOLPA d.d. Metlika
Rosalnice 5
tel. 068/58-292, 58-273
fax 068/58-180

Salon je odprt vsak dan od 8. — 16. ure
ob sobotah od 8. — 12. ure

45
PIONIR
GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

Želite hitro, kakovostno in po konkurenčnih cenah do svojega lastnega doma, delavnice, poslovnega prostora.

- Nudimo vam:
- projektantske usluge,
 - kompletno izgradnjo objekta,
 - vsa zemeljska dela,
 - kanalizacijo,
 - vodovod,
 - oporne zidove,

GRADIMO SKUPAJ — GRADIMO CENEJE

- vse izkope s prevozi,
- usluge s posameznimi stroji,
- program montažnih konstrukcij in elementov ali
- samo delovno silo.

V razmislek:

Z našo kompletno izvedbo vaše investicije ste organizacijsko razbremenjeni. Pošljite nam vaše zahteve za izdelavo naše ponudbe.

OBIŠČITE NAS:

GIP »PIONIR« NOVO MESTO
Kettejev drevored 37, MARKETING-
tržne informacije tel.: (068) 21-826, 23-868

Knjižna Ouzorja

SREDNJA EVROPA

Kaj je Srednja Evropa? Je to geografski, politični, kulturni ali duhovni pojem? Ali sploh obstaja nekaj takega? Ali je to točka, iz katere bo zrasla pluralističnost in multikulturalnost sveta v nasprotju z dosedanjo prikrito imperialistično usmerjenostjo velikih sil, ki oblikujejo svet po svoji podobi, ali pa je Srednja Evropa zgolj mereološki pojem, kot resignirano in zamišljeno trdi Handke? Odgovori so različni; eno pa drži, Srednja Evropa je tu, naj bo razumljena tako ali drugače. V evropski duhovnosti si je kot svojevrsten pojem izobrazil svoje mesto. Za razumnika v naših prostorih, ki nima zgrajenega svojega odnosa do tega vprašanja, bi lahko rekli, da ni razumnik.

Ta čas se je najbolj vroča aktualnost srednjeevropske razprave sicer unesla. Zivljenje je, tako kot že velikokrat, prehitelo teoretike. Ni več bistveno vprašanje, ali Srednja Evropa je ali je ni; Srednja Evropa je tu in kot svojevrsten politična, geografska in duhovna skupnost ponuja svetu rešitve mnogih vprašanj, hkrati ko predstavlja svojevrsten izziv. Kot vsaka zares živa misel je prerasla samo sebe in danes, oplemenitena z razumevanji mnogih mislecev, politikov, umetnikov in zgodovinarjev, odpira nova obzorja urejanja sveta. Kot taka je aktualna, privlačna in upoštevanja vredna.

Širok in izčrpen pogled v razvoj in razplastenost srednjeevropske ideje nudi knjiga Srednja Evropa, ki jo je nedolgo tega izdala Mladinska knji-

ga. Gre za izbor razprav in esejev, ki so jih na to temo napisali številni misleci, literati, umetniki, politiki, zgodovinarji in drugi, ki jih je ta ideja izzvala. Zbornik je uredil Peter Vodopivec, ki se je pri izboru odločil za najboljše besedila v zares široki ponudbi tega blaga v evropski in svetovni publicistiki.

Kot je Vodopivec povedal, je skušal zajeti vse najpomembnejše pisce ter z izborom opozoriti na poglobljene smeri v razpravi o Srednji Evropi. Razvoj srednjeevropske razprave je zaključil z znamenitim tekstom Milana Kundere na eni strani in z mislijo Karla Stuhlfarreja na drugi. V ospredje pa je postavil jugoslovanske avtorje, ki jim je odmeril uvodni del knjige.

Knjiga je svojevrstna bilanca razvoja in stanja srednjeevropske ideje. Slovenci igrajo pri njeni stvaritvi in uveljavljanju razvidno vlogo. Smo del tega duhovnega prostora in smo ga tudi pomagali oblikovati, še posebno v tisti plasti, ki razodeva dandanes svetu tako potrebne vrednote, kot so spoštovanje različnosti in multikulturalnost.

Povabljeni k branju! Ne bo vam žal.

MILAN MARKELJ

S PESNIKOM ČEZ MOJZESOV SPOMIN

Osemindesetletni Igor Likar deluje v Ljubljani kot dramaturg, režiser in publicist, uveljavil pa se je tudi kot pisec radijskih iger in filmskih scenarijev ter pesnik. Pred kratkim je v Založništvu slovenske knjige izšla njegova tretja pesniška zbirka s pomenljivi-

vim naslovom Potovanje čez Mojzesov spomin. Pesmi zanjo so nastale v dolgem časovnem razponu, med letom 1975 in 1989, razvrščene so v štiri cikle in po najstarejšem, ki pa je objavljen na koncu, je zbirka tudi dobila naslov.

Kot je na začetku napisal France Vurnik, vnaša ta Likarjeva knjiga v raznoglasje slovenskega pesniškega snovanja opazen in samosvoj ton. Pesmi, ki se bero tudi kot paradoksalni aforizmi ali kot sentence, imajo dve sestavni prvini, besedo in subjekt ali obratno. Glede na naslov zbirke bi pričakovali, da potekajo iz bibličnega navdiha, vendar ne. Tovrstna inspiracija je sicer navzoča, je pa zelo zastarta.

Vesolje in svet nastopata združeno v subjektu, ki ga pooseblja pesnik sam. Npr.: »Čez moje pesem / v tem hipu / leti nebesni pogled«. Ali: »To noč krožim / nad zlomljenim jezkom zemlje«. Svet, kakor ga doživlja pesnik in obenem upesnjuje, je razbit, vrednostno izpraznjen, vendar pa ni tudi brezizhoden. Pred brezizhodnostjo se pesnik zavaruje tako, da ga ponovno sestavlja, seveda po svoje, in osmišlja z novimi vrednotami, toda svojimi. To zmore, ker ima v sebi magično moč ustvarjalnosti, ker lahko to doseže s poezijo. Zato tudi lahko zapiše: »Iz moje rase / bodi poslednja / zvezda na nebu«.

Likarjev verz je zgoščen, lapidaren, s paradoksalnimi obrati, obenem napisan v moderni govornici, včasih privzdignjen v himničnost. Ob tem je, kot rečeno, tudi poezija, ki jo iz verzov prepoznavamo ob branju, do skrajnosti občutena in miselno bogata. Ima nas, da bi še enkrat ponovili za njim: »Besedo dan / raztopim si v ustih.«

I. ZORAN

ŽLAHTNE TRANSVERZALE

Boris Pahor, tržaški pisatelj in publicist, že tretjete desetletje izdaja v Trstu revijo Za-

liv, v kateri je odprl prostor za neobremenjena razmišljanja o slovenstvu, slovenski identiteti, perspektivah slovenskega naroda in tudi o problematiki drugih malih narodov in etničnih manjšin v Evropi. Zaliv je bil precej časa, enako kot njegov izdajatelj in urednik, nezaželen in tudi prepovedan

na sončni strani Alp, da bi »heretična« razmišljanja ne motila enoumne ubranosti ljudstva v matični Sloveniji, zato revija tudi ni imela in ni mogla imeti toliko bralstva, kot bi ga sicer morda lahko pritegnila. Ena od stalnic v reviji so bili Pahorjevi dnevniški zapiski, ki zdaj po zaslugi Založništva slovenske knjige iz zamejstva prihajajo k nam v knjigi Zlahtne transverzale.

V nji so zajeti spisi, ki jih je Pahor objavil v Zalivu od 1975. do 1985. leta. Avtor se v zapiskih, ki oblikovno spominjajo na dnevnik, potopis in leposlovno prozo, loteva razmislekov o vseh tistih vprašanjih in aktualnih trenutkih, za katere je menil, da so pomembni in vredni osvetlitve iz njegovih zornih kotov. Najpogosteje se mu misel vrta okoli vprašanja usode slovenstva, zanimiva pa je povezava tega vprašanja z uveljavljanjem drugih evropskih manjšin, za kar se avtor tudi aktivno prizadeva v mednarodnem nadstrankarskem gibanju za ogrožene jezike in kulture. Pahorjevi zapiski niso dnevniški v običajnem pomenu te besede, manjka jim poudarjena intimna, osebno izpovedna raven. Obliko jim je pač narekovala potreba po prozi v reviji in po poročanju o razvoju vprašanj, katerim je bila revija vsebinsko posvečena in s katerimi se je avtor ukvarjal.

Knjiga Zlahtne transverzale bi bila še pred dvema letoma presenetljivo in vroče branje, danes njena miselna »heretika« ne deluje več kot politična žerjavica, vendar kljub temu ponuja obilo zanimivega branja na več kot 350 gosto tiskanih straneh.

M. MARKELJ

PREŠEREN IN NJEGOVA DOBA

Slovenski literarni zgodovinarji morajo biti hkrati univerzalisti in specialisti, saj jih v to silo sam značaj njihovega predmeta, slovenska literatura. To je pač literatura malega naroda, ki ne premore množice strokovnjakov, ki bi se lahko ukvarjali le s posameznim obdobjem ali celo samo z enim od ustvarjalcev. V izsiljeni univerzalnosti imajo naši literarnozgodovinski strokovnjaki svoje »ljubeznik«, obdobja in avtorje, ki jih najraje raziskujejo in pišejo o njih. Za Janka Kosa, uveljavljenega literarnega zgodovinarja, sta to obdobje romantike in France Prešeren.

Zavezanost obema je Kos izpričal že z vrsto knjig, razprav in študij, pred kratkim znova s knjigo Prešeren in njegova doba. Knjiga je izšla pri založbi Lipa, ki so ji nekateri nekoliko prezgodaj peli bilje. Založba ni usahnila, zaživela je in izid Kosove knjige je lep dokaz za njeno oživitve. V knjigi je zbranih in vse-

binsko razvrščenih trinajst zvečin najnovjših študij, ki so razen dveh o Vodniku in Copu (oba pa sta tesno povezana z našim velikim pesnikom) vse posvečene Prešernu, njegovi poeziji in njegovi dobi. Kos v njih osvetljuje pesnika in njegov čas iz novih zornih kotov, ki so jih omogočila nekatera nova odkritja, predvsem pa primerjalna metoda, ki jo je Kos svojsko razvil. Avtor s svojimi študijami pomembno dopolnjuje naše vedenje o Prešernu in njegovi dobi, hkrati ko širi tudi spoznanja o bistvu in temeljnih značilnostih slovenskega duha, kot se jasno izraža v Prešernu, kakor se v vsakem pravem in zlahtnem klasiku.

M. MARKELJ

KNJIŽNI TELEGRAMI

— Literatura o filmu je bogatejša za delo Marcela Stefančiča LOVECA NA LJUDI, ki govori o grozljivki kot filmskem žanru. Knjigo je izdala založba Karantanija.

— Za branje o drugem množičnem mediju, televiziji, je poskrbel Tadej Zupančič, ki je izdal knjigo POP TV.

— V zbirki Kondor je pri Mladinski knjigi izšla knjiga SLOVENSKI LITERARNI PROGRAMI IN MANIFESTI.

— Pri Cankarjevi založbi je izšla knjiga dr. Tomaža Brejca TEMNI MODERNIZEM, ki prinaša pregled duhovne zgodovine slovenske likovne umetnosti.

— Državna založba Slovenije je izdala delo prof. Iztoke Šakside ARHEOLOGI, NAŠI DAVNI PREDNIKI, prvi domači prispevek k uveljavljanju se socioarheologije.

— Izšel je prevod romana STREGEL SEM ANGLEŠKEMU KRALJU češkega pisatelja Bohumila Hrabala.

— Bralcem je na voljo že tudi četrti del slovitje Proustovega dela Iskanje izgubljenega časa; DZS je namreč izdala prevod romana SODOMA IN GOMORA.

— Dr. France Rozman je pri DZS izdal knjigo VELIKA NOČ PO PRIČEVANJU EVANGELIJEV.

Najboljše je pred sosedovim pragom

Če tokrat ne bo prelomljena dana beseda, lahko z olajšanjem ugotovimo, da se bo končno začelo reševati vprašanje črnomaljskega odlagališča komunalnih odpadkov pri Vranovičih z odobranjem prebivalcev bližnjih vasi Zastava in Vranovič. Odkar so namreč pred skoraj 14 leti začeli voziti smeti na, kot je bilo takrat rečeno, le začasno odlagališče, ki naj bi ga po dveh letih zaprli, je gnev bližnjih prebivalcev naraščal iz leta v leto. Počutili so se ogroženi, njihove domneve, da jih želi nekdo prinesiti okrog, pa so se po njihovem le še potrdile takrat, ko so zvedeli, da nameravajo odlagališče razširiti. Ob tem je bilo veliko protestov. Vranovčani so poslali protestna in opozorilna pisma na številne naslove, dobro oboroženi s številnimi podatki vse od začetka odlaganja odpadkov v bližini vasi pa so prišli tudi na nedavno sejo črnomaljske občinske skupščine. Delegati naj bi namreč sprejemali osnutek sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin družbenega plana občine od leta 1986 do 1990, kjer gre za razširitev deponije pri Vranovičih, prav tako pa tudi osnutek odloka o lokacijskem načrtu za sanacijo in razširitev omenjene deponije.

Delegati so sicer razumeli zahteve vaščanov, naj z odlaganjem v bližini njihove vasi čim prej prenehajo, vendar so k temu strinjanju hitro dodali, da odlagališče v občini pač potrebujejo. In to vsakodnevno, zato vranovškega ni moč zapreti čez noč, ko vendar novega nimajo, prav tako pa tudi lokacije za novo deponijo ni moč pripraviti v nekaj tednih. So pa zato delegati izvedeli, da možnosti za drugo odlagališče so. Po najnovejših podatkih strokovnjakov je brez bojazni za ogrožanje talne vode možna in edina primerna lokacija v občini za deponijo v rudniški kadunji. Vendar bi za pripravo nove deponije potrebovali več let, zato je bilo potrebno najprej doseči z Vranovčani kompromis o razširitvi tamkajšnjega odlagališča ter si tako pridobiti čas za novo.

Skoraj štiriurni ping-pong, kresanje mnenj in razčističevanje med tistim, kar meni stroka, kar so pripravile občinske strokovne službe, med zahtevami vaščanov in predlogi delegatov, se je zares končno končalo s kompromisom, ki pa ga ni bilo moč pričakovati tako rekoč do zadnjega. Tako naj bi konec tega tedna pogodbeni stranki, torej na eni strani prebivalci Vranovičev in Zastave, na drugi pa črnomaljski izvršni svet, podpisali pogodbo, v kateri bi bila opredeljena začasnost razširitve deponije pri Vranovičih, pogoje deponiranja in odškodnine ter terminski plani gradnje nove deponije, ki naj bi začela obratovati konec leta 1993. Poleg vaščanov, ki so se pripravljali pogovarjati, pa so na pogodbo pristali tudi predstavniki vseh političnih strank v skupščini, ki so tako prevzeli nase odgovornost, da bodo storili vse potrebno, da prebivalci omenjenih vasi ne bodo zaradi odlagališča še enkrat razočarani.

Medtem ko so si lahko tokrat po dolgem razčističevanju vsi oddahnili, saj so zagotovili prostor črnomaljskim smetem, ki imajo na sedanjem odlagališču le še za mesec dni prostora, pa so nekateri delegati, zlasti tisti, ki so sedeli v skupščini že v prejšnjem mandatu, opozorili, da z novo deponijo v rudniški kadunji najbrž ne bo šlo tako gladko. Čeprav je eden od odgovornih občinskih delavcev, da bo pri novi deponiji največji finančni problem, pa so delegati menili, da to sploh ne bi smel biti problem, kajti tisti, ki imajo smeti, bodo morali, če se jih bodo hoteli znebiti, za to tudi plačati primerno ceno. Zatej pa, vsaj kot kaže, tiči v drugem grmu. Tako kot so se smetišča branili Vranovčani, je razumljivo, da se ga bodo tudi tisti, ki živijo v bližini rudniške kadunje. To so pred nekaj leti že dokazali, ko po nekaj javnih razpravah odgovorni občinski možje niso imeli več toliko moči, najbrž pa tudi poguma he, da bi končno odločitev o tem, ali zgraditi deponijo komunalnih odpadkov v kadunji ali ne, prepustili v dokončno razsodbo delegatom skupščine. Takrat se je za pravice Dragatušev boril Rajko Štefanič, tokrat je svojo besedo za Zastavljane in Vranovičane zastavil Jože Marajn. Kdo bo naslednji? O tem so delegati tokrat le ugibali, vendar pričani, da se bo nekdo prav gotovo našel. Tudi zato, ker je moderno vsem strokovnim ugotovitvam navkljub biti proti, pa tudi zato, ker proti odlagališču odpadkov načeloma sicer nima nič, je pa bolje, da je pred sosedovim kot pred lastnim pragom.

M. BEZEK-JAKŠE

Koliko jih bo umrlo za državo in proračun?

Kar pretresljivo je bilo v nedeljo dopoldne poslušati številine poslušalce Radia Brežice, ki so izražali svoje ogorčenje nad predlagano ukinitvijo njihove bolnišnice in protestirali proti takim ukrepom. Resda so med prebivalci Posavja od nekdanje krožile najrazličnejše govornice o domači bolnišnici, mnogokrat tudi slabe izkušnje in žalostne zgodbe, saj se za napake v podeželski bolnišnici prav kmalu izve. A vendar, kje v Sloveniji je bolnišnica, o kateri se ne bi govorilo to ali ono, kjer ni dobrega in slabega osebja? Drugačno organiziranost, več reda in odgovornosti bi bilo potrebno uvesti vsepovsod in tega so se tokrat, ko gre zares, zavedli tudi Brežičani. Zdej, ko so tik predtem, da izgubijo še tisto malo, kar imajo, so se odločno poglobili za svojo bolnišnico.

Za bolnišnico bi bilo veliko boljše, če bi vsaj nekaj odločnosti pokazali tudi lokalni politiki in poslanci. V republiških skupščinskih klopek poseda kar 5 Posavcev, pa vendar so morali tukajšnji prebivalci idejo o ukinitvi njihove bolnišnice izvedeti iz televizijskega dnevnika. Občinski vrh je menda za vso stvar vedel že pred 13. marcem, a ni sprožil nobenega alarma. Šele delegati občinske skupščine so na pobudo delavcev Zdravstvenega centra v Brežicah sprejeli protestno izjavo in k podobnemu dejanju pozvali še krško in sevnjsko skupščino.

Tudi dr. Peter Zorčič, direktor bolnišnice, meni, da je v občini morda kdo vedel, kaj se pripravljajo, pa ni smatral za potrebno, da jih o tem obvesti. »Priprave predloga ukinitve bolnišnice so potekale v tajnosti in brez možnosti za dialog med ministrstvom za zdravstvo in prizadetimi bolnišnicami. Prepričani smo, da naša bolnišnica nima samo 120-letne zgodovinske tradicije, ampak tudi mesto v prihodnosti. Seveda je potrebno doseči dogovor o njeni regijski vlogi in o delitvi dela s sosednjimi bolnišnicami. Nesmiselno je graditi kapacitete v večjih centrih in ob tem ukinitvijo manjših, ki sicer postujejo ekonomsko in strokovno ustrezno.«

Kot je mogoče slišati po predvidenih ukrepih na področju zdravstvenega varstva, bo torej

Slovenija varčevala tudi z ukinitvijo bolnišničnih kapacitet, ki niso polno zasedene, in z zaprtjem nekaterih bolnišnic s 1. junijem 1991. V ta namen naj bi takoj izdelali »analizo delovanja in upravičenosti obstoja bolnišnic v Sežani in v Topolšici, sanatorija Emona v Bolnici dr. Petra Držaja in posebej analizirali stanje v Bolnišnici Brežice. Takoj se opravi strokovna analiza razmer obeh porodnišnic na Gorenjskem, bolnišnice v Trbovljah in pediatričnih postelj v Ljubljani«. Z zaprtjem takih bolnišničnih kapacitet in preusmeritvijo bolnikov v najbližje preostale bolnišnice bi v republiškem proračunu prihranili 63 milijonov dinarjev.

»Med vsemi naštetimi ustanovami je edino naša splošna bolnišnica s štirimi oddelki. Ob ukrepih ni pojasnjeno, ali bi bile sosednje bolnišnice sploh zmogne sprejeti preusmerjene bolnike in kolikšni bi bili stroški takega početja. Naš sindikat meni, da tak prihranek za Slovenijo ne pomeni nič. Ker vemo, da v izračun niso všteti brezposelnost, trdimo, da bodo dejanski stroški ukinitve precej večji kot načrtovani prihranki,« je občanom pojasnjeval direktor Zdravstvenega centra Tone Zorko.

Brežičani zdravstveni delavci so osupli nad brezobzirnim predlogom, katerega uresničitev bi spravila na ceno 278 delavcev. Med njimi je 24 specialistov različnih strok, 6 delavcev z visoko ter 40 delavcev z višjo in 100 s srednjo izobrazbo. »Vprašujem se, ali je za pokritje državne proračuna v tekočem letu res nujna ukinitve naše ustanove, saj takega ukrepa ni predlagal strokovni ali ekonomski, temveč politični organ. Predlagatelj bi moral upoštevati tudi to, da 280 zaposlenih sodeluje v reprodukcijski verigi. Bolnišnica daje polovico prihodkov za plače zaposlenih, z drugo polovico pa kupuje zdravila, živila, energijo itd.,« razmišlja dr. Zorčič.

Decembra so v Posavju izdelali elaborat o brežički bolnišnici kot o regijski ustanovi in v februarju tudi zahtevali sprejem v Republiškem sekretariatu za zdravstvo. Namesto pogovorov in pomoči so jih presenetile vesti o ukinitvi. Predlagane ukrepe naj bi v republiški skupščini sprejeli skupaj s proračunom, se pravi, da se je z večerajšjo sejo čas verjetno že iztek. Bati

se je, da analize, ki jih nameravamo v zdravstvu izvesti post festum, ne bodo kaj prida zalegle, saj je republiški dinar za zdravstvo že odmerjen. Delavci brežičke bolnišnice so tudi prepričani, da bi moral občinski izvršni svet bolj energično reagirati in zahtevati točne informacije. Na žalost je bolnica v akciji ostala sama, seveda ob podpori občanov in z upanjem, da so posavski poslanci vendar opravili svoje delo in vsaj enkrat upravičili zaupanje ljudi.

Brežičani zahtevajo, naj bolnišnica ostane javna zdravstvena ustanova in naj jo sofinancira tudi republika. Po uvedbi enotnega financiranja zdravstva v vsej Sloveniji bi vlada morala uvesti še red v organizaciji in po temeljiti analizi vseh bolnišničnih zmogljivosti v Sloveniji kar najbolj racionalno razporediti delo.

Z ukinitvijo bolnišnice v Brežicah bi zavrgli še tisto malo bogastva, kolikor ga ima ta prostor. Škoda bi utrpeli bolniki, nastala pa bi tudi velika politična škoda. Posebej razočarani bi bili občani, ki so z lastnim odrekanjem in samoprispevki dozdajali bolnišnico in sodelovali pri nakupu najnovejših opreme. Z ukinitvijo bi se prebivalcem Posavja bistveno poslabšala kakovost življenja. Dostopnost do specializiranih storitev bi se zmanjšala, čakalne dobe povečale, medtem ko bi Posavci izgubili tudi možnost takojšnjega sprejema v bolnišnico v nujnih primerih.

Predvideni ukrep bi močno prizadel Zdravstveni dom Brežice, kjer ravno zaradi bližnje bolnišnice niso razvili vseh služb. Na bolnišnico jih vežejo predvsem laboratorijsko rentgenološka dejavnost in razne specializirane službe. Zdravstveni dom ne more sprejeti dodatnih del, saj je kadrovsko šibkejši od podobnih ustanov po Sloveniji. Po številu zaposlenih na prebivalca za 20 odst. zaostaja najnižji kriteriji, seveda na račun bolnišnice. Zaradi tega je povsem logično, da so tudi delavci Zdravstvenega doma proti ukinitvi bolnišnice.

Med prvimi so se na informacijo o ukinitvi bolnišnice odzvali člani Socialistične stranke, ki so se odločili, da bodo organizirali tribuno o ukrepih na področju zdravstva. S vitnim protestom so se pridružili člani posebnega društva diabetikov iz Brežic. Slednji ne vajo, da brežički diabetološki dispanzer vrsto let uspešno odkriva in zdravi težko bozen, za katero se v Posavju v zadnjem desetletju zdravi kar 297 odst. bolnikov več kot prej. Diabetiki bi ob ukinitvi bolnišnice morali nekateri v letu potovati v druge kraje, česar mnogi zaradi starosti, slabše fizične sposobnosti in tudi finančnih možnosti ne bi zmogli.

Pa ne bi bili prizadeji samo diabetiki, v savju je mnogo ostarelih ljudi, v Brežicah občini, ki se zelo hitro stara, pa še posebej veliko. »Kdo bo peljal te ostarele ljudi na bolnišnično zdravljenje ali k specialistu v druge kraje, bolnike, ki jih je treba z roko voditi v laboratorija,« se je v svojem komentarju v ševala ena od zdravnic. »Koliko ljudi bo dočakalo smrt kot pa konec vrste pri specialni tuji bolnišnici in koliko žrtve nesreč ali nadnih napadov bo končalo prej, preden bodo prepeljali v Celje ali v Novo mesto? vprašajmo še mi.«

B. DUŠIČ-GORIČ

dr. Peter Zorčič

Tone Zorko

OBRAZI

Cigarete so padale s tretjega nadstropja

Toplo je in breg, v katerem se upira poldansko sonce, drgeta od ugodja. Človek skoraj čuti, kako tam v lapornati zemlji korenine kar šumijo od pretakajočih se življenjskih tokov in kako popki na vejah nabrekajo do krajnosti. Pomlad prihaja z nešteti neslišnimi eksplozijami na teh končičih in nemir prikovanja je sluti povsod.

Dolina Lešnice za Starim gradom in Trško goru je kot mrvljišče. Na polju pripravljajo njive za sajenje krompirja, pa tudi v vinogradih je vse živo. Tu špičijo kole in jih postavljajo, tam k njim privezujejo trte, da jih med letom ne bi preveč upognila teža pričakovanega pridelka. Vas Srednje Grčevje je tako rekoč izgubljena med vinogradi. Človek težko loči, kaj je pravzaprav hiša, kaj pa zidnica. Pri Erštetovih pa sploh. Spodaj v dolini, prav tam, kjer se iz odprtih prsti hriba Jamnika izceja v Lešnico vode hudourniškega potočka, stoji njihova slikovita lesena hišica z gankom in tistimi značilnimi malimi okenci. Toda ta okenca so že zdavnaj oslepela, kajti nedaleč stran že desetletja stoji nova hiša, v katero se je družina preselila. »Prostora je res več,« pravi o novi hiši Erštetova mati, »toda ko sem v stari zakurila, je bilo takoj tako prijetno toplo. Tistega občutka v zidani hiši ni več.«

Erštetovega očeta Ivana je najti, kje sicer drugje, kot v vinogradu. Ta se od domače hiše v

terasah strmo vzpenja visoko v Jamnik in nekje na sredi si Ivan marljivo zida še en dom. Človek že močno sope, ko si grize kolena do njegove nove zidnice, toda pogled na dolino, ki se odpre s tega kraja, je vreden truda. In Ivan ni nič huč, ko ga obiskovalec zmoti sredi popoldanskega opravila. Med počitkom mu natrosi marsikatero zanimivost. Seveda je najprej beseda o vinogradih. Erštetovi jih imajo kar precejšen kos. Vse je Ivan po vojni lepo zrigolal in nasadil po nasvetih zadruga in Hmeljnika. Sedaj, ko so tukaj leta, zagon že nekoliko popušča, kajti opravila in stroškov je s to dejavnostjo res veliko, spodbud pa bolj malo. Ivan meni, da bi za vinogradništvo težko našli primernejšega kraja, kot je ta hrib, saj je mošt jeseni slaček, da je kaj. To so ljudje vedeli že od nekdaj. Se Ivan se spominja, kako so pred vojno, kljub staremu načinu obdelovanja, pridelali od pet do deset tisoč litrov mošta. Takrat je bilo treba za delo precej več rok, zlasti za kopanje. Oče je delavce najemal in plačal dinar več kot drugi, da je imel delo hitro in dobro opravljeno. Spomladi si je denar izposodil pri odvetniku Globelniku, jeseni pa dolgove povrnil z moštom.

»Ti vinogradi so nekoč pripadali graščini Draškovec,« pripoveduje Ivan, kar je slišal od starejših ljudi. »Tudi lesena hiša, v kateri smo včasih stanovali, je spadala zraven. Vse skupaj je še v rajni Avstriji kupil Borse iz Šmarjeških Toplic, ki je imel nekaj prevozništvu od Ljubljane do Dunaja. S težkimi parizarji je vozil. Potem je moj stari oče, ki je zaslužil precej denarja pri gradnji proge do Zagreba, kupil to posest od Borseta. Nekaj je dal v denarju, drugo je pozneje spet poplačal z moštom. Vidite, mošt je bil včasih kar pomembno plačilno sredstvo.«

Tako se z Ivanom Erštetom pogovarjava in ozirava po dolini. Dolina ima svoje življenje in svojo usodo. Ivan pozna njene dobre in slabe strani. Marsikaj se je tukaj dogodilo tudi med vojno. Bila so to dejanja preprostih ljudi, ki jih je zgodovina potem po svoje pobarvala. Bila so to dejanja herojstva, pa tudi ponigliivosti, za-hrbnosti in izdajstva. Vse je bilo včasih med seboj prepleteno in skoraj nerazpoznavno. Nekatere stvari se jasneje pokažejo in razjasnijo šele v današnji luči. Tam na koncu doline je Beceletova jama, tam enega in drugega.

Ivanovega očeta Janeza so poklicali na tirolsko fronto, ko mu je bilo komaj šestnajst let. Štiri leta je bil v vojni, med drugim tudi kot borec za Koroško. Tudi Ivana je med drugo vojno doletela podobna usoda. Trinštiridesetega je šel s partizani in pri njih ostal do konca. Se prej so ga imeli belogardisti nekaj časa zaprtega v Novem mestu. Kar dobro so ga preteпали, se spominja, in prav to ga je spodbudilo, da je odšel s partizani. Tam je pri topničarjih že bila njegova sestra Milka. Nekaj časa je bil pri njih, potem je šel za vezista. Zadnje mesece pred osvoboditvijo je neprestano nosil na hrbtu osemnajst kilogramov težko radijsko postajo. Težak tovor je bil to za hitre premike, ki jih je v zadnjih vojni operacijah opravila njegova enota. Toda prav iz tega tovara je že v tistem trenutku, ko je bila podpisana kapitulacija, izvedel, da je vojne konec. In tovor je postal v primerjavi z vsemi prebitimi tegobami neznansko lahek. Z veseljem ga je ponesel v Ljubljano, kjer je bil z drugimi vred deležen veličastnega sprejema. »Ne maram vojne, to je nekulturna zadeva,« pravi Ivan, toda tistega dne v Ljubljani ne bo nikoli pozabil: »Ljubljana je bila vedno naša in zato so nas tako lepo sprejeli. S tretjega nadstropja so padale na nas cigarete!« Čeprav ne kaži, se te podrobnosti Ivan zelo živo spominja.

TONE JAKŠE

zvenele kot pleh. Samo po tem, ko je bil sneg višji, sem vedel, kje je skladovalnica drv. Potem pa lopato v roke, odmeči sneg, nalagaj drva na konje in jih tovari iz hoste. Dan za dnem, zimo za zimo, leto za letom, trideset let. Ne, ne bi jih hotel videti, vseh tistih drv!«

Iz Bosne vajej konj

Ivo je kot mlad fant prišel za delom v Slovenijo že leta 1947. Od malega je bil doma v Bosni vajej konjev in dela z njimi in ko se je zaposlil v gozdni v Kočevju, je iz Bosne pripeljal primerne konjiče za tvorjenje drv iz gozdov. Pa je kakšnih šest let tovoril po Kočevskem, od Mozlja in Kočevske Reke do Grčaric in dol do Kolpe pa po Kočevskem Rogu po dolgem in počez. »Tam okoli Kočevske Reke sem samo naravnost gledal in še tisto, kar sem opazil, nisem smel videti. Takšni časi so bili takrat, dragi moj tovariš...« Po nekaj letih ga je pot zanesla na novomeško gozdno, na Gorjance, kjer je ostal kar 24 let, skoraj četrto stoletje. In v vznožju mogočnih Gorjancev je postavni Ivo našel tudi ženo, pravo Podgorko iz Gabrja. Odpeljal jo je v Gorjance, kjer je imel barako blizu Jordanovega studenca pri tovarni ali fabriki, kot se še sedaj pravi kraju, kjer je včasih stala gorjanska lesna tovarna, danes pa je na tem mestu gozdarska logarnica. Tam sta osnovala družino, tam so živeli in se pehali, od tam so otroci hodili vsak dan v šolo v Gabrje in nazaj, razen v huđi zimi, ko so ostali pri starih starših v vasi. »Pri Solitarici, to je tam, kjer je sedaj drevesnica, sva imela s cestarjem Zevnikom, ki je stanoval pri fabriki, v hiši, ki je danes tudi ni več, kot že dolgo ni več moje barake, njivo. Sedaj je tam košenica. Ko je šel Zevnik, sicer doma z Dolža, v pokoj in se je odselil s fabrike, sem se z družino preselila na Škemljevec, kjer sem kupil staro hišo in posestvo. Na Gorjancih sem ostal jaz s konji in dvema fantoma iz Bosne, ki sta mi pomagala pri delu.«

S konji je Ivo znal ravnati. Prve je pripeljal iz rodne Bosne, potem pa jih je kupoval od kmetov, stari in zdelani so šli za meso ali jih je zamenjal s Cigani. »Za tvorjenje drv iz hoste ni primeren vsak konj. Taki konji morajo biti manjše rasti in bolj žilavi. Imel sem konja, ni imel več kot 300 kil žive teže, a je bil močan in trden, da noben tako. Če me je razjezil, sem mu natovoril meter drv naenkrat. Seveda to samo za na kratke razdalje, a na druge, večje in težje, se nisem upal toliko natovoriti. To je bilo, se spominjam, ko so rušili drevje za vojaško cesto od Krvavega kamna na Gero. Delali smo po celih Gorjancih. Ko so na golo sekali na Krčih, tam, kjer so sedaj že kar lepe smreke, smo ves čas kar tam živeli v neki zasilni baraki. Odkar je šla žena z otroki v Škemljevec, smo si z fanti tudi sami kuhali. Vsake toliko časa so mi iz mesta pripeljali fasengo, če je zmanjkalo kruha ali česa drugega, sem šel po koncu dela na Škemljevec k družini, seveda peš. Tam sem se oskrbel s potrebnim, vstal ob treh zjutraj ali še prej in jo v trdi temi povprek mahnil proti Krčem. Tam sem zbudil fante, potem smo pa cel dan trdo delali. Tako, tovariš, vidiš, je bilo moje življenje.«

Z medvedom iz oči v oči

Kaj, če sem se kaj bal? Ne, strah me ni bilo nikoli, nisem take narave. Na Gorjancih sem poznal vsako stezo, vsako bukev in vsak kvadratni meter tal. Tolikokrat sem jih prehodil po dolgem in počez in zašel v vsak še tako skrit kotiček, a sem samo enkrat videl medveda. Takole na kakšnih 20 metrov sva se pogledala in nikomu ništa, šla sva mirno vsak po svoje naprej,« se nasmehne ob tem spominu. Žena pa je povedala, kako so z enim od otrok in s fantom, ki je pomagal Ivu, naleteli na medvedko z mladičem. Vsi so obstali, tudi medvedka, le mladiček je kot telček rnil k ljudem, ki so bili od straha vsi trdi. Vse skupaj je trajalo kar bližje ure, potem se je medvedka postavila na zadnje noge, oni so jo ucvrli, medvedja mati in otrok pa sta odhlačala.

A Ivo v Gorjancih s svojimi konji ni tovoril samo drv. V 60. letih, ne spominja se več natančne letnice, ga je gozdna »posodila«, ko je geodetski zavod iz Beograda na Trdinovem vrhu gradil stolp. Prejšnji leseni stolp je bil že ves razmajan in na tem, da se podre, in odločili so se, da bodo na najvišji točki Gorjancev postavili novega, zidanega. To je bilo še preden so naredili cesto od Krvavega kamna na Trdinov vrh. »Ves potreben material, cement, apno in opeko, so vozili iz Novega mesta do Krvavega kamna s tovornjaki, od tam na vrh pa sem ga tovoril jaz s svojimi konji preko Črnega lica in čez pragozd. Mislim, da je ta posel trajal kakšen mesec, morda mesec in pol. Vreče cementa in apna sem konjem natovoril kot metrska polena, za tisto rdečo opeko, s katero so zidali stolp, pa sem naredil posebne kiše, da so jo lahko nosili. Pesek za gradnjo so kopali na vrhu, tam, kjer sedaj stoji vojašnica, in tudi tega sem do gradbišča tovoril s konji. Pa ne samo to, na vrhu ni vode, tako da sem moral s konji nositi na vrh tudi vso za gradnjo stolpa potrebno vodo. Natakala sem jo največ v izviru na Kaštanici, košenici kakšnih 200 višinskih metrov pod Gero, če je je tam zmanjkalo, sem šel pa na Maličev krč. Ja, cel stolp, kolikor ga je bilo, sem s svojimi konji na vrh znesel jaz. Sedaj na istem mestu stoji že drugi. Težko delo, a so mi pošteno plačali,« še danes ve Ivo.

Kosile so cele vasi

Na Gorjancih je imel Ivo po osem konj in zanje je bilo treba pripraviti ogromno krme. »Poleti so se pasli, čez noč smo jih pustili na kakšni košenici, zjutraj, preden smo začeli de-

lati, smo jim dali zobati. Ampak koliko je bilo treba nakositi za čez zimo! Kosil sem na košenicah od gozdne pa kupoval sem mrvo. Leta 1969 sem na Popovičih, v opuščeni žumberški vasi, kupil 7 hektarjev zemlje, travnikov. V osmih urah mi je Jože Škrbec z Jugorja pri Gabrju z motorno kosilnico nakosil osem stogov mrve; en stog je za dober voz. Danes je tam vse zaraščeno in v celem dnevu ne bi nakosil za en stog. Pa ne samo tam. Kako je bilo včasih živo in veselo na Gorjancih, ko so kosili žumberčani! Cele vasi so bile tam. Danes so pa Kotline, Korita, Makarovo stanje, Pesjak, Ponikve in druge gorjanske košenice že skoraj zaraščene in pušto je sedaj tam, da je človeku kar tesno pri srcu. Pa pri fabriki kako je bilo včasih živo. Iz Gabrja, z Dolža, Jugorja in drugih podgor-

skih vasi je vsak dan prišlo v Gorjance po 30 in več delavcev in cele dneve so pele žage, ko so še ročno podirali drevje. To je bilo veselo! Prej smo trdo delali, a smo zadovoljno živeli in smo bili zdravi in veseli. Ja, tovariš moj dragi, tako je bilo. Pozimi je bil tak mraz, da je drevje pokalo, kruh in špeh, kar sem imel za malico, pa sta mi zmzrnila, da sem ju moral sekati in v ustih tajati, tako kot če bi ju danes vzel iz skrinje. Na vse to sem se pa napil ledene gorjanske vode pa imam še danes zdrav želodec. Čez gorjansko vodo je pa sploh ni. Prva leta v Sloveniji sem delal v Kočevskem Rogu pa mi tam ni bilo všeč, ker je Rog brez vode. Tako žejen sem bil, da sem iz luž pil. Na Gorjancih pa taka voda, da te kar privzdigne. Najboljša je pa v Pendirjevki, tam blizu, kjer je bila med vojno partizanska bolnica. Lahko bi pet kil kruha pojedel, a če bi se potem te vode napil, bi bil spet lačen in bi moral spet jesti.«

Sedaj Ivo Kovačević bolj poredko zaide v Gorjance, a pozabiti jih ne more. Po drva gre, kaj mu jih odkažejo, odpelje jih s traktorjem. Takrat si natoči gorjanske vode, da jo ima še za domov. Pa okoli pogleda, kako bukve rastejo in če so še tako lepe kot včasih, ko je vsako poznal. Ljudi, ki sedaj hodijo in delajo po Gorjancih, pa ne pozna več. Njegovi znanci so največ v pokoj, tako kot on, marsikatero od njih pa ni več na svetu. Doma v Škemljevcu ima Ivo konja. »Mi pravijo domači, da bi ga prodal, češ da ga nimamo kaj rabiti. Res ne dela, sem in tja kaj povlečem z njim, a ga ne dam od hiše. Celo življenje sem s konji in dokler lahko gibljem, ga bom imel. Koliko sem jih imel, niti ne vem, precej čez 50 jih je gotovo bilo in vsi so krepko delali. Ta ima kakšnih 500, 600 kil, a drv še ni nosil in jih tudi ne bo. Jaz jih pa tudi ne bom več, tudi videti jih ne bi hotel, koliko sem jih stovoril iz host, tovariš moj dragi...«

A. BARTELJ

Mož, ki je na vrh Gorjancev pritovoril stolp

Pred nedavnim je nek naš časopis prinesel članek o tem, da v Švici opuščajo težko mehanizacijo v gozdovih in da v marsičem prehajajo na »starinski« način gospodarjenja in izkoriščanja gozdov. Ob tem se je pisec vprašal, če bomo pri nas spet zaostali za pametnimi Švicarji. Starejši novomeški gozdar, ki je znan po svoji umirjeni preudarnosti, je to komentiral takole: »Če pred časom ne bi tako hiteli posnemati tujcev, nas ti sploh ne bi prehiteli!« Če pa jim bomo tudi tokrat tako hitro sledili, se kaj lahko zgodi, da bomo tudi na Gorjancih spet videvali z metrskimi poleni naložene bosanske konjičke, kako drug za drugim, v koloni, tovorijo les iz gozda do gozdnih poti in cest. Takega prizora na Gorjancih ni moč videti že več kot 10 let, odkar je Ivo Kovačević svoje konje prodal in dokončno odšel od fabrike k družini v Škemljevec, vasio pri Jugorju na belokranjski strani Gorjancev. Še dve, tri leta je delal kot kurjač v tovarni na Suhorju, sedaj pa je že kakšnih 10 let upokojen.

»Ne bi rad videl vseh tistih tisočev metrov drv, ki sem jih s svojimi konji v 30 letih iztovoril iz kočevskih in gorjanskih host. Ne, tega ne bi rad videl,« počasi, a odločno in trdo reče Kovačević, kljub skoraj 70 letom še vedno dinarsko trden in tršat Bosanec, ki je večji del svojega življenja pregaral v Sloveniji. »Vse bi še bilo v redu, zdravje je še nekako in tudi moči

še imam, le noge mi slabijo. Potipaj te kite na nogah, brate, uničene so, to je od vseh tistih zim v hostah. Najlepa leta sem pustil v hosti. O, saj poleti je lepo, a pozimi, pozimi... In kakšne zime so bile včasih! Hlačnice so mi zmzrnile in so

...Prestavljiva enota za različne namene...

- Postavljeno na prostem
- Postavljeno v nadkritih objektih
- V kombinaciji več enot poljubno izbiramo velikost in namen uporabe
- Odlična zaščita pred zunanjimi vremenskimi in ostalimi vplivi
- Željam in potrebam kupca so na razpolago naši strokovnjaki
- Uporaba večnamenska: kioski, toaleta, bife, butique, vratarnica, trgovina, cafe-bar, slaščičarna...
- Izdelava tudi po naročilu

INFORMACIJE:
GIP «PIONIR» NOVO MESTO
Kettejev drevored 37
tel.: 068/23-535, fax: 068/23-176

45
PIONIR
GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

NAGRADA V TREBNJE

Žreb je izmed reševalcev 10. nagradne križanke izbral ANDREJA MEŽANA iz Novega mesta. Za nagrado bo prejel knjigo Filipa Raduloviča Ljubozna Josipa Broza, delo, ki je dvignilo nemalo prahu. Nagradjencu čestitamo.

Rešite današnje križanko in pošljite rešitev najkasneje do 8. aprila na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIZANKA 12.

REŠITEV 10. NAGRADNE KRIZANKE

Pravilna rešitev 10. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, glasi: OGEL, BRST, MOTALNICA, LLANO, DEL, EON, VRANA, ODOBKA, AR, PAN, LOARA, ITISON, TRITLI, DNO, SITA, TEMA, RANITEV, ZENON, ILIN, VODITELJ, SORA, ORADA, AA.

MISLI

Če se družba giblje proč od spoštovanja zakonitosti, če je iskanje praznin v zakonih običaj, spoštovanje predpisov pa izjema, potem je težko pričakovati od posameznikov, da se bodo držali moralnih pravil.

M. DRČAR-MURKO

Zgodovina je zavest o preteklosti, toda kot del sodobnosti nosi in ima v sebi tudi tisti tretji časovni segment: prihodnost.

D. BARJAKTAREVIČ

NAGRADNA KRIZANKA

12

KEM SIMBOL ZA FOSFOR	MUSLIMANSKA DOBROČELNA USTANOVA	GLOBOKO PREKOPANJE ZEMLJE	KAMNINA	POUDAREK	ANTON J. UDR	PODPORNIK DOBROTNIK	FOTOGRAFSKO RAZVULJO	BIJALNA PALICA	ZENSKO IME
SI. SRA. DATELI (VASILJI)					MUSLIMANSKO SVETO MESTO				
NAVDUŠEVANJE ZAKAJ					RAJ PERGAMSKI KRALJ				
ZAGIB TIRANINE LUKANA V SOBU					BARVA KOŽE NAJMANJŠA BOMBARNA TRAMINA		REJEC CEBEL	DL	
DL	KLUJANAC	NOGALNIK	VINSKI CVET DEL KOLESPARSE TEME			ZDRAVILNO LUEDA			
NAPREDEK				APOLONOVA MATI	SVETA GORA BREKCELJ		BRANE OBLAK PRISTANISČE		KOVINSKA UVAJSKA FORMA
AVION					ŠČEPEC SOLI KRITIK FINO				
ZVISENA LRSKA PESEM		TROPSKI HRAST							
GLAVNICA		KEM SIMBOL ZA PIRU							
STARA PREDKOVNA PLEMENA									

Z nožem nad »sveto bolezen«

Nekdaj je bila božjast zavita v plašč nadnaravnih skrivnosti, danes predstavlja strokovni izziv za kirurgijo — Uspešno in popolno ozdravljenje

Je mogoče dušo zdraviti z nožem? So duševne bolezni posledica organskih sprememb v možganih in jih je mogoče z odstranitvijo obolenih tkiv ozdraviti? Na to vprašanje, ki ga je že v prejšnjih stoletjih zastavila pozitivistično usmerjena evropska medicina, so različni odgovorili in se je praksa v posameznih obdobjih bolj ali manj ravnala po teoretičnih odgovorih, nož pa igral večjo ali manjšo vlogo pri zdravljenju duševnih bolezni. Nekako je le prevladovalo mišljenje, da skalpel nima kaj dosti iskati v psihiatričnih klinikah. Kadar pa kirurg zareže v možgane, je poseg lahko tudi zelo uspešen. Zanimivi so vse pogostejši uspešni kirurški posegi pri zdravljenju ene od najstarejših in precej razširjenih duševnih bolezni — epilepsije. Kirurgi lahko popolnoma ozdravijo teško obolenje epileptike.

Epilepsija oziroma božjast ali padavica, kot bolezn pravimo pri nas, je težka in razmeroma pogosta bolezen živčevja, ki se je še dandanes drži nekaj skrivnostnega. Nekdaj so bolezen imeli za sveto, na kar namiguje tudi slovenski izraz božjast. Naziv bolezni epilepsija izhaja iz stare grščine, pomeni pa zgrabiti, zgrabit. S tem nazivom so antični zdravniki izrazili svoje razumevanje bolezni, saj beseda pove, da bolnika neka neznan, skrivnostna in nadnaravna sila zagrabi, ga vzame zase in iztrga svetu za nekaj časa. Hipokrat je prvi podrobneje opisal bolezen in njene simptome, h kliničnemu opisu pa je pripisal, da božjast ni skoraj v ničemer podobna drugim boleznim. Še stoletja kasneje so ljudje na božjast gledali s svetim strahom in nerazumevanjem, v najhujših primerih so v epileptikih celo videli ujetnike hudiča. Tudi dandanes imajo

množi ljudi predsodke do te bolezni.

Kot je bolezen stara, je staro tudi zdravljenje. Antični Grki so jo poskušali zdraviti s sredstvi, ki sodijo bolj v čarovništvo kot v zdravilstvo: z željvo krvjo, kameljo dlako, s spolnimi žlezami nilskega konja in s podobnimi čarovnjami. Starorimski zdravniki iz prvega stoletja našega štetja poročajo o še bolj nenavadnem načinu zdravljenja, ki je naravnost grozljiv. Govore o uspehih, ki jih pri zdravljenju svete bolezni dosega s tem, da dajejo bolnikom piti kri na smrt ranjenih gladiatorjev.

Epilepsija je odziv možganov na razne okvare, na obolenja in okvare živčevja, na vnetja možganov, na tumorje. Bolezen lahko spremlja nekatere druge bolezni, lahko pa se pojavlja kot povsem samostojna brez očitnega vzroka. Določeno vlogo igra tudi podedovana nagnjenost k božjastnim napadom. Lahko je tudi posledica visoke vročine, ki prizadane otroke. Večina otrok, ki imajo tako izkušnjo za seboj, sicer nikoli ne razvije padavice, pri redkih posameznikih pa v možganih ostane košček brazgotinastega tkiva, imenovanega gliosis. Stimulacija te točke v možganih privede do eksplozivne abnormalnih električnih aktivnosti v možganih in pride do epileptičnega napada.

Božjastni napad se najavlja s posebnim počutjem. Večina bolnikov občuti neposredno pred napadom neprijeten občutek v želodcu, glavobol ali vrtoglavico. Začetnemu stanju pravijo avra. Nato sledi sam napad, ki je različno močan. Gre za začasno izgubo zavesti, bolnik pade po tleh kot pokošen, pogosto ga zvijejo močni krči. Čez čas se umiri in pride k sebi. Samega napada in

izgube zavesti se ne spominja. Napadi so nevarni, ker se bolnik lahko pri padcih težko rani, pade v vodo in utone ali se kako drugače ponesreči. Če si hudi napadi sledijo neprekinjeno, lahko bolnik tudi umre.

Zdravljenje epilepsije z zdravili ter dieto in primernim načinom življenja je dolgotrajno in traja več let, včasih kar vse življenje. Bolnik mora jemati zdravila po natančno predpisanim redu leta in leta, četudi nima več epileptičnih napadov. Tudi če napadi prenehajo, mora bolnik še jemati zdravila. Namen zdravljenja je predvsem, da se število napadov kar najbolj zmanjša ali povsem odpravi, kar pa je pri huje bolelih težko ali celo nemogoče.

Poskusi operacijskega zdravljenja epilepsije so stari, kot je stara medicina. Stari Egipčani so vrtali luknje v lobanjo, da bi tako odprli izhod v glavi za zlega duha bolezni. Sodobni kirurgi, ki se lotevajo božjasti s skalpelom, tudi iščejo »zlega duha« bolezni, vendar ga vidijo v tistih nepravilnostih v možganih, ki povzročajo epileptične napade. Odkrivanje teh točk je bilo doslej zelo težavno, zato so bili tudi poskusi in uspehi kirurškega zdravljenja epilepsije redki.

V novejšem času imajo nevrologi neprimerno večje možnosti odkrivanja kritičnih točk v možganih. Na pomoč so jim prišle najsoodobnejše elektronske naprave, s katerimi lahko nadzorujejo delovanje možganov, jih opazujejo in merijo med samim delovanjem ter z računalniki obdelujejo slike dogajanj med samim epileptičnim napadom. Sprožilci napadov leže v levi ali desni možganski polutki, lahko so v obliki epileptogenih brazgotin v možganih ali tumorja. Če se kritično tkivo nahaja v delu možganov, kjer ga je mogoče odstraniti brez posledic za delovanje gibalnih ali govornih središč, je pot za operacijo odprta. Gre sicer za zelo zahteven in silno natančen postopek, ki pa daje izredne rezultate. Kirurgi so z nožem popolnoma ozdravili težke epileptične bolnike.

MiM

Privlačen tobak

Francoska mladina v obljemu tobaka — Nov škan-dal

Za mlajše francoske generacije je ime Cheygnon nekaj tako domačega kot rock in hamburger. Ta francoska tekstilna družba je znala s svojimi kolekcijami usnjenih jaken, majic in jeansa pritegniti najstniške generacije, ki se množično oblačijo v Cheygnonovo konfekcijo. Sociologi zato govore kar o Cheygnonovih mladih generacijah.

Prav zaradi te priljubljenosti imena Cheygnon se je v Franciji dvignil val ogorčenja, ker so se na tržišču pojavile tudi cigarete s tem imenom. Borci proti kajenju se čutijo naravnost izigrane. Francoska mladina je že tako preveč podvržena zdravju škodljivemu kajenju. Podatki govore, da vsak drugi petnajstletnik že redno kadi, občasno pa si prižiga cigareto četrtina trinajstletnikov. Borci proti kajenju menijo, da bodo po cigaretah znamke Cheygnon mladi še toliko raje segali kot po drugih, boj za spametovanje mladih kadilcev pa bo očitno še težji.

Od kdaj pletejo?

Drobnceni fosili razkrili skrivnost pletenja mrež

Mnoge živali imajo kakšno posebno značilnost, po katerih jih takoj spoznamo. Kamelo po grbi, slona po rlicu, žirafa po dolgem vratu in pajka po mreži. A četudi je pletenje mrež tako značilna lastnost pajkov, drugim živalim povsem neznan, ne vemo vsega o tej spretnosti. Drobnci k boljšemu poznavanju tega čudovitega naravnega pojava je prispeval britanski raziskovalec z manchester-ske univerze Paul Selden, ki je nedolgo tega ugotovil, da znajo pajki spletati mreže že najmanj 140 milijonov let.

Selden je do odkritja prišel, ko je proučeval kamenine, ki so jih našli v španskih kamnolomih. V prosornem kamnu je opazil rjavkaste kosmiče. Pogled pod mikroskopom je pokazal, da gre za drobne okamenelke pajke. Pravo presenečenje je sledilo, ko je raziskovalec ugotovil, da imajo pajki že povsem razvite pomožne kleščice, s katerimi si dandanašnji pajki pomagajo pri spletanju svojih mrež. To je trden dokaz, da so pajki delali mreže.

Ko so izračunali starost fosilov, se je izkazalo, da gre za najstarejše doslej znane pajke pletilce mrež. Fosili so stari približno 140 milijonov let. Biologi so doslej menili, da so pajki razvili sposobnost spletanja mreže več milijonov let kasneje. Znali so sicer izločati svilnate niti že pred 400 milijoni let, vendar jih niso povezovali v mreže. Služile so jim le kot pomožni, prosto plavajoči čutni sprejemniki.

Ubijalska zlata mrzlica

Zlatokopi uničujejo prvinsko divjino tropskega deževnega gozda in preostanek Yanomamov

V deževnih gozdovih Brazilije in Venezuele se dogaja mračna drama, žal še preveč značilna za zgodovino človeštva. Tako imenovana modernizacija ugonablja prvinsko in avtohtono kulturo največjega indijanskega plemena na ameriških celinah, ki se še preživlja na prastar način, z najbolj preprostim poljedelstvom in lovom brez strelnega orožja.

Gre za kakih 20.000 preostalih južnoameriških Indijancev Yanomami, za katere antropologi pravijo, da so razvili lepo uravnovane življenje z deževnim tropskim gozdom. Žive življenje, kot ga je živel človek v svojem razvoju pred več desetisoletji v kamni dobi. Ne poznajo pravega poljedelstva, kolo je zanje še neodkrit izum. Hrano in vse, kar potrebujejo za življenje, jim dajejo reka in pragozd. Žive v večjih skupnostih, ki štejejo preko sto pripadnikov, vsaka skupnost pa si postavi eno samo veliko leseno kolibo, pokrito s slamnato streho. Edino pohištvo, ki ga poznajo in uporabljajo v tem preprostem domu, so spalne mreže, narejene iz lubja.

Preostale skupine Yanomamov so spravili v obsežne rezervate, kjer naj bi v miru živeli svoje preprosto življenje, obiskovali pa bi jih samo znanstveniki. Toda ti lepi načrti so padli v vodo, ko so na območjih, kamor so se Yanomami zatekli in kjer še žive svoje prvinsko življenje, odkrili prekleto rumeno kovino — zlato. Na tisoče zlatokopov je pridrlo v divjino in jo začelo uničevati. Za brazilsko zlato mrzlico se zdaj ponavlja venezuelska. Hrup izpiralnice zlata je prepolnil divjad, hidravlični grabeži in črpalke so uničile rečne bregove, mulj od izpiranja je zasul izvirke, živo srebro, ki je potrebno pri čiščenju zlata, je zastropilo reke in življenje v njih. Nesrečne Indijance so priseljenci »obdarili« z

nalezljivimi boleznimi, zoper katere niso odporni, in tako ošpice, gripa in spolne bolezni pobirajo velik smrtni davek. Nekateri skupine Yanomamov si lahko zagotovo hrano samo še z beračenjem.

Vladi Brazilije in Venezuele sta na pritisk svetovne javnosti poskušali zaščititi Indijance, vendar brez uspeha. Celotno miniranje letališč v divjini se ni obneslo. Zlatokopi so začeli uporabljati helikopterje.

Vse kaže, da se bo tudi Yanomamom usoda obrnila tako, kot se je številnim drugim ljudstvom iz deževnega tropskega gozda — izginili bodo in se povsem »civilizirali«.

Drago razliti

Rekordna odškodnina za onesnaženje morja z nafto

Največje izlitje nafte in doslej najhujše onesnaženje okolja s surovo nafto, do katerega je prišlo pred dvema letoma, ko je ob obalah Aljaske nasledel super tanker Exxon Valdez, se bo zapisalo v zgodovino tudi kot najdražja ekološka katastrofa doslej. Ne samo po škodi, ki je bila narejena okolju, marveč tudi po kaznih, ki jih mora izplačati lastnica tankerja. Proti nji je bilo vloženih preko 300 sodnih tožb. Samo kazen za razliti je štiridesetkrat večja, kot so bile dozdane. Za povzročeno škodo bo morala družba plačati najmanj 1,1 milijarde dolarjev. Ekologi praznujejo; visoka kazen pomeni nove usmeritve v pravnem obravnavanju ekološkega onesnaževanja. In čeprav naftna družba pravi, da se plačilo kazni ne bo kaj dosti poznalo pri poslovanju, je gotovo svarilen znak za druge. Do razliti se ne bodo več obnašale tako brezbržno.

Enkratna priložnost

v prodajnem salonu v Novem mestu, Cesta komandanta Staneta 38, tel. 22-305 in v Krškem, Cesta krških žrtev, tel. (0608) 31-302

- velika izbira kuhinj priznanih proizvajalcev
- predsobe
- dnevne sobe z veliko izbiro sedežnih garnitur
- spalnice
- jedilnice
- kopalniški programi
- keramične ploščice iz uvoza
- svetila in vse ostalo za opremo stanovanj
- TV sprejemnike SAMSUNG

Prodaja na 6 obrokov brez pologa z dodatnim 10—30% popustom!

DEDKI IN BABICE! OČKI IN MAMICE!

Pomladni SUPERARANŽMAJI za vas in vaše otroke do 27. 4. ter od 5. do 31. 5. 1991

Hoteli A KATEGORIJE ARENATURISTA v Pulju!

BRIONI, PALMA, HISTRIA

Spomladi 91 ARENATURIST poklanja vašim otrokom 50% popust, toda tudi...

- šolo plavanja v zaprtih bazenih z ogrevano morsko vodo za začetnike in naprednejše plavalce
- družabne igre
- otroški kino
- ... vam pa
- nakupe v blagovnici STANDA v Pulju
- družabne igre: bridge, šah...
- videoprojekcije...

Cena polnega penziona je (neverjetna!) 180 din za osebo, otrokom do 12. leta pa nudimo 50% popusta na to ceno!

Vse informacije in rezervacije posreduje: ARENATURIST PULA, A. Smareglia 5, tel.: (052) 34-588, 41-853, fax: (052) 42-138, telex: 25228, 25323

SPLOŠNI POZIV ZA VPIS V VOJAŠKO EVIDENCO

Na podlagi 12. in 69. člena Zakona o vojaški obveznosti (Ur. list SFRJ, št. 64/85 in 26/89) pozivamo vse moške osebe, rojene v letu 1974 in starejše, stalno ali začasno stanujoče na območju občine Novo mesto, ki niso bile klicane z osebnim pozivom k vpisu v vojaško evidenco, da se zglasijo TAKOJ, najkasneje pa v treh mesecih po objavi tega poziva, na Sekretariatu za ljudsko obrambo občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, zaradi vpisa v vojaško evidenco.

Številka: 822/26-91
Datum: 26. 3. 1991

SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO
OBČINE NOVO MESTO

tovarna zdravil, p.o.
Novo mesto

ODDAJA V NAJEM

gostinski objekt —
Restavracija Baza 20 na Rogu

Lokal je v celoti opremljen in bo oddan v najem z gostinsko opremo brez drobnega inventarja. Izbor med ponudniki bo opravljen glede na predstavljen program gostinske dejavnosti in višino ponujene najemnine, pri čemer bodo imeli prednost delavci KRKE, Zdravilišča. Poslovno sodelovanje bo sklenjeno najmanj za dobo petih let. Podrobnejše informacije lahko dobite v vodstvu KRKE — Zdravilišča, telefon 068/22-436 in 22-330.

Vaše vloge z ustreznimi dokazili in programom pričakujemo v 8 dneh po objavi na naslov KRKA — Zdravilišča, Germova 3, Novo mesto. Vloge naj bodo v zaprtih kuvertah s pripisom »najem lokala«.

O izbiri boste obveščeni v 15 dneh po poteku roka za objavo.

dežurni poročajo

ODKLENJENA HIŠA — Nepriprav, ki je 20. marca okoli 13.40 Stefanu Slaku iz Dečje vasi pri Trebnjem zmaknil 2.150 din, ni imel težkega dela. Hiša je bila namreč odklenjena.

ODNESEL VETROBRANSKO STEKLO — Tudi to se zgodi. Z osebnega vozila Franca Bajca iz Dolenje Radovlje je nekdo prejšnji teden snel prednje vetrobransko steklo in ga odnesel neznan kam. Avto je bil parkiran pred bifejem na Otočcu.

VINJEN PRETEPAL OČETA — Z vinjeno osebo so imeli opravka tega dne tudi trebanjski možje postavne. 45-letni Janez U. iz Repč je popoldne doma pretepal očeta in ga zmerjal, zato je moral z miličniki na prisilno hlajenje vroče glave.

OSUMLJENA TATVINE — I. G. iz Gabrja pri Soteski in M. B. iz Dolenjih Sušic sta osumljena tatvine radiokasetofona, ki je do polnočja 24. februarja domov v garaži Pavla Škufca iz Obrha.

SSEKIRO NAD OČETA — 23. marca okoli 17. ure je 28-letni P. H. iz Vrčic pri Čraotnjah doma med prepričkom pograbil za sekuro in z njo po prstih poškodoval svojega očeta. Slednjemu so morali priti na pomoč miličniki.

GROZIL JE ŽENI — Topiški miličniki so 24. marca okoli polnoči pridržali do iztreženja 54-letnega Jožeta P. iz Velikega Lipja. Možakar je doma vinjen grozil ženi, ko pa tudi opozorila niso zalegla, so možje v modrem pač opravili svojo nalogo.

DOBER PLEN — V noči na 22. marec je nekdo vlomil v tovorni avto Franca Avgustiniča iz Gradca in odnesel kovček z dokumenti, denarjem in štampiljko. Policijsko poročilo omenja, da je Avgustinič kar ob 37.000 din.

MILICNIKA PO GLAVI — 49-letni Ivan S. z Vrhtrebnega je prišel 22. marca nekaj po 12. uri navzkriž z zakonom. Prepir in pretep so hoteli preprečiti miličniki iz Trebnega, a je Ivanovo srboritnost in vročo kri obujali tudi moč v modrem, ki ga je Ivan ob prihodu s pestjo kresnil po glavi. Kaj dosti več mu ni uspelo, živce si je nato miril v prostoru za pridržanje trebanjske PM.

PREREZANE GUME — 23. marca zvečer je neznanec prerezal štiri gume na kombiju Ignaca Škoda iz Vinje Gorice pri Trebnjem. Škoda je za 6 tisočakov.

KJE JE MERCEDES?

ČATEŽ — Neznani nepripravilni je 21. marca neznan kam odpeljal osebni avto znamke Mercedes 200 D, ki je bil parkiran pred hotelom Terme na Catežu. Vozilo je bilo srebrno kovinske barve, registrska oznaka na njem pa je bila ME — AY 103 100. Lastnik mercedesa, Domžljan Milan Marčijan, je začasno vsaj ob 550 tisočakov.

TRČIL V DREVO

MURNICA — Janez Martinčič iz Šentjanža se je 20. marca okoli 20. ure peljal z neregistriranim osebnim avtom, za nameček pa še brez izpita, po cesti med Šentjanžem in Leskovcu. Zaradi prehitre vožnje ga je med vožnjo po klancu navzdol v levem ovinku zaneslo s ceste. Trčil je v drevo in obelžal hudo poškodovan. Zdravi se v novomeški bolnišnici.

Duši nas znak blaginje

Z okrogle mize Zelenih Slovenije: ceste in avtomobili so postali vir smrada in hrupa

Petino vse končne energije porabi človeštvo v prometu. V Sloveniji ta čas kuri fosilna goriva 550.000 avtomobilov, nad 90.000 traktorjev, 30.000 tovornjakov in na tisoče avtomobilov ter drugih vozil. Simbol blaginje in človekove osebnosti svobode — avto je postal vir smrada in hrupa. Prav v tej luči ga je prejšnji teden obravnavala okrogla miza Zelenih Slovenije, ki jo je v Ljubljani sklical predsednik dr. Dušan Plut. Zaslepljeni z varljivim bliščem motorizacije, ki je Slovenijo pripeljal med razvite države (3,6 prebivalca na eno osebno vozilo, v Avstriji 3,1, v Italiji 2,8), se doslej nismo temeljito ukvarjali z ekološkimi posledicami in ne ugotavljali škode, ki jo vozila povzročajo v človekovem okolju. Taje že sedaj iz dneva v dan večja, z dograditvijo slovenskega cestnega križa pa se bo še povečala, saj se bo močno okrepil tranzitni promet, emisijo škodljivih snovi iz motornih vozil pa povečujejo tudi večje potovalne hitrosti. Avtomobil, ki drvi s hitrostjo 120 km, izloča štirikrat več dušikovih plinov, kot če

Pomoč poslovodje in inflacije

ali, kako je zasebnik B. K. s pomočjo poslovdje M. Ž. gradil stanovanjsko-poslovni objekt v Gradcu?

Slovenski kriminalisti so napovedali razmahu gospodarskega kriminala neizprosno boj. Tudi novomeška in krška UNZ v tem nista izjemni, pričujoči zapisi govore o nekaterih v zadnjih mesecih na Dolenjskem in v Posavju odkritih primerih tovrstnih kriminalnih dejanj, katerih »avtorji« so praviloma vodilne osebe delovnih organizacij, podjetij ali trgovin.

ČRNOMELJ — Ne bomo pravič v tem okviru zapisali, kako je še do bro leto ali dve nazaj visoka inflacija šla na roke trgovcem, bolje rečeno, poslovdjem nekaterih prodajal. Velika večina jih je znala to s pridom izkoristiti, bodisi za dobro svoje delovne organizacije, zase, bodisi za nekoga tretjega. Tudi M. Ž., poslovdja črnomaljske trgovine Mavrica, ki je poslovala v okviru ljubljanske Lesnine, tozda Trgovina na drobno, pri tem ni bil izjema. Le da je s svojim početjem padel tudi v oči uslužbenec novomeške UNZ, ki so se za njegovo ravnanje pričeli že predani resneje zanimati, pred nekaj meseci pa so primer zaključili s kazensko ovadbo, ki so jo predali novomeškemu temeljnemu javnemu tožilstvu. V njej M. Ž. sumijo storitve kaznivega dejanja zlorabe položaja in pravic odgovorne osebe.

Sporno dogajanje sega v čas med 30. marcem in 7. julijem 1989. Pri poslovdji M. Ž. se je v Mavrici oglasil zasebni obrtnik B. K., ki je bil v tistem času v hudih likvidnostnih težavah. V Gradcu je namreč gradil stanovanjsko-poslovni objekt, investicija pa mu je očitno povzročila kar hude preglavice. Kot pravi ovadba, naj bi se bila M. Ž. in B. K. dogovorila za svojevrstno sodelovanje, kot tretja glavna oseba se v nadaljevanju zgodbe pojavlja še inflacija. M. Ž. naj bi namreč privatniku dobrosrčno izdal naročilnice svoje delovne organizacije, s katerimi je ta potem po različnih prodajalnah v Beli krajini in drugod kupoval razni gradbeni material, potreben za gradnjo in dokončanje objekta v Gradcu. B. K. je nato te zneske za tiste čase zavoljo inflacije velikimi časovnimi zamiki vsaj

enega meseca poravnal z naročilnicami svoje obrtne zadruge Bela krajina. Da je delo teklo neopazno, naj bi bil M. Ž. v času med 28. aprilom in 29. septembrom 1989 v dobavnice obrtne zadruge vnašal lažne podatke in tako prikrival preje omenjeno početje. Kot pravi kazenska ovadba, naj bi bila ljubljanska Lesnina s tovrstnim brezobrestnim kreditiranjem v času hiperinflacije oškodovana za vsoto 12.696,60 din, kar v tistih časih ni bil majhen znesek. Za lažje razumevanje ravnjanja, ki naj bi si ga privoščila poslovdja in obrtnik, dodajmo, da blago, ki naj bi ga B. K. kupoval za naročilnicami Lesnine, dejansko sploh ni prihajalo v prodajalno Mavrica, pač pa naj bi ga B. K. neposredno obdržal zase, za navidezno dospetje materiala v trgovino pa naj bi s ustreznimi »priedbami« potrebnih papirjev poskrbel poslovdja. Da vse le ni teklo po njuni dogovorih in pričakovanjih, pa so poskrbeli kriminalisti novomeške UNZ.

B. BUDJA

Razkošno življenje za šolski denar?

Postopek zoper bivšega ravnatelja in računovodkinjo OŠ Milke Kerin v Leskovcu pri Krškem se bliža h koncu — Obtožnica zoper Ano in Cirila Plut pri sodnikih

KRŠKO — Posavčani niso in verjetno ne bodo zlepa pozabili dogajanje na Osnovni šoli herojine Milke Kerin v Leskovcu pri Krškem, kjer naj bi si tamkajšnji ravnatelj skupaj z računovodkinjo, svojo ženo, na šolski račun prigrabil za malo premoženje raznih dobrin. O tem pričajo številna vprašanja in klici o usodi že pred tremi leti pričete kazenske postopka, ki pa se, kot kaže, le bližajo svojemu sodnemu koncu. Že konec minulega leta je novomeško temeljno tožilstvo vložilo pri krški enoti Temeljnega sodišča Novo mesto štirinajst strani dolgo obtožnico zoper 65-letnega bivšega ravnatelja šole Cirila Pluta iz Krškega in njegovo ženo, 58-letno bivšo računovodkinjo na OŠ v Leskovcu, Ano Plut. Da sodne obravnave še ni bilo, so krive pritožbe na vsebino obtožnice. Slednja je od prejšnjega tedna znova pri sodnikih in tako je moč končni razplet pričakovati prav kmalu. Sicer pa pogledimo, česa vsega sta obtožena Ana in Ciril Plut.

Skupaj naj bi — tako pravi obtožnica — z naročilnico, ki jo je plačala seveda šola, jeseni 1985 v zagrebškem Kerametalu vzela 315 salonitnih plošč in 30 slemenjakov, nato na enak način spomladi istega leta v krškem Mercatorju Preskrbi 1630 kg betonskega železa, 300 vreč cementa in nekaj betonskih cevi; avgusta 1985 naj bi v brežiškem GG na šolski račun vzela zase 338 kvadratnih metrov stenskih oblog, decembra istega leta pa v Kerametalu Zagreb nadaljnjih 160 vreč cementa in 70 vreč lepila nivedur. Zadnje dejanje, ki naj bi ga storila skupaj, sega v julij 1987, ko naj bi iz krškega Agrokombinata namesto v šolo odpeljali domov 10 kg kokiš, 30 kg junčjega stegna, 31 kg svinjskega stegna, 4 kg mletega mesa in 15 prekajenih svinjskih reber.

Nekajkrat daljši pa je seznam podobnih dejanj, ki naj bi jih storila Ana Plut sama. Tako naj bi si septembra 1985 s šolskim denarjem kupila pralni stroj Gorenje, junija istega leta tri torbice, fondi, tri krožnike in šest blazin, junija 1986 pa v ljubljanskem Supermarktu gugalnik. Oktobra 1986 naj bi bila po pisanju obtožnice znova v zagrebškem Kerametalu in tam s šolskimi naročilnicami zase vzela 15 kvadratnih metrov stenskih oblog iz hrastovega furnirja, februarja 1986 naj bi v svinjskem Mercatorju Agrokombinatu vzela jedilni pribor, maja 1988 v krški Preskrbi dva mikserja, septembra tega leta pa v krškem Mercatorju Agrokombina-

tu več stiropora, bakrenih cevi, purpene, kita in čopičev. Datum 14. oktobra 1988 je imela naročilnica osnovne šole, s katero naj bi Plutova zase vzela še 52,5 kg bakrene pločevine, 14. 11. 1988 pa naročilnica, s katero je v Mercatorju Preskrbi dvignila jupol, izvijače, žičnike, električni kabel, vtičnice in izolirni trak.

Posebnost nakupov Plutove s šolskimi naročilnicami pa so bili obiski mesnic in špecerij. Tako naj bi v Mercatorju Agrokombinatu Krško enkrat vzela zase 55 kg junetine in 38 kg svinine, spet drugič 10 kg junčjega stegna, 8 kg mletega mesa, 10 kg svinine in 13,5 kg piščancev, ob tretjem obisku je šlo z njo 8,7 kg svinjskega kareja, 10 kg goveje potrebušine in 10 kg mletega mesa, četrtrič raznega mesa v skupni teži 27 kg, petič pa so se 33 kilogramom mesa pridružile še hrenovke in jetra. Nič manj

• Ciril Plut, bivši ravnatelj OŠ Milke Kerin v Leskovcu pri Krškem, je odšel v pokoj 31. decembra 1987, njegova žena Ana pa je bila vodja finančno-računovodske službe na tej šoli do 31. decembra 1988.

rada ni Ana Plut obiskovala prodajalno krškega Mercatorja Preskrbe, kjer si je izbirala druge vrste dobrot in potrebščin. Osnovna šola Milke Kerin naj bi bila plačnik več kilogramov vratovine, salam in slanine ter viljamovke, sliovke, sira, 6 kg kave, 24 l mleka, 18 zavitkov pralnega praška in še česa, kolikor naj bi Plutova ob enem obisku odnesla na svoj dom. Spet drugič naj bi vzela kar 200 jajc, 80 kg sladkorja, 30 kg moke, 20 kg soli, 24 l olja, 100 kozarcev, 46 kompotov, da 10 kilogramov salam, 5,2 kg šunke, šamponov, čistil, pralnih praškov, čaja, mila, masla, margarine in še česa ne omenjamo. Ne dosti bolj skromna je bila tretjič, ko naj bi domov odnesla 12 l olja, 15 kg sira, 210 jajc, hrenovke, šampinjone, vampe, olive, čokolado, pašteto, sirup, drobtine, marmelado ter še in še podobnih stvari. Pogledimo še »izkupiček« štirih podobnih obiskov v prodajalni krškega Mercatorja Preskrbe. Julija 1988 naj bi z naročilnico osnovne šole zase nabavila 7 kg različnih salam, 10 kg hrenovk, več klobas, 2,5 šunke, 3 kg vratovine, 24 l mleka, več sira, olja, margarine in rozin, 30 sokov, kis, smetano, kavo, pašteto itd. Vse to ji je očitno zadoščalo za slab mesec, kajti že avgusta naj bi odšla po novih »nakupih«: tokrat je vzela 24 l mleka, 7,7 kg vratovine, 24 pašet, 60 kg sladkorja, 120 jajc, 40 margarin, 12 l olja, 12 kg pariške salame, 86 zavitkov toaletnega papirja, metlo ter nekaj podobnih stvari. Septembrski nakup je vključeval 190 zavitkov toaletnega papirja, 40 l olja, 50 kg sladkorja, 10 pašet, 3 kg marmelade, več kilogramov sira in salam, pralne praške, jajca, čokolado, mleko, kavo, smetano in še kaj, medtem ko naj bi oktobra odnesla domov omele in metli, 60 čokolad, 360 jajc, 40 kg vampov, 16 kg šunke, več kilogramov vratovine in salam, kavo, maslo, 6 kg sira, da ne naštevamo naprej. Kajti z lučjo bi ob belem dnevu

morali iskati tistega, ki si je takšne nakupe z legalnimi dohodki kdajkoli lahko privoščil. Tudi ravnatelj in računovodkinja se takšne ustanove ne.

Jasno, da se ob vsem tem vrstijo vprašanja, kako je bilo takšno početje toliko časa neodkrito. Poglavitni del odgovora je skrit v dejstvu, da sta Plutova zasedala mesti ravnatelja in računovodkinje, s čimer je bila objektivna notranja kontrola nad razpolaganjem in porabo šolskih sredstev domala nemogoča. In do kdaj, koliko časa bi nadaljevala s prisvajanjem, kot jima ga očita obtožnica, ako ne bi bilo zanj nesrečne dobavnice z dne 7. 10. 1988. Po tej dobavnici, ki jo je Plutova sama podpisala, naj bi za šolo kupila in prevzela v poslovalnici 3 krškega Mercatorja Agro-

Pomladanski požari se kar vrstijo

NOVO MESTO — Še takšni posveti pomladanskih požarov ne bodo preprečili. Najboljši lek bi bila učinkovita kaznovalna politika, katere pa brez ustreznih občinskih odlokov ni. In tako bo pač še naprej gorelo, kot je prejšnji teden.

Neznaneec je 20. marca ob 12.45 v gozdu Terezije Gerlica v Dečji vasi zažgal listje, požar pa se je hitro širil in povzročil za 5 tisočakov škode. Istega dne popoldne je Alojz K. iz Trstev vasi požgal suho travo nad obronkih njiv za vasjo Krupa. Veter je ogenj raznesel na travnike in v smrekov nasad; slednjega je bilo uničenega kar 10 arov, škoda pa so ocenili na 50.000 din. 21. marca okoli 16. ure je Albina L. iz Dolenjega Karteljevega požigala suho travo ob magistralni cesti Ljubljana — Zagreb. Požar se je razširil bolj, kot je načrtovala sama, na pomoč so morali priskočiti gasilci. V petek, 22. marca, okoli 16. ure pa je Janez G. iz Hrušice zažgal travo in odpadke ob cesti med Gabrjem in Brusnicami. Veter je ogenj odpihal v bližnji gozd, tako da so morali posredovati poklicni in prostovoljni gasilci. Škoda še ni ugotovljena.

OGENJ UŠEL V GOZD

BREGANSKO SELO — V nedeljo, 24. marca, okoli 14. ure je Zagrebčan Stanko V. pošpravljal okoli svojega vikenda v Breganskem selu. Med opravilom je sežgal tudi ostanke in suho travo, pri tem pa je bil nepreviden in mu je ogenj ušel v bližnji 250 krat 300 m velik gozd, kjer so zgorela drevesa in podrast. S požarom so opravili gasilci iz Velikega Obreža, materialne škode pa je za 20 tisočakov. Zoper Stanka V. bo podana kazenska ovadba.

MOTORISTU IZSILIL PREDNOST

SENOVO — V ponedeljek, 25. marca, ob 13.35 je Ivan Selič iz Krškega zapeljal svojo katro s parkirnega prostora pred gostinjskim lokalom ob cesti med Brestanico in Senovim. Pri tem ni bil dovolj previden in je izsilil prednost motoristu Janku Šenici z Drnovega. Da bi le-ta preprečil trk, je zaviral, izgubil ravnotežje, trčil v betonski steber ob cesti in se hudo poškodoval, enako kot njegov sopotnik na motorju Martin Hictalar s Senovega. Oba se zdravita v brežiški bolnišnici.

Dvajseterica brez čelad

Ugotovitve nedavne akcije novomeških miličnikov

NOVO MESTO — S pomladjo so na mestne ceste in ulice prihrumela tudi preko zime varno spravljena motorna kolesa, ki sedaj prenekaterim iz takšnih ali drugačnih razlogov parajo živce. Hrup, divja in objestna vožnja ter nepoštovanje prometnih predpisov so poglaviti vzroki za vse številnejše pritožbe. Da so slednje vsaj v dolenski metropoli povsem upravičene, je pokazala tudi akcija novomeških miličnikov, ki so jo opravili pred dnevi skupaj s sodnico za prekrške in uslužbenec novomeškega AMD. Kot zanimivost pa omenimo, da so prvič pri delu uporabljali tudi fonometer, s katerim so preizkušali glasnost vozil.

Takoj zapišimo, da je fonometer pri štirih kolesih z motorjem pokazal preveliko hrupnost, očitno so bila vozilca temu primerno tudi predelana. Sicer pa je bilo v akciji pregledanih 55 koles z motorjem, 17 motornih koles, 40 koles, 75 osebnih avtomobilov in 9 tovornjakov. Pa ugotovitve? Izdanih je bilo 10 plačilnih nalogov, pobranih 12 denarnih kazni, izrečenih 36 opozoril, ob tem pa podanih še 36 predlogov za uvedbo postopka pri sodniku za prekrške: osem za voznike osebnih avtomobilov, tri šoferje tovornjakov ter 25 motoristov. Pri slednjih je šlo predvsem za vožnjo brez ustreznega potrdila, preveliko hrupnost motorja ali za tehnično oporečno vozilo. Bilo je tudi nekaj izrečenih prepovedi nadaljnje vožnje: v 11 primerih zavoljo zaradi hibe na vozilu, dvajsetkrat zaradi

vožnje na motorju brez čelade, štirikrat pa celo, ker je bil za krmilom tudi alkohol. Dodajmo za konec, da so miličniki v akciji, ki je trajala od 12. do 16. ure, odvzeli tudi po 3 vozniška in prometna dovoljenja.

Pregreta žarnica je upepelila hlev

Angela Udovič iz Repč je ob vsaj 150.000 din

REPČE — Minulo sredo, 20. marca, proti večeru je prišlo na gospodarskem posloplju Angele Udovič iz Repč do požara, ki je po doslej zbranih podatkih povzročil kar za 150.000 din škode.

Ogenj se je pojavil na 18 krat 5 metra velikem posloplju, zagorelo pa je v delu, kjer je bil zidan hlev, ostali del posloplja je bil iz lesa. Gasilci so bili sicer urni, toda požar je bil močnejši in hitrejši; gospodarsko posloplje in hlev sta zgorela do tal; domačija je uspelo rešiti le 5 govedin in dva prašiča. V ognju je med ostalim končala ročna in strojna mlatilnica, puhalnik za seno, dva elektromotora, mlin za sadje, 20 vreč umetnega gnojila, 1.500 kg pšenice, 1.000 kg korusa, tri velike lesene kadi, 4000 kg sena, da vsega ne naštevamo. Kot je pokazala preiskava, ki so jo opravili uslužbenci novomeške UNZ in elektrogospodarski inšpektor UJS Novo mesto, je ogenj začetil pregrete stovarne žarnice, ki je bila vložena v neustrezen okov, nad njo pa je bil lesen strop, skozi katerega je štrlelo seno, ki se je žarnice dotikalo.

Z AVTOM V SKUPINO OTROK

RAJEC — 20. marca ob 7.10 se je Anica Rostohar iz Ponikev peljala z osebnim avtom Z 101 po lokalni cesti z Velike Doline proti Novi vasi. V ostrem desnem ovinku jo je zaradi prevelike hitrosti na mokri in spolzki cesti zaneslo v levo, kjer je trčila v skupino petih otrok, ki so hodili nasproti ob skrajnem desnem robu ceste. Tri med njimi je zadela in odbila s ceste, pri čemer so se osemletni L. A. in S. N. ter M. Š., 9, vsi iz Nove vasi, hudo poškodovali in se zdravijo v brežiški bolnišnici. Avto je po nezgodi zapeljal na nasip in se prevrnil, vendar jo je voznica odnesla brez poškodb.

PO DOLENJSKI DEZELI

• Resda reklama ni bila zastoj, toda njen učinek bo bržkone nad pričakovani. Kajti če nekomu iz zidanic zmaknejo kar 180 litrov zlahne kapljice, potem ta res ne more biti slabe kvalitete. To je Zeljku G. iz Dolenjih Ponikev pravzaprav edina tolažba, potem ko je prejšnji teden ostal brez dobrega dela lanske letine. Upa lahko le, da reklama ne bo privabila še koga v zidnico.

• Dobrota je sirota. Vsakodnevno življenje nam to neštetokrat potrjuje. Novo potrdilo tega je dobila prejšnji teden Katarina D. iz Leskoveca. Pri njej se je v zgodnjih dopoldanskih urah oglasil Darko B. iz Šentjerneja in prosil vode. Med gašenjem žele pa je neopazno zmaknil 550 din gotovine.

• Čedo K. iz Novega mesta je imel prejšnji teden v stanovanju tatilca. Zmaknil mu je pet tisočakov gotovine, deponirane v omari spalnice. Zlobneži pravijo, daje tudi to boljše, kot če bi denar imel v banki; ima namreč vsaj nekaj možnosti, da bo s pomočjo miličnikov bankovce še kdaj videl.

• Minuli teden je nekdo vlomil v hlev Jožeta Golobiča v Travnem Dolu, kjer je domovalo 90 ovc. Čredo je zmanjšal za tri glave, eno je odnesel s seboj, dva jagnjčka pa sta bila žrtve preplašenih ovc, ki so ju pohodile. Namesto na rostilju sta končala na mrhovišču.

KRONIKA NESREČ

OB HIŠI NAŠEL GRANATO

PODTURN — Boris Murn iz Podturna je 19. marca popoldne med urejanjem hišne okolice našel topovsko granato in o najdbi tudi obvestil topiške miličnike. Granata, katere kaliber je 155 cm, izhaja iz druge svetovne vojne, za njeno uničenje pa bo poskrbel pirotehnik.

OB HIŠI NAŠEL GRANATO

PODTURN — Boris Murn iz Podturna je 19. marca popoldne med urejanjem hišne okolice našel topovsko granato in o najdbi tudi obvestil topiške miličnike. Granata, katere kaliber je 155 cm, izhaja iz druge svetovne vojne, za njeno uničenje pa bo poskrbel pirotehnik.

odbojka

II. ZVEZNA LIGA, zahod, ženske, 14. KOLO: LIK KOČEVJE — IGMAN 2:3 (8, 10, -3, -5, -12)
 LIK Kočevje: Klun, Levstik, Turk, Ibrahimović, Drobnič, Ni, Briški, Na, Briški, Hočevar, Zupančič, Vidmar.
 LESTVICA: 1. Pula 26, 2. Jedinstvo Elir 24 ... 7. Celje 10, 8. LIK Kočevje 8, 9. Nova Gorica 8, 10. Poreč 8.
 Pari prihodnjega kola: Celje — Lik Kočevje, Igmán — Poreč, Nova Gorica — Jedinstvo itd.
I. SOL, ženske, 18. KOLO: PIONIR — LJUBNO 1:3 (-8, -8, 11, -4)
 Pionir: Barun, Ostroveršnik, Kucera, Poreber, Vernig, Hlača, Slatnik, Fabjan.
 LESTVICA: 1. Koper Cimos 32, 2. Krim 30 ... 6. Pionir 18 itd.
 Pari prihodnjega kola: Topolšica Kajuh — Pionir, Paloma Branik II — Koper Cimos itd.

rokomet

II. ZVEZNA LIGA, ženske, 19. KOLO: LOKOMOTIVA — OPRMA KOČEVJE 14:27 (4:14)
 Oprema: Štefanišin, Klarič 1, Guštin 2, Vuk 1, Krizman 5, Jerič 7, Bejtović 7, Dragičević, Kersnič, Petek 2, Kovač — Jerič 1.
 LESTVICA: 1. Modca Šparta 36, 2. MTC 33 ... 8. Kranj 18, 9. Borovo 13, 10. Oprema Kočevje 10, 11. Branik 10, 12. Burja Centrocoop 8, 13. Lokomotiva 0.
 Pari prihodnjega kola: Oprema Kočevje — Borovo, Branik — Velenje, Zamet — Burja Centrocoop.

Kranj — Mlinotest itd.
SRL, moški, 18. KOLO: ŠEŠIR — INLES RIKO odigrano v tisk, 26. marca, LIPLAST — KRŠKO 29:18 (17:8)
 Krško: Imperl, Kekič 2, Keše 3, Rakar, Voglar 5, Martinčič 6, Pirc, Vrtošek, Urbanc 2, Kozinc.
DOBOVA — PREDDVOR 26:26 (13:11)
 Dobova: Jurkas, B. Levec 7, S. Deržič 5, R. Levec, Starc 2, I. Deržič 1, Žibert 1, Glaser 9, Blažič, Večerik 1, Kranj, Škofca.
 LESTVICA: 1. STT Rudar 31, 2. Pomurka Bakovci 29, 3. Inles Riko (tekma manj) 26 ... 10. Dobova 15, 11. Velika Nedelja 11, 12. Ormož 9, 13. Krško 7, 14. Emens Dol — 4.
 Pari prihodnjega kola: Inles — STT Rudar, Krško — Ormož, Pred-dvor — Pomurka Bakovci, Dobova — Drava itd.

nogomet

SNL, 18. KOLO: ELAN — ŽIVILA NAKLO 1:1 (0:0)
 Strelca: 0:1 Taneski (53), 1:1 Plevnik (63)
 Elan: Črv, Kroni, Kolenc, Kramar, S. Mesojedec, Milanović, Juršič, Božovič (A. Primc), V. Primc, Plevnik, Kostrevc.
 LESTVICA: 1. Slovan 26, 2. Rudar (V) 25, 3. Ljubljana 24 ... 8. Ingrad Kladivar 16, 9. Nafta 16, 10. Elan (-2) 16, 11. Domžale 15, 12. Mura 15, 13. Vozila 15, 14. Steklar 14, 15. Partizan Hmezd 13, 16. Medvode 8.
 Pari prihodnjega kola: Slovan — Elan, Nafta — Vozila, Medvode — Partizan Hmezd, Rudar (V) — Steklar, Svoboda — Mura, Ingrad Kladivar — Jadran Lama itd.

Rokometašice kočevske Opreme vse bliže končnemu cilju — Zanesljiv uspeh v Vinkovcih, v soboto z Borovom — Zanimivo postaja tudi v SRL

Napovedi se na srečo uresničujejo. Po nekaj neverjetno nesrečnih porazih rokometiške kočevske Opreme v II. zvezni ligi so dekleta zabeležila že drugo zaporedno zmago in tako na lestvici prehitela še enega neposrednega tekmeča v boju za obstanek, ekipo mariborskega Branika.

Poročila iz Vinkovcev govore, da je bila tekma med domačo Lokomotivo in gostinjo iz Kočevja igra mačke z mišjo. Kočevkam je bil to le lažji trening pred še nekaterimi odločilnimi spopadi v finalu prvenstva. Sicer pa svoje povere že zmaga gostij s trinajstimi zadetki prednosti; razlika pa bi bila lahko še večja, ako bi igralke Opreme vsu tekmo odigrale v enakem ritmu. Navsezadnje pa sta najpomembnejši točki, s katerima so se Kočevke približale rešilnemu mestu na lestvici, ki jim zagotavlja obstanek v ligi ne glede na končni razplet prvoliških obračunov, in to, ali se bo prvaku II. zvezne lige uspelo uvrstiti v najvišji tekmovalni razred. Seveda bosta zmagi v zadnjih dveh kolenih ostali brez vsakršne vrednosti, če Kočevke v soboto na domačem parketu ne bodo ugnale ekipe Borova, ki je, po zadnji igri sodeč, ko je kar s 34:25 premagala Branik, v dobri formi.

Podobno zanimivi postajajo v finalu prvenstva tudi obračuni v prvi moški republiški ligi. Čeprav se je boj za vrh zdel že bolj ali manj odločen, je nenadejani poraz Trbovelčanov v Ptuju takšne napovedi postavil na glavo. Razlika med Rudarjem

Šele sedaj postaja jasno, koliko so z razprodajo točk na domačem parketu zamudili igralci Inlesa Rika. Naslovni prvaka so bili tako blizu, kot mu nemara zlepa ne bodo več. Toda do konca prvenstva je še daleč. Če se bo zgoraj zapisani račun izšel Ribničanom v prid, utegne biti final prvenstva še kako zanimiv, razburljiv in napet. Manj negotovo je na dnu, kjer je ob Emensu Dolu drugega potnika za nižji tekmovalni razred iskati med vrstama Ormoža in Krškega. Prvi so v prednosti, toda za končni razplet bo lahko odločilen njun medsebojni spopad to soboto v Krškem. Za gostitelje pride v poštev le zmaga, poraz bržkone že vodi v II. republiško ligo.

KRATKE IZ RIBNICE IN KOČEVJA

• Čeprav se je koledarska pomlad šele pričela, so kegjači in namiznoteniški igralci svojo prvenstveno sezono že končali. Igralci Melamina so tudi v letošnjem zadnjem kolu nenejano imeli glavno besedo o naslovu prvaka. Le da tokrat niso odločali o svoji usodi, pač pa o tem, ali bo celjski Ingrad, s katerim bi morali odigrati zadnje srečanje, postal prvak. Toda na poti do Celja so imeli prometno nezgodo; Ingrad je tako dobil dvoboj z 9:0 in z enakim številom točk kot Gornja Radgona osvojil naslov prvakov.

• Ženska kočevska kegjaška vrsta je v I. republiški ligi nastopala vsega eno leto. Ekipa je namreč v pravkar končanem prvenstvu zasedla predzadnje mesto in tako zapustila družino najboljših republiških ligašev, kar je vsekakor presenečenje, saj gre za izkušeno ekipo, ki pa je morala plačati ceno dveh nenejanih porazov na domačih stehah. Upati je le, da se bo ekipa prihodnjo sezono znova vrnila v I. republiško ligo. Povsem negotova pa je usoda članske vrste. Slednja je zavzela predzadnje mesto; ekipa sedaj čaka, ali bo Tekstini iz Ajdovščine uspelo v kvalifikacijah za I. zvezno ligo. V nasprotnem čaka tudi moško vrsto selitev v II. republiško kegjaško ligo. Dokaj podobna je usoda ribniškega Rika, ki bi le v primeru uspeha Tekstine ostal med republiški drugoligaši.

• Neuspešni tekmovalni sezoni so se pridružili tudi kočevski strelci, kajti ekipi Itasa in Kočevja, ki sta nastopali v prvi oziroma v drugi republiški ligi, bosta prihodnjo sezono nastopali v nižjih tekmovalnih razredih. Upanje je, da le eno prvenstveno sezono.

• Člani ribniškega Aerokluba so imeli pred dnevi redno letno skupščino. Sklenili so, da bodo letos skušali dograditi stezo in nabaviti opremo za talno signalizacijo, pričeli pa bodo tudi s tečaji za pilote, ki jih bo vodil Samo Dečman. Dodajmo še, da bo klub že to soboto, 30. marca, pripravil za svoje člane in pristaže iz italijanske Basen.

M. GLAVONIČ

RETELJ KLONIL ŠELE V FINALU

PRESERJE — Tukajšnji namiznoteniški klub je minul vikend pripravil pionirski kvalifikacijski turnir ljubljanske medobčinske namiznoteniške zveze, na katerem je nastopilo okoli 60 mladih igralcev. Imenitno se je odrezal član novomeške Novotehne Matjaž Retelj, ki je klonil šele v finalu, kjer ga je ugnal Kastelec (Kovina Olimpija) z 2:1 (10, -15, 17). Med ostalimi Novomeščani si Kralj deli 3. in 4. mesto, Miklič pa 5. do 8.

MENGEŠ — KOČEVJE 1:2

MENGEŠ — Nogometaši Kočevja so v 14. kolu ljubljanske medobčinske lige v nedeljo gostovali v Mengšu in premagali tamakajšnje istoimensko enajsterico z 2:1 (1:1). Strelca za goste sta bila Petkovski in Rauter. Dodajmo, da je sodnik izključil nogometaša Kočevja Buzuka. Kočevci so po tem kolu še naprej na vrhu lestvice s 24 točkami, v nedeljo pa bodo ob 10.30 igrali v športnem parku Gaj proti Livarju iz Ivančne Gorice.

VRATAR V ENO, ŽOGA V DRUGO STRAN — V 63. minuti nedeljskega srečanja med enajsterico novomeškega Elana in Živil iz Nakla je sodnik Žitnik iz Ptuja pokazal na belo točko, potem ko je eden od gostujočih igralcev v svojem kazenskem prostoru igral z roko. Zanesljivi strelc z enajstih metrov je bil najboljši novomeški nogometaš Plevnik, vratar Vodan je krenil desno, žoga pa je običajno v levem kotu njegovih vrat. S tem zadetkom so članovi rešili točko in po treh spomladanskih kolenih ostali neporaženi. (Foto: B. Budja)

Po treh kolenih trije remiji

Neodločen izid v srečanju Elana in Živil iz Nakla — Izenačen boj za obstanek — V nedeljo s Slovanom

NOVO MESTO — Po treh spomladanskih kolenih prvenstva v prvi slovenski nogometni ligi ostajajo igralci novomeškega Elana neporaženi, njihov izkupiček iz treh srečanj, od katerih so dve odigrali pred domačimi gledalci, so trije neodločni izidi. Zadnjega so si priigrali v nedeljo na stadionu v Portovaldu proti ekipi Živil Naklo.

Gostje so bili novomeškim nogometašem velik dolžnik, v jesenskem delu prvenstva so članovcem nasuli v mrežo kar 5 zadetkov. Zato so mnogi v nedeljo popoldne pričakovali povračilo. Toda enajsterica iz Naklega je dokazala, da ni kar tako na 5. mestu prvenstvene lestvice; z nekaj več športne sreče bi se celo lahko zgodilo, da bi iz Novega mesta odpotovala z dvema točkama. Po izenačenem prvem polčasu, v katerem so imeli Novomeščani dve, gostje pa eno lepo priložnost za zadetek, se je drugi del pričel s hladnim tušem za kakih 250 gledalcev. Igralci Nakla so namreč v 53. minuti povedli z zadetkom Taneskega. Ob tem pa velja omeniti, da si je novomeška obramba v nedeljo privoščila

la kar nekaj spodrseljavej; delno opravičilo temu je, da v ekipi ni bilo poškodovanega kapetana Pavlina. Vsega 10 minut je trajalo veselje gostov, ko je po streljanem kotu Plevnika, ki je bil tudi v nedeljo daleč najboljši mož v novomeški vrsti, žoga zadela enega od gostujočih obrambnih igralcev v roko, in sodnik Žitnik iz Ptuja je pokazal na belo točko. Zanesljiv strelc je bil Plevnik, ki to pomlad igra v zares imenitni formi. Do konca srečanja je bilo na obeh straneh še nekaj priložnosti za zadetek, najlepše je minuto pred koncem zapravlil domači napadalec Kostrevc, ko je zgrešil prazen okvir vrat.

Boj za obstanek pa še zdaleč ni dobljen, med osmim in predzadnjim petnajstim mestom so vsega tri točke razlike. Bržkone bodo Novomeščani že po nedelji nazadovale za kakšno mesto, kajti v naslednjem kolu jih na Kodeljevem čaka vodilna ekipa Slovana.

Le potrdili napredovanje

Šesta zaporedna zmaga košarkarjev Podbočja v kvalifikacijah za vstop v I. SKL — V soboto znova doma

PODBOČJE — Košarkarji Podbočja so s šesto zaporedno zmago v kvalifikacijah za vstop v I. SKL le še potrdili napredovanje v najelitnejšo družbo slovenskih košarkarskih ligašev. V soboto so doma ugnali vrsto kranjske Kokre z 88:67 (43:39).

Razlika v kvaliteti sobotnih nasprotnikov je bila očitna. Kranjčani so se gostiteljem upirali le v prvem delu, ki ga je Podbočje zaključilo s prednostjo štirih točk, drugi polčas pa je prinesel pravo razmerje moči. Gostitelji so prednost povečali iz

minute v minuto, na koncu so zabeležili prepričljivo zmago z 21 točkami razlike. Vendarle pa je na prepričljivi uspeh Podbočja padla tudi temna senca. Že v prvem polčasu si je ob skoku za žogo najboljši strelc ekipe Podbočja Franci Krošelj zvil nogo, poškodba je takšna, da v zadnjih dveh kolenih play offa zanj ne bo mogoče igrati. Vsa sreča potemtakem, da si je Podbočje napredovanje zagotovilo že prej, kajti brez najboljšega strelca sezone bi jim v nasprotnem trdu prav vsi igralci, še posebej pa Mišel Krajcar za učinkovito igro.

Strelci za Podbočje: Krajcar 24, Krivokapič 17, V. Jurečič 15, Rozman 11, Krošelj 9, Vežo 8, M. Jurečič 4.

V 7. kolu play offa se bo ekipa Podbočja doma pomerila z vrsto Alpos Sentjurja, srečanje bo v soboto, 30. marca, ob 19.30.

ŠOLA BADMINTONA

TREBNJE — ZTKO Trebnje organizira šolo badmintona, ki jo bo vodil Sašo Zrnc, lanski državni prvak v tej igri pri moških posamezno in inštruktor badmintona pri BZS. V trebnjski šoli badmintona, ki se bo začela 4. aprila, bodo ponudili animacijski program za učence višjih razredov osnovne šole in za odrasle. Za ta trideseturni tečaj, ki bo v dvorani trebnjske osnovne šole vsak četrtek od 15. do 18.30 ure, se lahko kandidati prijavijo na ZTKO Trebnje, Kidričeva ulica 2, ali po telefonu 44-102, kjer je na voljo tudi obširnejša informacija. V šolo badmintona bodo vpi-sovali do 1. aprila.

Še štiri kola boja za obstanek

Odbojkarice Lika še enkrat neprijetno presenetile — Poraz doma z Igmánom — V soboto v Celje — Črna serija pionirjev se nadaljuje

V kočevskem odbojgarskem klubu že bijejo plat zvona. Sobotni nenadejani poraz 2:3 proti ekipi Igmána je namreč igralke Lika popeljal še korak bliže k dnu lestvice, kjer bodo skupaj s Porečankami, Novogoričankami in nemara Celjankami odločale, katera od teh ekip bo morala prihodnjo sezono nastopati v nižjem tekmovalnem razredu.

Kočevke so v sobotnem srečanju vodile že 2:0 v nizih in kakih 100 gledalcev v dvorani doma telesne kulture je pričakovalo zanesljivo zmago. Tudi zato, ker so gostiteljice prikazale izredno dobro, učinkovito in domiselno igro, toda nadaljevanje je prineslo presenetljiv preobrat. Tretji in četrti set so gostje dobile kar na 3 in 5, prava drama se je nato odvijala v petem, kjer pa so bile Igmánčanke spretnje in srečnejše. Načrtovani točki sta tako odšli in nič, Kočevci pa se kar ne morejo znebiti občutka, da tudi po zaslugi pristranskega sojenja Zagrebčana Vedriša in Spličana Cotača. Ob tem se v Kočevju sprašujejo

tudi o ključu delegiranja sodnikov, ne nazadnje zato, ker prihajajo od daleč in tako po nepotrebnem obremenjujejo že tako prazno klubsko blagajno, za namoček pa — to se je pokazalo že na predzadnji tekmi z Jedinstvom — sodijo pristransko. Kakor koli že, do konca so vsega še štiri kola, Kočevke pa so v drugem delu prvenstva še brez zmage. Obliž na neverjetno slabi spomladanski izkupiček bi bil poln zadetek to soboto, ko igrajo Kočevke v Celju z enim neposrednim tekmovalcem v boju za obstanek v II. zvezni ligi.

V zaključni del se je prevesilo tudi prvenstvo v prvi republiški ženski ligi, kjer mlada vrsta odbojkaric novomeškega

Pionirja nadaljuje s črno spomladansko serijo. Dekleta pod vodstvom trenerja Igorja Praha niso poraz za porazom, tokrat so ostala prazen rok na domačem parketu v srečanju z ekipo Ljubna. Tako ostajajo novomeščanke pri izkupičku devetih zmag, jesenska zaloga točk pa jim tudi ob takšnem razpletu omogoča mirno nadaljevanje prvenstvenih bojov.

POKAL SLOVENIJE V RAFTINGU

STRAŽA — Rafting društvo iz Straže organizira v soboto, 30. marca, prvo letošnjo dirko za pokal Slovenije v raftingu. Nastopilo bo deset naših ekip in dve iz Avstrije, start tekme pa bo ob 13. uri v Drašči vasi, medtem ko bo cilj v Žužemberku.

Mek nared za novo sezono

Klub »Mel« v Dolenjskih Toplicah že pripravlja progo za državno prvenstvo v motokrosu

DOLENJSKE TOPLICE — V soboto je bilo na novi motokros stezi v bližini Dolenjskih Toplic slišati rezko zavijanje motorjev. Bili so to glasovi motorjev mladih članov Moto kluba Mel, ki so se preizkušali na delu proge, pa tudi motorji žag na tistem delu proge, ki vodi skozi gozd. Tu so imeli starejši člani delovno akcijo. Redčili so drevje, da bo steza pregledna in varna.

Pomanjkanja delovnega poleta članom kluba Mel in njegovemu predsedniku ter ustanovitelju Ludviku Mežnarju res ne bi mogli očitati. Odkar je bil lani klub ustanovljen, ima včlanjenih že preko petdeset entuziastov vseh starosti ter dvajset tekmovalcev, med katerimi je gotovo največ pionirjev, kar kaže, da ima klub svoj podmladek zagotovljen, med tekmovalci pa je tudi poznani veteran cestnohitrostnih dirk Alojz Pavlič. V enem letu so člani sami na 4 ha zemljišča, ki so ga za deset let dobili v našem od kmetijske zadruge, uredili atraktivno tekmovalno stezo za mo-

totkros — za gledalce bo gotovo zanimiv tisti del, kjer so možni skoki celo do 40 m — in postavili v njegovo bližino star kmečki pod, v katerem so

PRIPRAVE NA TEKMOVANJE — Progo za motokros in njeno okolico je treba pred tekmovalnim obdobjem pripraviti. Takole so se tega dela lotili člani kluba Mel v Dolenjskih Toplicah. Levo: ustanovitelj in predsednik kluba Ludvik Mežnar. (Foto: T. Jakše)

si z okusom za okolje uredili svoje klubske prostore in skladišča.

»Zelo pomembno pri dosedanjem delu pa je, da smo s pomočjo AMZS izpeljali težaje in izpite za športne funkcije ter tako usposobili petin-trideset članov za pripravo in izvedbo dirk. Prej smo si morali strokovnjake izposojati, sedaj pa smo sami sposobni organizirati tekmovalna na društveni, republiški in zvezni ravni.« pravi prizadeveni predsednik društva Mel Ludvik Mežnar, ki je hkrati lastnik istoimenske firme za prodajo motor-nih koles Honda in Kawasaki v Bučni vasi.

Svoje znanje bodo novepečeni funkcionarji lahko preizkusili v praksi, kajti že 1. maja bo v Dolenjskih Toplicah dirka za državno prvenstvo v motokrosu za razred do 80 in do 125 ccm. O tej več v eni prihodnjih števil.

T. J.

PO ZRAKU IN PO TLEH — Topliška proga sodi med zagotovo najtežje in tudi najbolj atraktivne. Podobnih skokov se bodo privrženci motokrosa lahko nagledali na prvomajski prireditvi, ki bo štela za državno prvenstvo. (Foto: B. B.)

VIDMAR NA EVROPSKO PRVENSTVO

MARIBOR — Konec minulega tedna sta člana novomeškega Kluba za podvodne aktivnosti Igor Vidmar in Janez Novinec nastopila na mednarodnem prvenstvu Maribora v histrotnem potapljanju in plavanju s plavutmi. V konkurenci najboljših jugoslovanskih plavalcev — manjkali so le Beograščani — in gostov iz Avstrije je Vidmar v disciplini 50 m histrotno potapljanje zmagal, ugnal je tudi lanskega državnega prvaka Jana, na 100 m pa je bil drugi. Novinec se je izkazal s 3. mestom na 100 in 4. mestom na 400 m, kjer je do polovice proge celo vodil. Vidmar se je s tem nastopom uvrstil med kandidate za nastop na evropskem prvenstvu, ki bo avgusta na Švedskem.

Kolesarjem Krke dve zmagi na Brionih

V italijanskem Percotto pa je bil Ravbar 13.

BRIONI, PERCOTTO — Najboljši novomeški kolesarji so se minul vikend udeležili dveh večjih mednarodnih tekmovalj. Mladinci in člani so v soboto merili moči na Brionih, kjer so pobrali obe prvi mesti. V mladinski konkurenci je na 40 kilometrov dolgi progi slavil Boštjan Mervar, njegov klubski tovariš Gorazd Štangelj pa je bil tretji. Člani so vozili na 65 kilometrov dolgi krožni progi, z veliko prednostjo pa je sam pripeljal na cilj Bogdan Ravbar.

Ravbar je bil pred velikim uspehom tudi v nedeljo, ko je novomeška članska vrsta nastopila na 154 kilometrov dolgi dirki v italijanskem Percotto. Nastopila je vrsta znanih kolesarjev iz Italije, Avstrije in Jugoslavije, dolgo pa je bil na čelu kolone Bogdan Ravbar. Dobil je tudi prvi letvič cilj in bil na drugem tretji, toda beg mu je v finalu pobral moči, da bi dosegel kaj več od še zmeraj dobrega 13. mesta. Najboljši Jugoslovčan na tej dirki je bil s 5. mestom Rajakovac, Milan Eržen pa je bil 13. V času zmagovalca je na cilj pripeljala skupina dvajsetih kolesarjev.

PETEK, 29. III.

SLOVENIJA 1

8.35 — 11.15 in 14.35 — 1.10 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
KLOBUK KLOBUK
SIMENON, TV naniz., 10/13
11.05 VIDEO STRANI
14.50 VIDEO STRANI
15.00 SVET NA ZASLONU, ponovitev
15.30 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK
TEDNIK, ponovitev
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADDE
18.10 ZGODBE O POLUHCU, lutkovna igrica, 7/12
18.25 MESEČEVA URA, angl. nadalj., 2/6
18.55 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 UGANKA KUMRANSKIH ROKOPISOV, avstralska dok. oddaja, 2/2
21.15 POPOLNI VOHUN, angl. nadalj., 5/7
22.15 DNEVNIK 3, VREME
22.40 SOVA:
DRAGI JOHN, amer. naniz., 6/24
ODISEJA 2001, amer. film
1.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.00 Tenis ČSFR:YU — 17.30 Studio Maribor — 18.50 SP v hokeju, YU:Francija — 21.00 Pasijon po očetu (operator) — 22.00 Tenis ČSFR:YU (posnetek) — 23.30 Satelitski programi — 0.15 Yutel

HTV 1

9.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30 Povejte, kaj naj počnem (oddaja za otroke) — 10.00 Šolski program — 12.00 Poročila — 12.10 Video strani — 12.20 Satelitski program — 13.35 Neron (opera) — 16.20 Video strani — 16.35 Poročila — 16.40 TV koledar — 16.50 Pokličimo 93 — 17.00 Iz zgodovine glasbe — 17.30 Hrvaška danes — 18.15 Povejte, kaj naj počnem (oddaja za otroke) — 18.45 Polna hiša (amer. naniz.) — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Pasijon našega gospoda Jezusa Kristusa po Janezu (glasbena oddaja) — 21.10 Maša papeža Janeza Pavla II. (prenos) — 21.35 Dnevnik 2 — 22.55 Tatovi minatih oper (italij. film) — 0.25 Yutel — 1.25 Poročila

SOBOTA, 30. III.

SLOVENIJA 1

8.10 — 1.25 TELETEKST
8.25 VIDEO STRANI
8.25 TV MOZAIK
8.35 ANGLEŠČINA - FOLLOW ME, 6. lekcija
9.00 RADOVEDNI TAČEK
9.10 ŠTIRIDESET ZELENIH SLO-NOV (4/7)
9.25 ZGODBE O POLUHCU
9.40 ALF, amer. naniz.
10.05 PERISKOPOV RAČEK
10.20 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.20 NAŠA PESEM
11.50 VIDEO STRANI
13.15 VIDEO STRANI
13.25 VIDEOGODBA, ponovitev
14.10 ČUDOVITI SVET BRATOV GRIMM, amer. mlad film
16.20 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 ŠPORTNI DOGODEK
18.30 DRUGA GODBA
19.00 ŽE VESTE?
19.10 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3 X 3

ENO LETO »VAŠEGA KANALA« — Skromno slovesnostjo so stalni in zunanji sodelavci novomeške lokalne televizije Vaš kanal proslavili eno leto poskusnega oddajanja. V 365 dneh se je na zaslonih TV-sprejemnikov, priključenih na mestno razdelilno kabelsko omrežje, zvrstilo blizu 10 tisoč novic, obvestil in reklamnih sporočil. Skoraj 1000 je bilo tudi prispevkov z živo sliko. Pohvale vredno je, da snemalci, montažerji, mešalci slike in uredniki delajo zastonj. Na sliki: Marjan Moškon, »gornilna sila« lokalne televizije, med razgovorom z operaterjem grafike. (Foto: M. Vesel)

20.35 ONA + ON
22.10 DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME
22.30 SOVA:
NA ZDRAVJE!, amer. naniz., 5/30
TWIN PEAKS, amer. nadalj., 11/21
MOŽ V RJAVA OBLEKI, amer. film
1.15 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

10.00 Satelitski programi — 10.30 Smučarski skoki — 14.00 Tenis ČSFR:YU — 16.30 Satelitski programi — 18.30 Domači ansambli: Ansambel Ivana Ruparja (ponovitev) — 19.00 Muppet show — 19.30 Dnevnik — 20.15 Filmske uspešnice: Boter II (amer. film) — 23.25 Smučarski skoki (posnetek) — 0.05 Yutel — 0.50 Satelitski programi

NEDELJA, 31. III.

SLOVENIJA 1

8.25 — 0.45 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.40 OTROŠKA MATINEJA: ZIV ŽAV MESEČEVA URA, angl. nadalj., 2/6
10.00 ČELJE: VELIKONOČNA MAŠA, prenos
11.10 RUŠEVEC, dok. oddaja
11.40 OBZORJE DUHA
12.00 RIM: URBI ET ORBI, BLAGOSLOV S TRGA SV. PETRA
12.40 LJUDJE IN ZEMLJA
13.10 VIDEO MEH, 46. oddaja
13.40 PRISLUHNI MO TIŠINI
14.40 SAGA O FORSYTHI, nadalj., 11/26
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 GOLGOTA, franc. film
18.45 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 LJUBEZEN PO KRANJSKO, ponovitev drame
21.20 PODARIM - DOBIM
21.40 ZDRAVO
23.00 DNEVNIK 3, VREME
23.20 SOVA:
KREMLJI IN PRASKE, amer. naniz., 5/16
KRIMINALNA ZGODBA, amer. naniz., 17. del
0.35 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

9.30 V znamenju zvezd (nemška dok. serija, 4. del) — 10.00 Muppet show — 10.30 Finale svet. pokala v smučarskih skokih — 12.30 Titanic (ponovitev) — 14.00 Športno popoldne (tenis ČSFR:YU) — 19.30 Dnevnik — 19.50 SP v hokeju, YU:Avstrija — 22.15 Posnetek tenisa in smučarskih skokov — 23.30 Športni pregled — 0.15 Yutel

PONEDELJEK, 1. IV.

SLOVENIJA 1

8.35 — 10.55 in 14.45 — 0.25 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
10.45 VIDEO STRANI
15.00 VIDEO STRANI
15.10 OBZORJA DUHA, ponovitev
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev ZDRAVO
18.30 SPORED ZA OTROKE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 B. Cavazza: PRIMER FELIKSA LANGUSA ALI KAKO UJETI SVOBODO, drama TV Slovenija

21.10 OSMI DAN
22.00 DNEVNIK 3
22.20 400 LET SLOVENSKE GLASBE, 12. oddaja
23.00 SOVA:
AVTOŠTOPAR, amer. naniz., 14/16
KRIMINALNA ZGODBA, amer. naniz., 18. del
0.15 VIDEO STRANI

TOREK, 2. IV.

SLOVENIJA 1

8.35 — 12.10 in 14.35 — 23.45 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
9.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.00 ŠOLSKA TV ZEMLJEPISNE POSEBNOSTI, 7/14
10.50 ANGLEŠČINA - FOLLOW ME, 8. lekcija
11.15 OSMI DAN
12.00 vVIDEO STRANI
14.50 VIDEO STRANI
15.00 MOZAIK, ponovitev ANGLEŠČINA - FOLLOW ME, 8. lekcija
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK - ŠOLSKA TV
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADDE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 VČERAJSNJE SANJE, angl. nadalj., 6/7
21.00 NOVOSTI ZALOŽB
21.10 SAN REMO '91, 1. del zabavno-glasbene oddaje
22.00 DNEVNIK 3, VREME
22.20 SOVA:
HAGGARD, angl. naniz., 5/7
KRIMINALNA ZGODBA, amer. naniz., 19. del
23.35 VIDEO STRANI

SREDA, 3. IV.

SLOVENIJA 1

8.35 — 11.50 in 15.05 — 0.20 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
9.00 ŽIVŽAV
9.50 B. Cavazza: PRIMER FELIKSA LANGUSA ALI KAKO UJETI SVOBODO, drama TV Slovenija
11.40 VIDEO STRANI
15.20 VIDEO STRANI
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev SLOVENIJA - JESEN, dok. oddaja, 4/6
17.35 SPORED ZA OTROKE IN MLADDE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 FILM TEDNA ŽIVALSKI VRT PONOČI, kaudski film
22.05 MARLBORO MUSIC SHOW
22.35 DNEVNIK 3, VREME
22.55 VIDEOGODBA
22.55 SOVA:
ALF, amer. naniz. 31/38
KRIMINALNA ZGODBA, amer. naniz. 20. del
V ZNAMENJU ZVEZD, nemška dok. serija, 5/12
0.10 VIDEO STRANI

ČETRTEK, 4. IV.

SLOVENIJA 1

8.35 — 11.00 in 14.35 — 0.10 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
10.50 VIDEO STRANI
14.50 VIDEO STRANI
15.30 MOZAIK, ponovitev
16.00 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK
17.05 FREUD, dok. oddaja
17.55 ŽE VESTE?
18.05 PO SLEDEH NAPREDKA
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADDE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 SIMENON, TV naniz., 11/13
21.10 TEDNIK
22.15 DNEVNIK 3, VREME
22.35 SOVA:
JAZ IN TI, angl. naniz., 3/10
KRIMINALNA ZGODBA, amer. naniz., 21. del
0.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio Ljubljana — 19.30 Dnevnik — 19.50 SP v hokeju, Francija Norveška — 22.15 Zdaj pa po slovensko — 22.40 Večerni gost: Jernej Repovž — 23.30 Yutel

Zavarovalnica Novo mesto d.d.

OBVESTILO ZAVAROVANEC

Veliko je bilo letos že napisanega, še več pa ste lahko slišali prek Studija D o preobrazbi zavarovalstva, predvsem na področju občin Črnomelj, Kočevje, Metlika, Novo mesto in Trebnje. Kljub vsemu pa še vedno prihaja do nesporazumov oz. do nekorektnega delovanja zastopnikov drugih zavarovalnic. Z željo, da se boste ob sklepanju zavarovanja lahko odločili za vašo dosedanjo zavarovalnico, posredujemo naslove vseh sklepalnih mest:

NASLOVI IN TELEFONSKE ŠTEVILKE NAŠIH ZASTOPNIKOV

● Sedež Zavarovalnice Novo mesto d.d. je na Cesti herojev 1 v Novem mestu, na področju občine Novo mesto pa delajo naslednji zastopniki:

ZORAN Jože	Šmarjeta 2	68220 Šmarješke Topl.	068 73-136
HRASTAR Ivan	Kristanova 49a	68000 Novo mesto	068 22-467
KOS Vinko	Ločna 7	68000 Novo mesto	068 21-797
TURK Aleš	Podgrad 1	68000 Novo mesto	068 43-719
ANTONČIČ Alojz	Gor. Kronovo 4	68222 Otočec	068 73-082
LUZAR Stane	Orehovica 33	68310 Šentjernej	068 42-688
MIKEC Jože	Mali Slatnik 22	68000 Novo mesto	068 22-187
AJDIŠEK Franc	Stranska vas 36	68000 Novo mesto	068 43-659
KAVŠČEK Stane	Pod vinogradi 2	68351 Straža	068 86-125
KREN Janez	Vavta vas 10	68351 Straža	—
ŠINKOVEC Ciril	Brezov dol 21	61303 Zagradec	—
RAZDRH Mirko	Dobrava 4	68211 Dobrnjč	—
MEDLE Jože	Slavka Gruma 56	68340 Novo mesto	068 27-857
TURK Jože	Dobravica 7	68310 Šentjernej	068 42-561
PARKELJ Marjan	Vihre 2	68216 Mirna Peč	—

● poslovna enota Črnomelj, Staneta Rozmana 2, z zastopniki:

RAUH Jože	Sadinja vas 7	68333 Semič	068 56-483
KOČJAN Zvone	Dragatuš 17	68343 Dragatuš	068 57-318
LUIČ Josip	Moša Pijade 6	68340 Črnomelj	068 51-109
BRUS Boris	ul. 21. oktobra 17a	68340 Črnomelj	068 51-963
MORAVEC Franc	Podklanec 7	68344 Vinica	—
KOBE Miha	Predgrad 26	68342 Stari trg ob Ko.	061 869-718

● poslovna enota Kočevje, Ljubljanska 20, z zastopniki:

KOŠOROG Franc	Koblarji 27	61332 Stara cerkev	—
PUGELJ Ivan	Kuželj 14	61302 Kuželj	051 837-207
IVANEŽ Srečko	Breg 20	61332 Stara cerkev	—

● poslovna enota Metlika, Partizanski trg 3, z zastopniki:

ŽUGELJ Anton	Otok 13	68332 Gradac	068 57-112
ČERNIČ Slavko	CBE 84	68330 Metlika	—
RENKO Franc	Klošter 11	68332 Gradac	068 57-128

● poslovna enota Trebnje, Goljev trg 4, z zastopniki:

STUŠEK Ciril	Gorenja vas 25	68323 Mirna	068 47-744
GLUŠIČ Zvone	Gor. Jesenice 26	68232 Šentrupert	068 49-234
ZOREC Miro	Rimska cesta 1	68210 Trebnje	068 44-453
ZUPANČIČ Miha	Rakovnik 2	68232 Šentrupert	068 47-553
GRIČAR Stane	Hrastovica 10	68230 Mokronog	068 49-251

● življenjski zastopniki

ABOLNAR Stane	Adamičeva 29	68000 Novo mesto	068 21-002
ŽAFRAN Dušan	Ljubljanska 20	61330 Kočevje	—
LAVRIČ Polde	Veronike Deseniške 6	61330 Kočevje	061 852-367

Obratovalni čas od 7.00 do 14.30

Sredstva zavarovancev ostanejo doma na Dolenjskem in Kočevskem!

Vaša zavarovalnica

KOVINOPLAST

Jesenice na Dolenjskem

DELAJSKI SVET

Delavski svet podjetja Kovinoplast razpisuje prosta dela in naloge

DIREKTORJA PODJETJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, ki so določeni z zakonom in drugimi predpisi, izpolnjevati še naslednje:

- visoka izobrazba strojne ali podobne smeri in tri leta izkušenj na odgovornih delih in nalogah
- višja izobrazba strojne ali podobne smeri in pet let izkušenj na odgovornih delih in nalogah
- znanje tujega jezika
- predložitev programa in razvoja podjetja

Kandidat bo imenovan za 4 leta.

Kandidati naj pisne prijave z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa z oznako »Za razpisno komisijo« na naslov: Kovinoplast, 68261 Jesenice na Dolenjskem. Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 10 dneh po zaključnem roku za sprejemanje prijav.

avto moto društvo trebnje

bo organiziralo

teoretični tečaj za voznike motornih vozil, ki se bo začel v osnovni šoli Trebnje v petek, 29. 3., ob 16. uri. Prijave na tečaju.

MLADINSKA KNJIGA TRGOVINA d.d.

Titova 3

61000 Ljubljana

Objavljamo javno licitacijo za prodajo prenosnega kioska, ki je trenutno lociran ob novi avtobusni postaji v Novem mestu.

Licitacija bo v torek, 2. 4. 1991, ob 9. uri pri kiosku. Vse informacije dobite v naši novi prodajalni, na novi avtobusni postaji v Novem mestu.

LOKA LESING d.o.o.

Podjetje za razvoj, inženiring, proizvodnjo in trgovino

ODKUPUJEMO IZDELKE LESNE GALANTERIJE!

Želimo razširiti poslovanje in povečati odkup zobtrebcev, kuhalnic, kuhinjskih desk in drugih uporabnih in okrasnih izdelkov iz lesa.

Ponudbe z vzorci in dnevnimi cenami dostavite na naslov: LOKA LESING, 64220 Škofja Loka, Titov trg 3 a, tel. 064-622-481.

SALOMONOV OGLASNIK

- * Tržno-informativni tednik z največjo ponudbo malih oglasov - cca 10.000.
 - * Redno obveščala o vseh ugodnostih in posebnih ponudbah.
 - * Idealen reklamni medij za podjetje!
- Tel.: 068/24-454 popoldan
! BREZPLAČNI MALI OGLASI !

elba

PRODAJA SVETIL V PRAZNIČNIH DNEH

15% POPUSTA

ELBA, Novo mesto, Ulica talcev 9, tel. (068) 24-884. Vsem želimo vesele velikonočne praznike.

α ZLATA VERIGA

alpha oglase sprejemamo na tel.: 068/28-121

ZAVAROVALNICA TRIGLAV NOVO MESTO — Praviš, da ti bo potekla registracija avtomobila? In zdaj ne veš, pri kateri zavarovalnici bi zavaroval svoj avto? Jaz ti pravim, da ostani pri tisti zavarovalnici, kjer si bil doslej. Njihov novi naslov tako veš. Zdjaj so na Zagrebški 2 v nekdanjem hotelu Kandija v Novem mestu. Po mojem se spleča zavarovanje pri njih. Priznajo ti vse dosedanje popuste, če pa boš sklenil zavarovanje na poslovni enoti v Novem mestu, dobiš še za 10 odst. popusta. Pa kaj bi ti našteval. Obišči jih ali pa jih pokliči na tel. 068/25-696, 25-602 in 25-167.

TILIA NOVO MESTO — POPOLNOST PONUDBE

Morda iščete mojstra ali material za vodovodne zadeve, ogrevanje, električne napeljave? Potrebujete kosilnico, žago, pralni stroj ali TV aparat? Pridite v tehnično trgovino TILIA v Bršljin 21 v Novem mestu in izberite, kar potrebujete. Mi vam bomo SVETOVALI pri nakupu in robo tudi PRIPELJALI. Tel. 068/21-503. Pokličite.

ADUT TREBNJE — Tehnična trgovina v Trebnjem. Kmetijski stroji. Ugoden nakup stroja za pranje traktorja za 6.225 din, sadilec krompirja za 11.845 din, plug IMT dvobrazdni, hidravlična rotacijska kosilnica IMT 165 za 29.767 din, nahrtna kosilnica torex 40 ccm za 6.300 din, freza IMT za 14.671 din, traktorska škropilnica za 340 litrov za 13.479 din, motorna žaga husquarna za 7.809 din, obračalnik za 12.800 din, avtoprikolica za 8.279 din. Ulica OF 4, tel. 068/45-369. Pokličite.

TRADETOUR POTOVANJA

ŠPANJA — SAMO 295 DEM (8 dni, 1. maj), POČITNICE IN POTOVANJA DOMA IN V TUJINI, POSEBNI PROGRAMI ZA ZAKLJUČENE SKUPINE, POIŠČITE NAS IN POMAGALI VAM BOMO KAM, KAKO IN KDAJ. ORGANIZIRAMO TEČAJE AEROBIKE, JAZZ BALETA IN RITMIČNO PLESNIH IGRIC ZA OTROKE. TRADETOUR d.o.o., Zagrebška 2 (II. nad.), Novo mesto, tel.: 068/22-410.

INTERMARC — Tehnična trgovina STOPIČE. Vsa oprema za traktorje. Freze, nakladalke gnoja, vili itd. Program BCS, kosilnice in ostalo. Ob nakupu nad 1500 din DOBITE SREČKO. Poleg ugodnega nakupa vas čaka še sreča, pa lahko dobite kosilnico, hladilnik ali kaj podobnega. Tel. 068/43-806. Pokličite.

PACOM 200 — Že veste za podjetje Pacom iz Novega mesta? Ta firma skrbi za čistočo in zdravje v vaših bivalnih in poslovnih prostorih. Opravlja učinkovito in TEMELJITO ČIŠČENJE vseh talnih površin, obazinjenega pohištva in vzmetnic. In še: UNIČUJEJO ZDRAVJU ŠKODLJIVO PRŠICO. Informacije in naročila sprejemajo vsako popoldne na Trdinovi 3a v Novem mestu ali po tel. 068/27-164. Pokličite.

BIRO 5 — Zelo ugodne cene za telefakse, računalnike, printerje, registrske blagajne v trgovini na Vrhovčevi 9 v Novem mestu. Oglasite se v prodajalni ali pokličite po tel. 068/25-901.

ALFAGRAF — To je prodajalna, kjer se najde zmeraj kaj novega. To pot JOLLY program, brisalci tinte, barvice, nalivna peresa, flomastri, voščenske, roller in keramični svinčniki ter 30 različnih vrst grafitnih svinčnikov. Prešernov trg, Novo mesto. Tel. 068/25-646. Pokličite.

PGP TREBNJE — Prodajajo hiše. Ugodne cene za montažne stanovanjske hiše s 110 kvadratnimi metri površine in vikend hišice s 52 kvadratnimi metri površine. Informacije na tel. 068/44-898. Pokličite.

AKCIJSKA PRODAJA — NOVOLES Novi ambient STRAŽA pri Novem mestu vas vabi v industrijsko prodajalno. Tam boste lahko kupili stole, komode, vitrine, predalnice, lovsko pohištvo, skrinje, spalnico manon. Kuhinjski vozički, deske, gugalnice, bokse, predalnice, police. Izdelki V KLASI so ZA 30 Odst. CENEJŠI, prodajajo brez trgovske marže in tudi na POSOJLO. Odprto v ponedeljek, sredo in petek od 8. do 15. ure, v torek in četrtek od 8. do 18. ure, v soboto od 8. do 13. ure. Tel. 068/84-600. Pokličite.

VELIKONOČNA PONUDBA — KZ Krka je v vseh svojih prodajalnah pripravila akcijsko velikonočno prodajo suhega mesa in vin. Izvrstne suhomesnate izdelke lastne proizvodnje prodajajo za 25 odst. ceneje. Vina iz Goriških Brd pa so ta teden cenejša od 20 do 25 odst. KZ KRKA za veliko noč.

LEPOTA CVETJA — Kdor da kaj nase in na svojo ljubo ženo, dekle, mamo, sestro ali ljubico, se bo v teh dneh zagotovo oglasil v cvetličarni VIKEBANI (tel. 068/57-184) na Otoku v Gradacu in v CVETLIČARNI (tel. 068/59-001) na Mestnem trgu 1 v Metliki vas čakajo ves marec. Holandska zveza.

«CENTER» NOVO MESTO — Trgovsko podjetje »Center« je novo ime za nekdanjo Kurivoprodajo. Po zelo ugodnih cenah prodajajo izolacijski material. Demit fasada z zaključnim slojem je samo po 271 din kvadratni meter. Kombi plošče po 113,87 din za kvadratni meter. Ves ostali gradbeni material. Kupcem, ki takoj plačajo z gotovino in članom stanovanjskih zadrug, blago dostavijo in ga pomagajo razložiti. »Center«, Bršljin 2, tel. 068/21-518. Pokličite.

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre, tašče in tete

ALOJZIJE MAKŠE

rojene Papež z Male Strmice

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Hvala za izrečena ustna in pisna sožalja ter darovano cvetje. Hvala tudi za opravljen obred slovesa.

Žalujoci: hčerka Slavka z možem Jožetom, hčerka Anica z možem Iztokom, sestra Marija z družino, vnučki Matjaž, Mateja, Dejan in Matevž ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob odhodu v večnost naše drage mame

ANGELE KASTELIC

iz Velikega Orehka

se zahvaljujemo vsemu zdravniškemu in bolniškemu osebju za nego v dolgotrajni bolezni. Zahvaljujemo se vsem duhovnikom, ki so vodili, sodarovali in sodelovali pri maši in pogrebu. Hvala pevcem iz Kresnic za petje pri maši in pogrebu ter vsem, ki ste darovali za maše ali cvetje, in vaščanom za kakršnokoli pomoč. Hvala vsem za navzočnost pri slovesu in za vsako dobro misel in željo.

Žalujoci domači

ZAHVALA

V 83. letu nas je zapustil dobri mož, oče, brat in stric

JOŽE PUCELJ

Partizanska c. 1, Novo mesto

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, sosedom, ki so nam stali ob strani. Hvala sodelavcem računovodstva Tovarne zdravil Krka, pljučnemu oddelku bolnice v Novem mestu in patru Luku za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta in dedija

SLAVOTA-ALOJZA ADLEŠIČA

se zahvaljujemo vsem, ki so bili v tem času z nami. Posebna zahvala osebju Zdravstvenega doma Črnomelj v času bolezni, prav tako pa tudi kolektivom IMV, OŠ Milke Šobar—Nataše, SDK in LB Črnomelj.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata, strica, tasta in prijatelja

JOŽETA JENKOLETA

Pot na Gorjance 20, Novo mesto

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in dobrim sosedom za ustno in pisno izraženo sožalje, podarjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo k njegovemu počitku, kakor tudi za poslovilna govora obema govornikoma. Lepa hvala g. župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

FRANC MAJDE

Knežja vas 9, Dobrníč

Ob boleči izgubi naša iskrena zahvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so darovali cvetje in nesebično pomagali ter pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala DO varnost, KZ Trebnje, g. župniku za pogrebni obred in pevcem iz Dobrníča.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Nenadoma nas je v 56. letu zapustila naša draga mama, teta mama, sestra in teta

MARIJA KAMBIČ

roj. Kapušin iz Metlike

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za vso pomoč v težkih trenutkih, za darovano cvetje, sveče in izrečeno sožalje. Hvala vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebno pa se zahvaljujemo ZD Metlika, Splošni bolnišnici-nevrološkemu oddelku, cerkvenemu pevskemu zboru Črnomelj ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 28. marca — Milada Petek, 29. marca — Berta Sobota, 30. marca — Bogoljub Nedelja, 31. marca — Beno Ponedeljek, 1. aprila — Hugo Torek, 2. aprila — Franc Sreda, 3. aprila — Rihard

LUNINE MENE
30. marca ob 8.17 — ščip

kino

BREŽICE: 29. in 30. 3. (ob 20. uri) ameriški pustolovski film *Beli lovec* — črno srce. 31. 3. (ob 18. in 20. uri) ameriška akcijska komedija *Air America*. 2. 4. ameriški vojni film *Glory* — Vojna za slavo.

KRŠKO: 28. 3. (ob 20. uri) ameriška komedija *Ljubezenska šola* Josefine M. 31. 3. (ob 18. uri) avstralska komedija *Mladi Einstein*.

KRMELJ: 30. 3. ameriški akcijski film *Juriš* na bazo Glorija.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: Od 28. do 31. 3. (ob 18. uri) ameriška akcijska melodrama *Dnevi grmenja*. Od 28. do 31. 3. (ob 20. uri) ameriški triler *Hot Spot*. 1. (ob 18. in 20. uri) in 3. 4. (ob 20. uri) francoski akcijski triler *Nikita*. 2. 4. (ob 19.30) Gledališče — Ljubezen na prvi pogled. 3. 4. (ob 18. uri) film *Ninja* — želva.

NOVO MESTO — DOM JLA: 29. in 30. 3. (ob 19. uri) ameriški film *Omega sindrom*.

SEVNICA: 29. in 31. 3. ameriški akcijski film *Juriš* na bazo Glorija.

kmetijski stroji

URSUS (35 KM), letnik 1977, dobro ohranjen, s koso in kabino prodam. ☎ (047)72-109. 2135

ZA TRAKTOR ZETOR ugodno prodam starter, črpalko Bosch in glavno motorno gred za tip 25-11. ☎ (061) 789-097, zvečer. 2137

KOSILNICO BCS, acme motor, staro 13 let, prodam. ☎ (068)69-136. 2141

TRAKTOR IMT 542 prodam. ☎ (068)59-416. 2142

TRAKTOR D 30, starejši letnik, prodam. Branko Petelinc, Sela 90, Dobova, ☎ (0608)67-636. 2144

KOSILNICO BCS prodam. ☎ (068)24-466. 2185

TRAKTOR URSUS 335, prevoženih 637 ur, zelo dobrem stanju, s plugom, kosilnico in branami prodam. Ogled pri Hrastar, Stranska vas 36, Novo mesto. 2189

SAMOHODNO KOSILNICO Tomos Batuje, širina grebena 80 cm, rabljeno 10 ur, prodam. ☎ (0608)34-792. 2196

TRAKTORSKO FREZO in vtilo za TV ugodno prodam. ☎ (0608)75-522. 2200

TRAKTOR URSUS 335, letnik 1985, s kabino, kosilnico in kompresorjem prodam. Jože Zupančič, Ilirska 4, 68257 Dobova, ☎ (0608)67-202. 2203

TRAKTOR IMT 540, 1520 delovnih ur, prodam. Avgust Cirar, Konj 9, Litija, ☎ (061)874-128. 2213

KOSILNICO Gorenje Muta s koso, motor Lamborgini, malo rabljeno, ugodno prodam. Tomše, C. 4. julija 66, Krško. 2226

TRAKTOR DEUTZ (25 KS) in prikolico (3 t) domače izdelave prodam. ☎ 42-693. 2274

DEUTZ (22 KM), ugodno in poceni prodam. ☎ (0608)43-295. 2281

TRAKTOR ZETOR 5211 star eno leto, in kosilnico BCS, prodam. Franc Bartelj, Jablan 41, Mirna Peč, ☎ 84-331. 2289

OBRAČALNIK SIP 220, rabljen, in kabino za traktor Store, novo, prodam. ☎ (0608)75-612, popoldne. 2295

TOMO VINKOVIČ, nov, z italijanskim motorjem, ter avtoprikolico po ugodni ceni prodam. Miran Dvorščak, Biatno 33, 68255 Pišce. 2298

SNOPOVEZALKO za BCS in 300 l vina prodam. ☎ 40-135. 2321

TRAKTOR Valpadana, 25 KM, obnovljen, in dvobrazdni plug, prodam. Matija Urh, Otok 16, Gradac, ☎ v službi (068)58-152, od 7. do 15. ure. 2334

kupim

KOSTANJEVE STEBRIČKE, debeline 10 do 20 cm, dolžine 2 m, kupim. ☎ 40-884. 2317

motorna vozila

JUGO KORAL 55, letnik 1989, v dobrem stanju, ugodno prodam. ☎ (0608)34-803, popoldne. 2138

Z 750, letnik 1984, v dobrem stanju, prodam. ☎ (068)56-752. 2143

GOLF DIESEL, december 1988, metalik, dodatno opremljen, prodam. ☎ (061)486-881. 2144

JUGO KORAL 45, letnik 1989, 30.000 km, prodam za 6.100 DEM. ☎ 49-582. 2145

TOMOS AVTOMATIK A3ML, modre barve, prodam. ☎ 52-189, Birkelbah. 2146

JUGO KORAL 45, letnik 1989,

30.000 km, prodam za 6.100 DEM. ☎ 49-582. 2147

GOLF DIESEL, letnik 1988, rdeč, ugodno prodam. Vinko Barič, Dobrava 19, Podbočje. 2150

JUGO 45, letnik 1989, ugodno prodam. ☎ 21-719. 2151

R 4 GTL, letnik 1983, ugodno prodam. Zagrebška 6 a, ☎ 25-598. 2152

JUGO 45, letnik 1989, prodam za 6200 DEM. Zupančič, Črnošnjice pri Stopičah 15. 2153

ZASTAVO 750, letnik 1982, prevoženih 40.000 km, prodam za 1000 DEM. Mali Vrh 8, Mirna Peč. 2156

R 4 GTL, letnik 1988, prodam ali zamenjam. ☎ 23-585. 2157

NISSAN SANY 1,5 GL coupe, letnik 1985, ugodno prodam. ☎ 41-077. 2157

GOLF DIESEL, december 1988, metalik, dodatno opremljen, prodam. ☎ (061)486-881. 2158

KAMION 35/8, vozen z B kategorijo, star eno leto, ugodno prodam. ☎ 49-251. 2159

Z 750, letnik 1984, v dobrem stanju, prodam. ☎ (068)56-752. 2160

NISSAN SUNY 1,6 SLX HB, letnik 1987, 45.000 km, kot nov, nikoli na posojeni cesti, prodam. ☎ (068)49-045. 2161

JUGO 45, letnik 1986, in golf, letnik 1980, prodam. Brane Uhernik, Otočec 48. 2162

GOLF DIESEL, letnik 1985, prodam. ☎ (0608)60-135. 2163

SUBARU JUSTY, 1986, prodam za 12.000 DEM. Možna menjava. ☎ (068) 25-003. 2165

R 4 GTL, letnik 1986, in APN 6 poceni prodam. ☎ 26-737. 2167

R 4 GTL, letnik 1984, poceni prodam. Stane Žabkar, Ivanjšev 9, Kostanjevica. 2168

JUGO KORAL 55, letnik 1990, in jugo Korala 55, letnik 1989, oba sta kot nova, zelo ugodno prodam. ☎ (068)24-483, (068)28-525. 2169

FIAT 126 P, letnik 1988, kot nov, ugodno prodam. ☎ (068)24-483, 28-525. 2170

Z 128, letnik 1987, prevoženih 35.000 km, dobro ohranjen, prodam za 5.600 DEM. Ogled vsak dan od 8. do 15. ure na Mestnih njivah 4 a, Novo mesto. 2171

JUGO 45 A, letnik 1987, lepo ohranjen, prodam tudi na obroke. ☎ 28-496. 2172

FIAT 750, letnik 1979, ugodno prodam. Ana Šašek, Pristava 6, Šentjernej, ☎ 42-705. 2176

JUGO, letnik 1988, Z 850, letnik 1982, in Z 750, letnik 1980, prodam. Traktor Zetor super 50 prodam ali menjam za manjšega. ☎ (0608)77-091. 2177

RENAULT 4, letnik 1979, prodam. ☎ 42-234. 2187

FIAT 126, star dve leti, prodam. Ivan Tomažin, Petelinjek 35, Novo mesto. 2188

DIANO 6, letnik 1976, registrirano do 15. aprila 1991, z rezervno letveno streho in nekaterimi rezervnimi deli ter dodatno opremo prodam za 27.000 din. Informacije na ☎ (0608)81-150. 2192

GOLF DIESEL, star 4 leta, prodam. ☎ 43-848. 2193

126 PGL, letnik 1987, dobro ohranjen, garažiran, prodam. ☎ 84-538. 2195

LADO SAMARO, letnik 1988, prodam. ☎ (068)22-646. 2197

R 4 GTL, rdeč, star 4 leta, dobro ohranjen, prodam. ☎ 57-637. 2202

AUDI 80, letnik 1973, registriran do marca 1992, prodam. ☎ 21-575. 2204

R 4 GTL, letnik 1987, 35.000 km, dobro ohranjen, prodam. ☎ 84-877. 2209

JUGO SKALA 55, 5 vrat, december 1989, dodatno opremljen, garažiran, prodam za 8.000 DEM. ☎ (0608)82-976. 2217

R 4 GTL, letnik 1988, registriran do februarja 1992, ter barvni TV Crown 37 ugodno prodam. ☎ (068)23-964. 2211

ZASTAVO 750, letnik 1985, obnovljeno in registrirano do februarja 1992, prodam. Kastelic, Gabrije 108, Brusnice. 2215

Z 101, letnik 1986, odlično ohranjeno, prodam. ☎ 25-614. 2215

MERCEDES 1113, letnik 1972, ugodno prodam. ☎ (0608)77-117, od 19. do 21. ure. 2220

TOMOSOV AVTOMATIK, skoraj nov, prodam. ☎ 28-310. 2225

126 P, letnik 1985, dobro ohranjen, prodam. ☎ 84-455. 24-875. 2232

BT 50 S, letnik 1989, prevoženih 700 km, kot nov, ugodno prodam tudi na kredit. ☎ (068)84-647. 2232

MERCEDES 190 D, letnik 1986, malo vožen, kot nov, ugodno prodam ali menjam. ☎ (068)84-647. 2233

Z 750, letnik 1985, in jugo 45, letnik 1989, prodam. ☎ (068)49-137. 2234

Z 128, oktober 1986, prodam. Brulc, Brusnice 83, Brusnice. 2236

R 5 GT turbo, črne barve, letnik 1988, registriran do aprila 1992, kasko zavaran, prodam. ☎ (061)266-347. 2238

Z 101 GTL, letnik 1985, prodam. Martin Hrastar, Vel. Brusnice 82, Brusnice. 2241

PRDAM JUGO 45 A, letnik 86 z veliko dodatne opreme. ☎ 44-100. 24-620. 2236

GOLF diesel, letnik 89, prodam. ☎ 068/28-671. 2237

ZASTAVO 750, letnik 1985 in prikolico za prevoz živine prodam. Avbar, Dol. Kamence 63, Novo mesto. 2243

JUGO 45, letnik 1988, prodam. ☎ 27-730. 2245

R 4, letnik 1988, prodam. ☎ 85-933, popoldne. 2246

JUGO 45 KORAL, letnik 1990, rdeč, prodam. ☎ (0608)70-029. 2247

GOLF DIESEL, letnik 1986, zelo ohranjen, ugodno prodam. Martin Kump, Kot 50, Semič, ☎ 56-664. 2249

R 4 GTL, letnik 1989, prvi lastnik, prevoženih 17.000 km, in star vinograd v Tolstem Vrhu ugodno prodam. Vovko, Leskovec 2, Brusnice. 2250

GOLF DIESEL, letnik december 1983, modre barve, prodam. ☎ (068)51-644. 2252

Z 101, letnik 1984/85, in motor ETZ prodam. Turk, Veliki Slatnik 7, Novo mesto. 2254

126 P, letnik 1986, in Z 750, letnik 1982, prodam. Cveto Brajer, Lukovec 6, Trebnje. 2255

JUGO 45, letnik 1989, in 126 P, letnik 1990, prodam. ☎ 28-825. 2257

TOMOS AVTOMATIK in računalnik Commodore 64 s programi prodam. ☎ (0608)32-875. 2258

JUGO 55, letnik 1989, ohranjen, 17.000 km, prodam. ☎ (068)44-784. 2259

GOLF JXD, letnik 1988, prodam. Informacije na ☎ 22-074. 2260

Z 128, december 1986, prevoženih 40.000 km, prodam. ☎ (068)23-737, popoldne. 2261

VW HROŠČ, nemški, garažiran, dobro ohranjen, prodam. Perko, Jurčičeva 27, Trebnje. 2263

DJEPP ARO, 10/88, dodatno opremljen (camel deziyu), ugodno prodam. ☎ 84-693, v službi, 86-298, po 14. uri. 2266

MOPED TORI in moško kolo, oboje malo rabljeno, ugodno prodam. ☎ 24-297. 2267

JUGO 1,1 GX, letnik 1987, in frezo, 8 KS, novo, prodam. ☎ (068)76-280. 2268

JUGO 45, rdeč, kot nov, prodam. Drška 13, Novo mesto. 2273

ZASTAVO 750, letnik 1978, dobro ohranjeno, prodam. Martin Jevšek, Cegelnica 43, Novo mesto. 2275

SKODO, letnik 1976, po delih prodam. ☎ (0608)31-888. 2282

GOLF DIESEL, letnik 1986, registriran za celo leto, in Z 750, letnik 1985, ugodno prodam. ☎ (0608)32-446. 2283

R 4, letnik 1988, svetlo modre barve, prodam. Springer, Belokranjska 16, Novo mesto. ☎ 25-278. 2284

GOLF DIESEL, letnik 1988, prodam. ☎ 24-996. 2285

JUGO 45, letnik 1983, 68.000 km, prodam. Malnarič, Drejčeta pot 32, Novo mesto. 2286

FIAT 850, italijanski, registriran do 8/91, prodam za 1.200 DEM. Darko Kalem, Slakova 7, Novo mesto. 2287

LADO 1200, letnik 1976, registrirano do 10/91, odlično ohranjeno, prodam. ☎ 65-317. 2288

APN 6, malo rablen, prodam. ☎ (0608)81-126. 2290

126 PGL, star 18 mesecev, in lado 1200, letnik 1985, 40.000 km, prodam. ☎ (0608)62-389. 2291

Z 101 COMFORT, 28.000 km, registrirano do 3/92, ugodno prodam. ☎ (068)44-662. 2292

REGATO 100 S, letnik 1987, prodam za 11.000 DEM. ☎ (0608)27-986, po 19. uri. 2294

ALFA ROMEO 33 1,3 S, letnik 1988, prevoženih 38.000 km, ugodno prodam. ☎ (0608)67-102. 2296

MOTORNO KOLO APN 6, novo, zelo ugodno prodam. Stane Rožman, Pavlova vas 6 c, Pišce. 2299

SIMCO 1307 GLS, odlično ohranjeno, z obnovljenim motorjem, vlečno ključko in dodatno opremo prodam. Cena 32.000 din. ☎ (0608)82-651. 2301

KOMPLETNO LINJO za betonski strešnik, tam 125 K in golf diesel, letnik 1987, prodam. ☎ 52-336. 2307

R 11, letnik 1987, garažiran, ugodno prodam. ☎ (061)843-166. 2308

GOLF DIESEL, star 16 mesecev, kovinsko zelene barve, ohranjen, kot nov, prodam. ☎ 21-213. 2309

GOLF, letnik 1980, rumene barve, prodam. ☎ 45-292. 2310

Z 101, letnik 6/88, 25.000 km, prodam za 90.000 din. Kastelic, Mestne njive 10, Novo mesto. 2311

JUGO 55 A, letnik 1988, 40.000 km, prodam. ☎ (0608)33-563. 2312

R 4 GTL, letnik 1988/6, ugodno prodam. ☎ 26-419, zvečer, 22-323, dopoldne. 2313

VARTBURG karavan, letnik 1987, 15.000 km, prodam za 90.000 din. ☎ (0608)69-536. 2314

126 P, letnik 1979, generalno obnovljen, ugodno prodam. ☎ 42-161. 2315

JUGO 45 AX, december 1987, 31.000 km, registriran do decembra 1991, prodam. Alojz Kužnik, Podlisec 4, Dobrič. 2316

Z 128, staro 3 leta, prodam za 7000 DEM, in 126 BIS, star 2 meseca, za 8000 DEM. Kumer, Dol. Kamence 95, Novo mesto (pri gasilskem domu). 2319

R 4 GTL, letnik 11/88, prevoženih 23.000 km, ugodno prodam. ☎ 21-810. 2320

JUGO 45, letnik 1989, R 4, letnik 1987, in Z 128, letnik 1989, ugodno prodam. ☎ 42-424. 2324

R 5 D, nov, neregistriran, in golf JXD, letnik 1987, prodam. ☎ 73-595. 2325

126 P, star 15 mesecev, prodam. Marko Gole, Mali Cirknik 22, Šentjanž. 2328

GOLF JGL, starejši letnik, prva registracija 1982, prodam. ☎ 42-975. 2330

JUGO 55, star dve leti in pol, prodam za 6.400 DEM. ☎ 59-082. 2332

GOLF, letnik 1988, in R 4, letnik 1990, prodam. ☎ 27-581. 2333

R 4, letnik 1986, in rezervne dele za VW 1300 prodam. ☎ 51-862. 2335

Z 128, letnik 1989, prodam. ☎ (068)21-180. 2336

Z 101 GTL, letnik 1986, bele barve, prodam. ☎ 20-360. 2337

126 P, letnik 1983, in diano, letnik 1980, prodam. ☎ 25-894. 2338

AX 11 TRE, 5 vrat, 5 prestav, letnik 1988, prodam. ☎ 25-047. 2340

obvestila

TAPECIRAM, preoblačim vse vrste stolov, kotov, garnitur in opravljam ostale tapetniške storitve. Tapetništvo, Mestne njive 4 a, ☎ 28-642. 1984

GRADITELJI, POZOR! Po konkurenčnih cenah izdelujemo peči in boilerje za centralno ogrevanje. ☎ (063)39-878. 1984

JARKICE, rjave nesnice, stare 10 tednov, bomo prodajali 6. aprila. Sprejemamo naročila. Strugar, Svibnik

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi našega

MARTINA ŽUGLJA

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, še posebno LD Metlika, ZLD Bela krajina, ZZB NOV Metlika in obema govornikom za izkazano sožalje, spoštovanje ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 68. letu nas je nepričakovano in tragično zapustil naš dragi stric

KAREL PFLEGE

iz Cerkelj ob Krki 1 a

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter kolektivu Cestnega podjetja Novo mesto, enota Brežice, Ribiški družini Brežice ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

V SPOMIN

27. marca je minilo žalostno leto, odkar nas je tragično za vedno zapustil naš dragi mož in oče

FRANC MEDLE

Dol. Suhadol 17, Brusnice

V tihi bolečini se zahvaljujemo vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov prerani grob, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Delo, trud in trpljenje, to bilo, oče, tvoje je življenje.

V 84. letu nas je zapustil

FRANC BOŽIČ

iz Zapuž 4

Zahvaljujemo se sosedom, sorodnikom in prijateljem za nesebično pomoč, darovano cvetje in izrečeno sožalje, pevskemu zboru Ajda, GD Orehovica in govornikom za poslovilne besede.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 72. letu nas je zapustil naš dragi mož, ata in stari ata

HERMAN KRAKOW

Ul. talcev 20, Straža

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, sočustvovali z nami, darovali vence, cvetje, sveče in denarno pomoč ter spremili pokojnika na zadnji poti. Iskrena hvala dr. Živkoviču, dr. Kokalju, dr. Dragici Dular, kolektivu Avto Kočevje, KZ Krka, Gorjanci ter Dolenjki. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem iz Žužemberka, Adiju za zaigrano Tišino.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Delo, trud in trpljenje, to bilo, mama, tvoje je življenje.

V 93. letu nas je zapustila draga mama, stara mama, prababica

FRANČIŠKA MENCIN

roj Gole, iz Gabrijel

Iskreno se zahvaljujemo vsem znancem, sosedom in prijateljem za darovano cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se g. Hotku za tople besede slovesa ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: sinovi Milan, Drago, Franci z družinami ter hčerka Fanika z družino

ZAHVALA

Veliko si prestal, zdaj boš v grobu mirno spal.

16. marca nas je v 80. letu zapustil dragi mož, dobri oče, dedek, pradedek, stric in boter

FRANC MURN

iz Hrušice 42

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, zdravstvenemu osebju vircelarnega oddelka novomeške bolnišnice in vsem ostalim, ki ste nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali. Posebno se zahvaljujemo družini Turk iz Hrušice. Zahvala velja tudi g. župniku za lepo opravljen obred, Ivanki Boltez za izrečene poslovilne besede, gabskim pevcem za lepo zapete žalostinke ter ZB Gabrje za podarjen venec. Hvala tudi vsem, ki ste našega očeta v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Marija, sinova Jože in Franci ter hčerka Mici družinami

ZAHVALA

V 64. letu nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in tast

MARTIN PLESKOVIČ

iz Dol. Kamenc 13

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za vso pomoč, ki so nam jo nudili v težkih trenutkih, darovali cvetje in sveče ter izrazili sožalje. Hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnice Novo mesto za lajšanje bolečin. Posebna zahvala Novoteksu — računovodsko finančnemu sektorju, Krka Tehnoservis, Frizerskemu salonu »Milka«, ZZB Bučna vas ter upokojevcem. Zahvala govornikom Ašiču in Potočarju za poslovilne besede, GD Kamence in Novoteksu ter cerkvenim pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Svoj boj končalo je življenje, nič več solza, izginito trpljenje.

V 77. letu nas je zapustila draga mama, sestra, teta in babica

FRANČIŠKA ŠILER

roj. Kovačič, iz Prečne 20

Iskreno se zahvaljujemo vsem znancem, sosedom in prijateljem, ki so nam izrazili sožalje in z nami sočustvovali. Posebna zahvala družinam Dular, Vesel, Opalk in Kapš ter DO Pionir—tozd MKO Vzdrževanje in Temeljnemu sodišču Novo mesto. Hvala tudi župniku za lep pogrebni obred ter cerkvenim pevcem za zapete pesmi.

Žalujoci: vsi njeni

OSMRTNICA

V soboto, 23. marca, smo se na pokopališču v Ločni poslovili od našega upokojenega sodelavca

Jožeta Puclja

Ohranili ga bomo v lepem spominu. Delavci in upokojevcji KRKE, tovarne zdravil, Novo mesto

ZAHVALA

Ljubil si svoj dom, ljubil travnike in polja pa živino in gozdove, ljubil vse ljudi si in vedno izžareval dobroto in veselje. Hvala za zgled in za ljubezen.

Ob boleči izgubi ljubega moža, očeta, starega očeta, pradedka, tasta, brata in strica

ALOJZA PACKA

iz Jelš 7 pri Leskovcu

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem, sodelavcem kolektivu Sava Krško, Novotehna Krško, Kostak Krško, M Agrokombinat Krško, Zastava avto-prodajalna Krško, pevcem, darovalcem maš, vencev in cvetja ter sveč, za ustno in pisno izražena sožalja, vozniku krste, duhovnikom—gospodu župniku Ludviku Žagarju za ganljiv obred, gospodu Packu in gospodu Jožetu Mrvarju. Hvala vsem, ki ste se od njega poslovili in ga pospremili na poslednji poti.

Žalujoci vsi njegovi

Niti z bogom nisi rekel niti roke nam podal, smrt te vzela je prerano, v srcih naših boš ostal.

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 50. letu zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in zet

MARTIN ŠAŠEK

iz Vidmarjeve 11

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem ter sovaščanom, ki so nam v težkih trenutkih nesebično pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter dragega moža in očeta pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala družinama Jakše in Hudoklin ter sodelavcem Krke Izolacij, pevskemu zboru za lepo zapete žalostinke, kolektivu Splošne bolnice oddelka za HD, kolektivu finančne službe GIP Pionir ter g. dekanu iz Stopič za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

Pomlad v vinograd bo tvoj prišla in čakala, da prideš ti in sedla bo na rožna tla in jokala, ker tebe ni.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 62. letu zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

ALOJZ BLAŽIČ

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, sodelavcem in poslovnim partnerjem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in vence ter ga tako številno pospremili na zadnji poti. Posebna hvala sosedom, govornikom za poslovilne besede in pevcem za zapete žalostinke, gasilcem za spremstvo in zadnji pozdrav, g. proštu Lapu in patru Francetu Dularju za lep pogrebni obred. Iskrena hvala zdravnikom in osebju ORL klinike v Ljubljani za dolgoletno zdravljenje in zdravnikom ter osebju urološkega oddelka novomeške bolnišnice za pomoč in lajšanje bolečin. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

Tone Golobič

vi, revizija je bila zelo kvalitetna, državna podjetja pa so takrat imela boljše knjigovodstvo in računovodstvo od današnjega, ki je začelo iti navzdol nekeje okrog leta 1975. Takrat je bilo tudi več samoupravljanja, pravi, kot zdaj, ko bi delavce čisto potisnili v kot, čeprav je edina v svetu dokazana perspektiva soupravljanje, ter jim vzeli tovarne, tudi tiste, ki so zrasle v še danes solidna podjetja na račun lastnih žuljev.

Ker je bilo ob praktični šoli treba narediti še kakšno formalno, je končal VEKŠ, druge stopnje, ki jo je sicer vpisal, da ne, ker ssem preveč poznal tisto drugo stran in nisem prenašal nekaterih razlag, pa tudi ambicij za neke visoke položaje nisem nikoli imel; tako sem imel mir, da me ni nihče nikoli pretirano silil za kakšnega direktorja in sem lahko delal svoje strokovno delo.

V novomeško SDK je prišel pred 30 leti v inšpekcijo, v njej tudi vseskozi ostal, ob tem pa bil prvič leta 1965 tudi pomočnik direktorja. Vsi, ki so imeli opravka z njim, vedo, da se je vedno trudil probleme, ki so jih prav z neverjetno vztrajnostjo in sposobnostjo uspeli ustvarjati v raznih kabinetih, reševati strokovno, logično in življenjsko. »Če bi imeli knjigovodske predpise kot pred 15, 20 leti, se ne bi dogajalo to, kar se. Knjigovodstvo je zoprna reč, vse kar nekdo namerno naredi, se mačjuje, vse do pare nese s seboj. Cel svet priznava, le mi ne, da morajo biti knjigovodski obračuni korektni, da dobiček lahko prikazemo, ko je potrjen, izguba pa, ko se najavlja. Kaj vse se je delalo pri nas. Imam cele mape spisov, s katerimi sem se odzival na razne zakone, a stvari, ki niso v redu, tudi nova oblast zdaj ne ureja, pri drugih, na primer pri privatizaciji, pa ni angažirana stroka. Upam, da spoznanje, da je treba nekaj narediti, ne bo prišlo prepozno. Mislim, tudi, da bi morali zaustaviti odpuščanje delavcev in dobiti neke menedžerje, ki bodo organizirali proizvodnjo.«

Pokoj. Za Golobiča to gotovo ne bo popolno slovo od stroke, imel pa bo več časa zase, prvič bo lahko šel na dopust brez skrbi za polletne obračune in tudi svoje Gorjance upa, da bo obiskal še le-tos tolikokrat, ko jih je v 10 letih. Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Tone Golobič, pomočnik direktorice v novomeški podružnici SDK, v kateri je sicer preživel zadnjih 30 svojih delovnih let, je od 13. marca uradno na dopustu, saj naj bi v aprilu šel v pokoj. Edini znak, da je na dopustu, pa je ta, da prihaja v službo nekoliko pozneje. Da bo pospravil delovno mizo, pa bo še trajalo, saj se od službe poslavlja z zelo trdim orehom: kako najti in speljati za Novos rešitev, ki ne bo pomenila pogreba tega dolenskega podjetja.

Tone Golobič velja za odličnega poznavalca knjigovodske bilančne zadeve, ki vse povedo o tem, kakšno je neko podjetje. Tone Golobič zna to videti tudi v obračunih zadnjih let, ki so bili in so deloma še takšni, da na razne načine dopuščajo zamegljevanje dejanskega stanja. Kako zelo ga je to jezilo, smo imeli novinarji priložnost slišati na rednih tiskovnih konferencah, na katerih SDK predstavlja gospodarske rezultate v določenem obdobju. Te konference so bile prav zaradi njegovih pronicljivih vsebinskih analiz vedno svojevrstno doživetje. Sam pravi, da ima pač eno veliko napako: da stalno sitnari, nikdar ni zadovoljen ne s tistim, kar naredi sam, ne s tistim, kar naredijo drugi, da se problemom nikdar ne izogne. »Velikokrat sem svaril in napovedal, kaj se bo iz česa izcimilo in si želel, da bi se zmotil. A se, žal, nisem nikoli.«

Golobič je leta 1948 začel s knjigovodskim tečajem kot knjigovodja v suhorski zadrugi. Po pol leta je šel v drugo v Črnomelj, večino obdobja kmetijsko-dolenskih zadrug pa dal skozi v združeni reviziji na Primorskem. To je bila velika praktična šola, pra-

Zdaj zadnji jugoslovanski popis?

Od 1. do 15. aprila bo tudi v Sloveniji potekal osmi jugoslovanski popis prebivalstva, gospodinjstev, kmečkih gospodarstev — Podatki le za statistiko!

NOVO MESTO — V ponedeljek, 1. aprila, se tudi v naši republiki po desetih letih pričena popis prebivalstva, gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodarstev, ki bo zaključen 15. aprila. To bo osmi (in morda tudi zadnji) jugoslovanski popis prebivalstva. Gre za obsežno statistično akcijo, ki bo dala temeljit presek stanja družbe, kakršno bo 31. marca popolno. Podatki bodo podlaga za boljše vsestransko dolgoročno načrtovanje.

Popisovalci bodo večinoma popisovali ves dan, saj so jih večino skušali dobiti iz vrst nezaposlenih in študentov. Vsaj v novomeški občini so tudi pazili, da so popisovalci v največji možni meri domačini, saj bo delo lažje in hitreje teklo, če jim razmere in ljudje niso posebej neznan. Lažje in hitreje bo teklo tudi, če popisovalcu popisani ne bomo

oteževali dela z oklevanjem odgovora na kadrovska vprašanja. Popisovalci, ki bodo imeli vsaj peto stopnjo izobrazbe, so se o popisovanju poučili na posebnem seminarju, popisovalce pa nadzirajo tudi inštruktorji. Da je obiskovalec natanko tisti, ki ima v popisu na skrbi vas, se bo popisovalec izkazal s pooblastilom, podpisanim od direktorja republiškega Zavoda za statistiko, Tomaža Banovca, in od predsednika občinske popisne komisije. V Novem mestu je to Jože Derganc.

Enkrat v času od 1. do 15. aprila bo torej vsa gospodinjstva obiskal popisovalec. Če ob prvem obisku ne bo nikogar doma, bo popisovalec pustil obvestilo, kdaj se bo ponovno oglašil. Popisati bo moral vse prebivalce, stalne in začasne, gospodinjstva in stanovanja, posebej pa bodo letos popisana kmečka gospodarstva in tudi vikendi, za katere lastniki v predčasnem popisu niso vrtili popisnic. V popisnih obrazcih so tudi štiri vprašanja, na katera bo popisovalec posebej opozoril, da ni treba odgo-

voriti nanje, kdor tega ne želi. Gre za vprašanje narodnostne opredelitve, ve-rojzini oz. okolju. V osnovnih popisnih obrazcih, ki jih je pet vrst (podatki o osebi, vprašalnik za gospodinjstvo in stanovanja, vprašalnik za kmečka gospodarstva, seznam članov gospodinjstva in kontrolnik popisa) je tudi nekaj vprašanj označenih z »R«. To pomeni, da bodo tovrstni podatki uporabljeni za vzpostavitev registra, na primer o stanju kmetijstva, o velikosti, starosti, opremljenosti stavb itd.

Sicer pa so vsi podatki iz popisa uradna tajnost in se bodo smeli uporabljati le v statistične namene. Strah ljudi, da bi bili uporabljeni v davkoplačevalske ali še kakšne druge namene, je odveč. Popisovanje je v Sloveniji v skladu z lani sprejetim zakonom o varstvu osebnih podatkov, podatke pa na Zavodu za statistiko Republike Slovenije varujejo po pravilniku o zavarovanju osebnih podatkov na statistiki. Z. L.-D.

Prepozno izrečene pripombe

K popisu prebivalstva

ČRNOMELJ — V popisu prebivalstva, ki bo trajal od 1. do 15. aprila, bo črnomaljski občini sodelovalo 92 popisovalcev, 10 inštruktorjev in 7-članska popisna komisija. Na voljo bodo imeli skromnih 614.000 din, vsak popisovalec pa bo dobil za popisnico po 10 din. Kot je na zadnji seji občinske skupščine povedala predsednica popisne komisije Ksenija Khalil, bosta letos dve novi rubriki, in sicer veroizpoved ter materin jezik, vendar je popisovalec pred popisom občanu dolžan prebrati določila iz zakona, da se ni dolžan opredeliti za vsako rubriko.

Kljub temu da je Khalilova poudarila, da je tajnost podatkov zagotovljena in da naj ljudje zato navajajo točne podatke, pa so socialisti menili, da ta popis ni demokratičen in da pravzaprav ne gre za popis prebivalstva, saj so vsi občani že natančno popisani v matičnih knjigah, ampak je to popis o premožnjih ljudi in njihovi narodni in verski pripadnosti. Torej gre za veliko poseganje v zasebnost ljudi in nikakor ni moč trditi, da gre le za statistiko, če je na vsakem popisnem listku tudi ime in naslov občana. S pripombami socialistov so se strinjali tudi v SDP, kjer so poudarili, da je OZN izdala deklaracijo, v kateri je zapisano, da se podatki o ljudeh lahko zbirajo le v tolikšni meri, da z njimi ljudem pomagajo.

Kakorkoli že, te pripombe so prišle prepozno, le teden dni pred začetkom popisa, zato jih ni moč upoštevati, pač pa bodo popisovalci delali po določbah zveznega in republiškega zakona. M. B.-J.

LAŽI IN SATIRA

MIRNA — V ponedeljek, 1. aprila, ob 19. uri bo v tukajšnjem domu TVD Partizan prireditelj za naslovom Kljukec, na kateri bodo nagradili avtorje najboljših prispevkov na temo laž. Na mirenki prvopriprilski slovesnosti bodo pomagali dvigniti temperaturo člani skupine Moped show s Tonetom Fornezijem Tofom.

O BARVANJU PIRHOV

KOČEVJE — Kako se pobarvajo belokranjske pisane (pirhi), to bo jutri 29. marca, dopoldne in popoldne prikazala v spodnjih prostorih kočevske Name Marija Trdič iz Pribanjcev v Beli krajini. Pisane bodo naprodaj. V izloži kočevske Name pa je te dni razstava velikonočnih pogrnjov, ki jo je pripravil kočevski muzej. Prikazani so ribiški, poljanski in kostelski pogrnjki. J. P.

Metliška ura bo spet bila

Po osmih letih bo spet slišati bitje ure iz stolpa metliške cerkve sv. Nikolaja — Prispevala bo tudi občina

METLIKA — Ne samo stari, tudi Metličani srednjih in mlajših let pogrešajo značilno bitje ure v zvoniku metliške župne cerkve sv. Nikolaja. Pred kakšnimi osmimi leti je ura obstala in bitje je prenehalo. »Ura je sicer res stara, vendar bi zaradi starosti še lahko kazala čas in bila,« pravi metliški župnik p. Albin Žnidarič. »A za to je treba iti vsak dan pod zvonove in naviti štiri uteži. Dokler je to zmogla gospa Rozika Klemenčič, je bilo v redu, zadnjih osem let pa ona tega napora ne zmore več, jaz si pa tudi nisem mogel naložiti te stalne obveznosti in tako je ura obstala in njeno bitje utihnilo.«

Vendar bo bitje kmalu spet slišati. Na pobudo nekaterih Metličanov, zlasti Francija Barbiča in Staneta Gašperiča,

da ura ne bi samo bila, ampak tudi kazala čas. A. B.

OŽGANI KRVAVIKAMEN — Za krvavi kamen na Gorjancih, ki stoji na križišču proti Gospodični, Miklavžu, Trdinovemu vrhu in prostranim Krčem, so vezane razne zgodbe in bajke. Od tiste, kako so si pri tej skali rokomavhi delili naropane plen in se pri tem do zadnjega poklali, do one, ko so tu določali mejo, pri tem pa Podgorci ni hotel umakniti roke in je raje pustil, da so mu odsekali prste. Po teh bajkah se je med ljudmi tega kamna tudi prišlo ime krvavi in je kot tak postal kar nekakšen kulturno-zgodovinski spomenik Gorjancev in Podgorja. Žal danes ta kamen, na katerem je vklesana letnica 1687, kaže hudo žalostno podobo. Postal je del grgeda kurišča, kakršna so prav v tem delu Gorjancev, zlasti na tratah pri Miklavžu, skoraj za vsakim grmom. Namesto krvavega kamna bi se moral sedaj imenovati ožgani kamen. Če bodo razni brezvestneži še naprej kurili ob tej skali, bo kmalu razpokala in razpadla, izginila pa bo še ena gorjanska znamenitost. Žalostno, a kljub temu: ohranimo in obvarujmo krvavi kamen pred ljudmi! (Foto in tekst: A. Bartelj)

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«

Zaskrbljeno in jezno o avtobusu, pravičnem zaposlovanju, razigranih komunalcih, popisovalcih, preštevanju kosti, slovenski vojski in še čem

Prvi pomladni dan ni v vseh ljudeh prebudil pravičnega počutja. Skrbi, težave in težavice, zaskrbljenost in jeza nad dogajanjem v družbi, vse to se ni umaknilo vselemu pomladnemu razpoloženju in številni naši bralci so poklicali dežurnega novinarja po telefonu ter spregovorili o tem in onem, kar jih teži in kar bi radi videli napisano za javnost. Žal je bilo med njimi še vedno kar nekaj takih, ki nečejo iz anonimnosti, zato njihovih ključev ne moremo upoštevati. Na uredništvu pač moramo imeti imena ljudi, ki nas pokličejo, da bi kdo ne posumil v pristnost ključev na naš četrtkov dežurni telefon. Seveda pa za javnost kličejalci, ki to želijo, ohranimo anonimne.

Pogovor z dežurnim novinarjem je začela Marija Jerele iz Čadraž in povedala, da ima zadnje čase precej težav z avtobusnim prevozom iz Novega mesta do Drage. Čeprav na voznom redu lepo piše, kdaj in kateri avtobus vozi do tega kraja, je Jereletova večkrat ostala na postaji, avtobus Gorjancev, ki odpelje po 2. uri popoldne, pa je odpeljal brez nje. Nanj je preprosto niso pustili, češ da

ne ustavlja v Dragi. V Gorjancih bodo morali sprejemati potnike do Drage ali pa popraviti svoj vozni red. Senjterječanka je opozorila na resen problem: kako zagotoviti, da bo ponovno zaposlovanje delavcev, ki se obstečaju podjetja znajdejo na cesti, potekalo pravično. V šentjerjskih Uporih po njenem ni vse čisto. Zaposlitev so dobili izbranci in tisti, ki so se poprej vse lepo dogovorili. Ljudje brez zvez pa so ostali doma. Novinarji bi seveda ugriznili v to grenko jabolko in pisali o tem, ko bi ne bilo takšnih zadev skoraj nemogoče opreti na dejstva. Kjer prihaja do zlorab te vrste, jih znajo dobro zakriti, novinar pa na koncu zdrzne na ledu »neargumentiranega in neobjektivnega« pisanja. Poskusili pa bomo.

Ljudje so pripravljani delati, a ne dobe dela. Se tiste občane priložnosti za zaslužek jim včasih odžrejo tisti, ki ne živijo slabo. K takim mislim se nagiba Belokranjka, ko razmišlja o izbiri popisovalcev bližnjega popisa prebivalstva. Veliko je ljudi, ki bi jim honorarno delo pri popisu prišlo prav, ker so ali brezposelni ali imajo zelo slabo plačo, vendar so si delo popisovalcev zagotovili taki, ki imajo službe in jim denarnice ob plačilnem dnevu niso prav tanke. Belokranjka meni, da bi morali pri izbiri popisovalcev to upoštevati. Sumi tudi, da bodo nekateri popisovalci opravljali honorarni popis kar med službenim časom. Z imeni ogorčena Belokranjka ni hotela na dan.

Marjan s Ceste herojev v Novem mestu je bil tudi jezen, le da njemu žagajo živce novomeški komunalci, natančneje tisti fantje, ki pobirajo smeti v tem delu mesta. Imajo namreč navado, da zjutraj pustijo tovarnjak na poti, sami pa šmrčnejo na jutranje okrepčilo v Mercatorjev bife, kar traja kake pol ure. Medtem starši, ki pripeljejo svoje najmlajše v vrtec, jezno čakajo v avtihu, da se fantje okrepčajo in odpravijo dalje. Marjan to početje opazuje že dije časa, zdaj pa mu je prekipelo in, tu je, kar je povedal. Naj ga sliši vesela ekipa spornega tovarnjaka!

Franc Sever iz Semiča ni zadovoljen z našim obrambnim ministrom Janšo. Nič osebnega sicer, le ne strinja se, da bi Slovenci dajali denar za vojsko. Prepri-

čan je, da bi bil potreben za vse kaj drugega kot za orožje. »Spore rešujmo po mirni poti s pogovori in dogovori. Z orožjem se nikoli nič dobrega ne naredi,« je zatrdil Semičan.

Bralec z Dvora pa imam dovolj »preštevanja kosti«, kot se je izrazil. »Pustimo preteklost na miru,« pravi, »in posvetimo se raje sedanjim problemom, da bomo imeli kaj jesti. Za vse nas bo boljše tako!« Povedal je tudi, da je ta naša rubrika dobra.

Občanka iz Brežic je tudi zadovoljna z Dolenjskim listom in posebej s pisanjem novinarke Brede Dušičeve, ki pokriva dogajanje v njenem koncu. Poslovala se je z nekoliko enigmatičnim nasvetom, naj gresta Kučan in Drnovšek na dopust. Dolenjski list nima moči, da bi na njuno odločitev vplival, a ker je želela naša bralka to svojo misel sporočiti javnosti, naj bo napisanih še teh nekaj besed. MiM

POMOČ ZA UDOVČEVO

TREBNJE — Trebanjski Rdeči križ je začel akcijo zbiranja pomoči za Angelo Udovč iz Repč pri Trebnju, ki ji je požar 20. marca letos uničil gospodarsko poslopje skupaj s stroji in krmo. Kdor bi želel pomagati Udovčevi z denarjem, lahko denar nakaže na žiro račun 52120-678-82058 OOK RK Trebnje. K računu naj darovalci pripišejo »Pomoč za Angelo Udovč.«

kozerija

RAVNATELJEVA ČISTO NOVA VLOGA

— Ate, so ravnatelj res dobili nove vloge?
— Kaj to pomeni?
— Do zdaj so ravnatelj porabili vse preveč časa za iskanje denarja. Za pedagoško delo jim ga je ostalo bore malo.
— Kaj je to pedagoško delo?
— Ravnatelj mora voditi šolo, pomagati učiteljem, hospitirati mora, več se mora ukvarjati z učenci, z njihovimi težavami, problemi...

— Kaj pa so to hospitacije?
— Je bil v vašem razredu že kdaj vaš ravnatelj?
— Samo enkrat.
— Vidiš, odslej bo večkrat.
— Zakaj?
— Poslušal bo tovarišico, vas bo poslušal, potem pa bosta s tovarišico ugotovila, kaj bi se dalo pri pouku izboljšati.
— A je to hospitacija?
— Enostavno povedano: ja.

— Toda naš ravnatelj ne bo imel časa za to.
— Razbremenjen tekanja za cvenkom, ga bo imel.
— Ne vem, kdo laže, ate.
— Na kaj ciljaš?
— Našega ravnatelja nismo videli v šoli že štirinajst dni.
— Mogoče je bolan.
— Ni, ni.
— Morda je na kakšnem izpopolnjevanju. Ravnatelj ima zdaj

Klic v sili za otroke in njihove starše

Tel. 23-304 vsak četrtek med 18. in 20. uro

NOVO MESTO — Zveza prijateljev mladine vsak četrtek med 6. in 8. uro zvečer na telefonski številki 23-304 nudi mladim in njihovim staršem brezplačen pogovor s psihologom, pedagogom in sociologom. Morda se sliši čudno, pa vendar se dogaja, da tam, kjer že imajo takšne telefone, kličejo otroci in tožijo svoje starše, češ: »Zakaj so me sploh spravili na svet? Vedno me puščajo samega, zame sploh ne skrbe, ne dajo mi niti toliko denarja, da bi si v šoli privoščil malico.« Starši imajo verjetno drugačna vprašanja. Zanima jih, zakaj se njihov sin ne uči, zakaj ga zanimajo le motorji in avti. Zanima jih, kako bi svojo srednješolska pridobila, da bi zvečer ostajal doma, da bi pomagal očetu in podobno.

Na takšna in podobna vprašanja so poslej pripravljene odgovarjati strokovnjaki tudi po telefonu. Zveza prijateljev mladine je za začetek pritegnila k sodelovanju šest strokovnjakov z bogatimi izkušnjami pri vzgoji in izobraževanju. »Klic v sili« bo sprejemal prav vsa vprašanja in upamo lahko, da bo od njega tudi uspešno rešil. J. P.

BLACK JACK V DISKOTEKI

OTOČEC — Razveseljeva novica za obiskovalce otoške diskoteke: v tem vse priljubljenem zbirališču mlade in srednje generacije gostuje te dni ansambel Black Jack. Hkrati otoški gostinski delavci sporočajo, da še vedno velja njihova enkratna ponudba nedeljskih družinskih kosil za vsega 100 din, pri tem je kosilo za vsakega četrtega člana brezplačno.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prislunhili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prislunil.

veliko seminarjev.
— Vprašali smo tovarišico, pa je rekla, da je na občini.
— Šestanek.
— Že štirinajst dni da usklajujejo proračun. Povedala nam je še, da se naš tovariš ravnatelj bori kot tiger.
— Kakšna primerjava pa je spet to?
— Ja, bori se kot tiger. Za denar, ki ga hočejo drugi poslanci namesto šoli nameniti za razvoj kmetijstva.
TONI GAŠPERIČ

Studio D
Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado FRANCU LAVRAČU iz Moravč. Nagrajencu čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- (1) Poročena — HENČEK
- (2) Mami za praznik — ANSAMBEL RAZPOTNIK
- (3) Zakaj ljubezen mine — ALFI NIPICI & NJEGOVI MUZIKANTI
- (4) Vprašal bom zvezde — DOLENJSKI FANTJE
- (5) Zvezdna noč — ANSAMBEL J. ŠUMAHA
- (6) Samotna domačija — FANTJE IZPOD ROGLE
- (7) Primi brž kupico — ANSAMBEL T. HERVOLA
- (8) Stara ura — LIPA
- (9) Pri nas se poje — ANSAMBEL R. PRAPROTNIKA
- (10) Po Koroškem — ANSAMBEL A. ISKRE

Predlog za prihodnji teden: Prvi poljub — ANSAMBEL L. SLAKA

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto